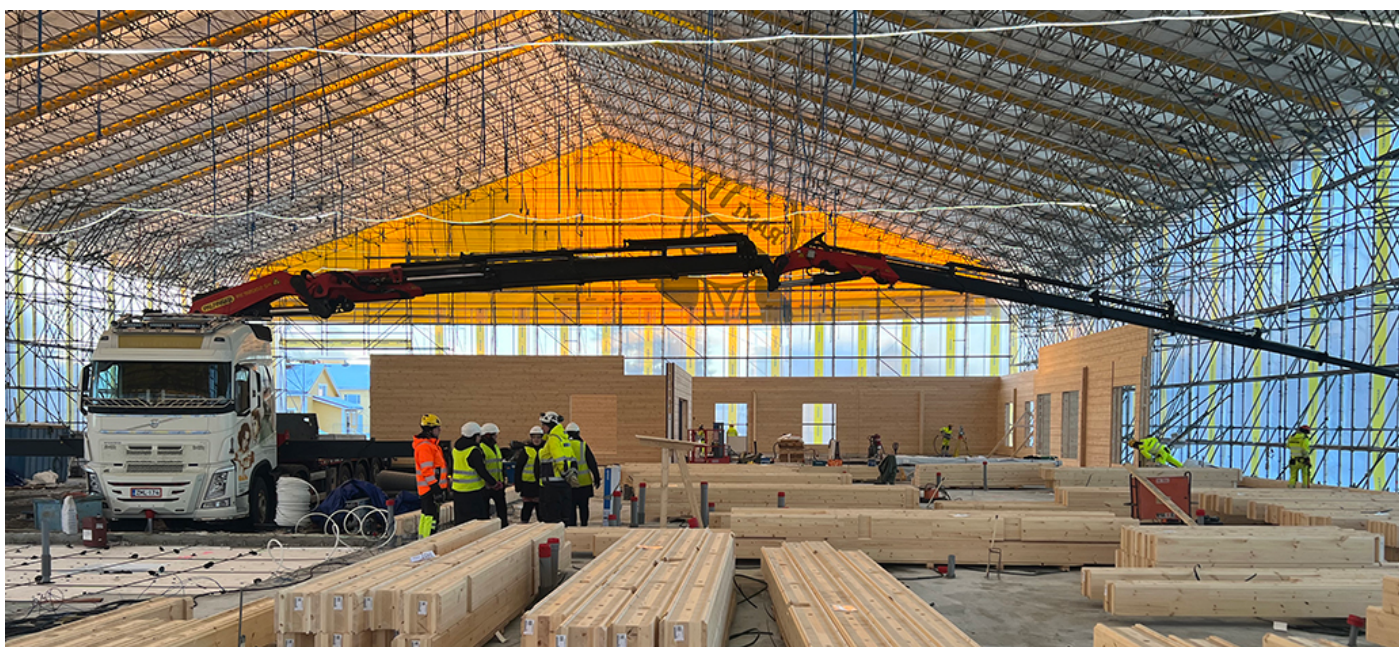

Tyrnävän kunta

Tilinpäätös

2023

Sisällysluettelo

1 TILINPÄÄTÖSSÄÄNNÖKSET.....	1
1.1 Tilinpäätöksen laadintaa koskevat säännökset	1
2 TILINPÄÄTÖSASIAKIRJAT	1
2.1 Tilinpäätös	1
2.2 Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat	1
3. TOIMINTAKERTOMUS	2
3.1 Toimintakertomusta koskevat säännökset.....	2
3.2 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	3
3.2.1 Kunnanjohtajan katsaus	3
3.2.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	5
3.2.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	6
3.2.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	8
3.2.5 Kunnan henkilöstö.....	13
3.2.6 Ympäristöasiat.....	13
3.2.7 Muut ei taloudelliset asiat.....	13
3.2.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	14
3.2.9 Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista.....	14
3.3 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä.....	15
3.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	17
3.4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	17
3.4.2 Toiminnan rahoitus	18
3.5 Rahoitusasema ja sen muutokset.....	20
3.6 Kokonaistulot ja kokonaismenot	22
3.7 Kuntakonsernin toiminta ja talous	23
3.7.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä.....	23
3.7.2 Konsernin toiminnan ohjaus.....	23
3.7.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	24
3.7.4 Arvio konsernin todennäköisestä kehityksestä	25
3.7.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	25
3.7.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	26
3.8 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	30
3.8.1 Asiaa koskeva sääntely	30
3.8.2 Tilikauden tuloksen käsittely	30
3.8.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	30
4 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	30
4.1 Seurantaa koskeva sääntely	30
4.2 Tavoitteiden toteutuminen	30
4.3 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen	30

4.3.1 Käyttötalouden toteutuminen	31
4.3.2 Tuloslaskelman toteutuminen.....	33
4.3.3 Investointien toteutuminen	34
4.3.4 Rahoitusosan toteutuminen.....	35
4.3.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	36
4.4 Hallinto- ja kehittämisosasto.....	37
4.5 Sivistysosasto.....	53
4.6 Tekninen osasto	75
5. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	85
5.1 Tilinpäätöslaskelmia koskevat säännökset ja ohjeet.....	85
5.2 Tyrnävän kunnan tuloslaskelma	85
5.3 Rahoituslaskelma	86
5.4 Kunnan tase.....	87
5.5 Konsernilaskelmat	88
6 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT.....	91
6.1 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	92
6.2 Tasetta koskevat liitetiedot	95

TYRNÄVÄN KUNNAN TILINPÄÄTÖS VUODELTA 2023

1 TILINPÄÄTÖSSÄÄNNÖKSET

1.1 Tilinpäätöksen laadintaa koskevat säännökset

Kunnan tilinpäätöksen laatimisessa noudatetaan kuntalain sekä sovelletaan kirjanpitolain ja -asetuksen säännöksiä (KuntaL 112 §). Kuntalaki on kirjanpitolakiin nähden erityislain asemassa. Siltä osin kuin mainittujen lakien säännökset poikkeavat toisistaan noudatetaan kuntalakia (KPL 8:5 §). Kirjanpitolain säännösten soveltamisesta antaa ohjeet kirjanpitolautakunnan kuntajaosto (KuntaL 112 §). Myös konsernitilinpäätöksen laadinnassa noudatetaan soveltuvin osin kirjanpitolakia (KuntaL 114 §). Kunnan tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista on lisäksi annettu erillinen asetus (525/2020).

Tilinpäätöksen sisältö

Kunnan tilinpäätöksen sisältö määritellään kuntalaissa. Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus (KuntaL 113.2 §) Kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee lisäksi laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Kunnan, jolla ei ole tytäryhteisöjä, mutta joka on jäsen kuntayhtymässä tai liikelaitoskuntayhtymässä, tulee sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot. Kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöksen laatimisesta ohjeistetaan tarkemmin kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamassa yleisohjeessa kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöksen laatimisesta.

Tilinpäätöslaskelmat laaditaan kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeiden mukaisesti kaavoihin. Liitetietojen antamisessa noudatetaan kuntajaoston antamaa yleisohjetta.

Tilinpäätöksen laadinta ja allekirjoittaminen

Tilinpäätöksen laadinnasta on säännökset kuntalaissa ja kirjanpitolaisissa. Kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä tilintarkastuksen jälkeen saatettava se valtuuston käsiteltäväksi. Tilintarkastajan on viimeistään toukokuun loppuun mennessä tarkastettava päätyneen tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös ja luovutettava tarkastuslautakunnalle valtuustolle osoitettu tilintarkastuskertomus. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä. (KuntaL 113.1 §).

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja. Tilinpäätös voidaan allekirjoittaa myös sähköisesti. Jos tilinpäätöksen allekirjoittaja on esittänyt eriävän mielipiteen tilinpäätöksestä, on tätä koskeva lausuma sisällytettävä siihen hänen vaatimuksestaan.

2 TILINPÄÄTÖSASIAKIRJAT

Tilinpäätöksen muodostavat tasekirja ja tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat. Tilinpäätöstä varmentavia asiakirjoja ovat tase-erittelyt. Tilinpäätöksen käsittelyyn liittyvät lisäksi tarkastusasiakirjat eli tilintarkastuskertomus ja arviointikertomus

2.1 Tilinpäätös

Kunnan tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen, talousarvion toteutumisvertailun, tilinpäätöslaskelmat, liitetiedot, erillistilinpäätökset, allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkinnät sekä luettelot ja selvitykset. Tilinpäätökseen kuuluvien asiakirjojen on oltava selkeitä ja tilinpäätöksen on muodostettava yhtenäinen kokonaisuus (KPL 3:1.4 §)

2.2 Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat

Tilinpäätöstä varmentavia asiakirjoja ovat tase-erittelyt (KPL 3:13 §), joiden laatimisesta on annettu ohjeet kirjanpitolautakunnan kuntajaoston Kunnan ja kuntayhtymän taseen laatimisesta koskevassa yleisohjeessa.

3. TOIMINTAKERTOMUS

3.1 Toimintakertomusta koskevat säännökset

Toimintakertomuksen antamisesta vastaavat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Toimintakertomuksessa annetaan tiedot kunnan toiminnan kehittymistä ja tuloksellisuutta, taloudellista tilannetta sekä merkittäviä riskejä ja epävarmuustekijöitä koskevista tärkeistä seikoista. Kunnan toimintakertomuksen erityisenä tehtävänä on selvittää valtuuston talousarviossa hyväksymien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa kunnan tai kuntakonsernin taseessa, tuloslaskelmassa tai rahoituslaskelmassa.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja niiden perusteella tehdyistä keskeisistä johtopäätöksistä. Kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Toimintakertomuksessa annetaan tiedot siitä, miten kirjanpitovelvollinen huolehtii ympäristöasioista, sosiaalisista asioista ja henkilöstöasioista, ihmisoikeuksien kunnioittamisesta sekä korruption ja lahjonnan torjunnasta.

3.2 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

3.2.1 Kunnanjohtajan katsaus

Pitkään valmisteltu sote-uudistus toteutui ja hyvinvointialueet aloittivat toimintansa vuoden 2023 alussa. Samalla päättyi kuntien järjestämis- ja rahoitusvastuu sosiaali- ja terveyspalveluista sekä pelastustoimen palveluista. Hyvinvointialueiden rahoitus osoittautui odotetusti riittämättömäksi, minkä vuoksi hyvinvointialueilla onkin laadittu erilaisia uudistus-, tuottavuus- sopeuttamis- ja vaikuttavuusohjelmia. Hyvinvointialueiden rahoituskriisi on aito uhka monen kunnan perus- ja lähipalveluille. Palveluiden lähtiessä kunnasta pois tai siirtyessä etäämmälle, myös kerrannaisvaikutukset, kuten negatiivinen muuttoliikenne, tuovat monenlaisia haasteita yhä useammalle kunnalle.

Ehkä vähemmälle huomiolle viimeaikaisessa julkisessa keskustelussa on jäänyt heikkenevä kuntatalous. Sote-uudistukseen liittyvät vero- ja valtionosuusleikkaukset toteutuvat täysimääräisesti vasta vuonna 2024. Keskimäärin kuntien valtionosuuksien arvioidaan vähenevän 52 euroa asukasta kohden vuonna 2024 verrattuna vuoteen 2023. Tyrnävälle laskelma osoittaa peräti 175 euron asukaskohtaista vähentymää (-1 207 000 euroa). Kun samaan aikaan talouden kasvu on tänä vuonna hitaampaa, mitä vuonna 2023 ennustettiin ja joissain arvioissa talouden arvioidaan jopa supistuvan lievästi vuonna 2025 uhkana on, että julkisen talouden voimakas tasapainottamistarve tulee näkymään tulevinakin vuosina. Tämän vuoksi meidän on yhdessä etsittävä myös rakenteellisia ratkaisuja, jotta kuntamme talous saadaan pidettyä tasapainossa.

Seuraava kuntien toimintaan vaikuttava uudistus kolkuttelee jo ovella. Vuosi 2024 on työ- ja elinkeinopalvelu-uudistuksen (TE-uudistus) viimeinen valmisteluvuosi, sillä TE-palvelut siirtyvät kuntien vastuulle 1.1.2025. TE-palveluiden siirrolla kunnille tavoitellaan sitä, että palvelut tulisivat lähemmäksi asiakkaita. Avainkysymys on kuitenkin jälleen kerran, riittävätkö kunnille siirtyvät valtionosuudet TE-palveluiden laadukkaaseen hoitoon järjestämisalueella. Aika näyttää tämänkin asian.

Vuosi 2023 oli kokonaisuutena varsin hyvin onnistunut monenlaisista haasteista huolimatta. Tyrnävän kunta on tehnyt negatiivisen tuloksen vuosina 2016, 2017 ja 2018. Vuodesta 2019 alkaen olemme tehneet joka vuosi positiivisen tuloksen. **Vuoden 2023 jälkeen kunnan taseessa on kertynyttä ylijäämää 3 567 698 euroa.**

Kunnan toimintatuotot vuonna 2023 olivat 3 457 712,78 euroa. Vuonna 2022 vastaava luku oli 5 654 462,20 euroa ja vuonna 2021 4 951 472,60 euroa ja vuonna 2020 4 055 529,52 euroa.

Toimintakulut puolestaan olivat -24 524 864,11 euroa. Vuonna 2022 vastaava luku oli -47 308 112,59 euroa ja vuonna 2021 45 333 929,93 euroa.

Toimintakatteeksi muodostui näin ollen -21 067 151,33 euroa, kun se vuonna 2022 oli -42 057 877,53 euroa ja vuonna 2021 -40 382 457,33 euroa.

Verotuloja kuntaan kertyi 12 064 660,82 euroa. Ansio- ja pääomatuloverojen osuus oli 10 497 930,00 euroa, yhteisöverojen osuus oli 552 935,40 euroa ja kiinteistöverojen osuus oli 1 013 795,42 euroa. Vuonna 2022 verotuloja kertyi 22 109 796,18 euroa ja vuonna 2021 21 577 980,71 euroa.

Valtionosuuksia kuntaan tuli 12 189 387,00 euroa. Vuonna 2022 saimme valtionosuuksia 22 401 451,00 euroa ja vuonna 2021 21 352 948,00 euroa.

Korko- ja rahoituskulujen sekä -tuottojen jälkeen **vuosikate oli 2 753 510,57 euroa.**

Tyrnävän kunnan **tulos vuodelta 2023 oli 640 368,74 euroa positiivinen ja tilikauden ylijäämä 240 368,74 positiivinen** tehdyn investointivaruksen jälkeen. Viimeisimpien vuosien tulokset olivat seuraavat: 2022 tulos oli 199 426,84 euroa, 2021 tulos oli 205 499,82 euroa, vuoden 2020 976 258,28 euroa ja vuoden 2019 184 695,20 euroa.

Suhteellinen velkaantuneisuutemme oli 125,5 %, kun vastaava luku vuonna 2022 oli 70,95 % ja vuonna 2021 75,7 %.

Lainakantamme oli 30 365 451,94 euroa. Vuonna 2022 vastaava luku oli **29 139 635,28 euroa,** vuonna 2021 30 201 318,62 euroa, vuonna 2020 31 310 501,80 euroa, vuonna 2019 31 939 141,51 euroa ja vuonna 2018 33 749 519,54 euroa.

Lainaa per asukas oli 4 653,71 euroa. Vuonna 2022 vastaava luku oli 4 441,00 euroa, vuonna 2021 4 582,00 euroa, vuonna 2020 4 740,00 euroa, vuonna 2019 4 812,29 euroa ja vuonna 2018 4 990,63 euroa. **Rahat ja pankkisaamismme olivat 710 160,26 euroa.**

Omavaraisuusaste oli 28,5 %, kun se vuonna 2022 oli 28,78 %, vuonna 2021 28,35 %, vuonna 2020 27,70 % ja vuonna 2019 26,07 % sekä vuonna 2018 24,99 %.

Tyrnävän kunnassa väestökehitys on ollut positiivista pitkällä aikavälillä, mutta vuoden 2015 jälkeen väestönmäärä on laskenut reilulla 200 henkilöllä. 31.12.2023 Tyrnävän **kunnan asukasmäärä oli 6 525**. Vuosi sitten vastaava luku oli 6 561. Syntyneiden määrä on laskenut useilla kymmenillä lapsilla vuodesta 2015. **Vuonna 2023 Tyrnävällä syntyi 76 lasta**, kun vastaavasti vuonna 2022 syntyi 75 lasta, 2021 syntyi 111 lasta, vuonna 2020 syntyi 63 lasta, vuonna 2019 Tyrnävällä syntyi 101 ja vuonna 2018 107 lasta.

Tyrnävällä **joulukuun lopussa 2023 oli 251 työtöntä työnhakijaa**, kun vastaava luku 31.12.2022 oli 192 työtöntä työnhakijaa ja 31.12.2021 233 työtöntä työnhakijaa. **Työttömyysaste joulukuun lopussa 2023 oli 8,9 %**. Vuoden 2022 joulukuun lopussa vastaava luku oli 6,8 %, vuonna 2021 luku oli 8,4 %, vuoden 2020 lopussa 10,1 %, vuoden 2019 lopussa 8,8 % sekä vuoden 2018 lopussa työttömyysaste oli 8,9 %. **Avoimia työpaikkoja oli joulukuun lopussa 9**, kun niitä vuosi sitten oli 16, vuoden 2021 lopussa 58, vuoden 2020 lopussa 37, vuoden 2019 lopussa 19 ja vuoden 2018 lopussa 12 avointa työpaikkaa.

Vuonna 2023 Tyrnävälle perustettiin 37 yritystä. Lakanneita yrityksiä oli 16. Vastaavasti vuonna 2022 perustettiin 23 yritystä ja lakanneita yrityksiä oli 12. Vuonna 2021 perustettiin 29 uutta yritystä. Lakanneita yrityksiä oli 7. Vuonna 2020 Tyrnävällä perustettiin 25 uutta yritystä. Lakanneita yrityksiä oli 11. Vuonna 2019 Tyrnävällä perustettiin 25 uutta yritystä ja lakanneita yrityksiä oli 7. Vuonna 2018 yrityksiä perustettiin 27. Vuosi 2023 oli **Tyrnävän Kehitys Oy:n toinen täysi toimintavuosi.**

Vuonna 2023 tehtiin yhteensä 73 päätöstä kunnanvaltuustossa ja 274 päätöstä kunnanhallituksessa. Merkittävimmät päätökset olivat Tyrnävän Vesihuolto Oy:n lainatakaus, meidän kylien yhteistyösopimus Markkuu, Murto ja Temmes, Kirkkomännikön päiväkodin urakoitsijan valinta, maankäyttösuunnitelma, kirkonseudun asemakaavan päivittäminen, nuorisovaltuuston toimintasäännön päivittäminen, sihteeripalveluiden uudelleen organisointi, talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden hankinta, yhteistoimintasopimus Oulun seudun työllisyysalue, yhteistoimintamenettelyn käynnistäminen ja päättäminen ja Palkin asemakaavan muutoksen ehdotus.

Strategiaan asetettujen tavoitteiden valossa onnistuimme yllättävän hyvin. Varsinkin, kun lähdimme vuoteen 2023 merkittävältä takamatkalta. Erityisen tärkeää kuluva ja lähivuosien taloushaasteiden kannalta on, että olemme saaneet kerrytettyä ylijäämätalille arvokasta puskuria. Tärkeää on ollut myös, että olemme saaneet maksettua lainoja pois, jotta voimme hiukan helpommin toteuttaa tulevaisuuden investointiohjelman. Vähäisin asia onnistumisessa ei ole ollut päätösten ennakkovaikutusten arvioinneissa onnistuminen. Iso kiitos kuuluu niin päättäjille, kuntalaisille, kaikille työntekijöille ja yhteistyökumppaneille. Jatketaan tästä yhdessä kohti tulevaisuutta ja voitetaan eteen tulevat haasteet!

Turvallista kevään odottelua!

Tyrnävällä 13.3.2024

Vesa Anttila
Kunnanjohtaja

3.2.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kunnan valtuusto

Kunnanvaltuuston jäsenmäärä on 27.

Kunnanvaltuusto valtuustokaudella 1.8.2021 – 31.5.2025

Valtuuston poliittiset voimasuhteet kaudella 2021–2025 ovat

Suomen Keskusta r.p.	16
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p.	2
Perussuomalaiset r.p.	4
Vasemmistoliitto r.p.	1
Kansallinen Kokoomus r.p.	4

Valtuusto jäsenet 1.1.2023 alkaen

Bäckman Tarja, Erkkilä Senja, Heikkilä-Tuomaala Hannele, Herrala Helena (13.6.2023 alkaen), Karppinen Kari, Karppinen Ossi, Kauppi Pasi, Lithovius Helena, Manninen Ville-Juhani, Matinlauri Minna, Matinolli Jari, Matinolli Maarit, Myllyoja Emilia, Mällinen Seija, Ojala Timo, Paaso Maria, Partanen Jari, Partanen Marko, Patala Heikki, Pokka Soili, Rusila Tiia, Saikkonen Miska (12.6.2023 saakka), Sainio Lauri, Suotula Annukka, Törmä Visa, Uitto Jaakko, Väisänen Seija, Ylitälo Jussi. Valtuuston puheenjohtaja on Jussi Ylitälo kesk., I varapuheenjohtaja Emilia Myllyoja SDP ja II varapuheenjohtaja Visa Törmä kesk.

Kunnanhallitus

Kunnanhallitukseen kuuluu yhdeksän jäsentä.

Kunnanhallituksen poliittiset voimasuhteet kaudella 2021–2025 ovat: Suomen Keskusta viisi jäsentä, Perussuomalaiset kaksi jäsentä (1.8.2023 alkaen yksi jäsen), Kansallinen Kokoomus yksi jäsen (1.8.2023 alkaen kaksi jäsentä), Vasemmistoliitto yksi jäsen.

Kunnanhallituksen jäsenet vuonna 2023

Heikkilä-Tuomaala Hannele, Karppinen Ossi, Kauppi Pasi (31.7.2023 saakka), Matinolli Maarit, Mällinen Seija, Partanen Marko, Patala Heikki, Rusila Tiia, Suotula Annukka, Jari Partanen (1.8.2023 alkaen). Kunnanhallituksen puheenjohtaja on Annukka Suotula, ensimmäinen varapuheenjohtaja Maarit Matinolli ja toinen varapuheenjohtaja Marko Partanen.

Lautakunnat

Lautakunnat ovat luottamushenkilöistä koostuvia toimielimiä, jotka vastaavat Tyrnävän kunnan palvelujen järjestämisestä. Kunnanvaltuusto valitsee lautakuntien jäsenet.

Sivistyslautakunta

Sivistyslautakunta käsittelee koulutukseen liittyviä asioita esiopetuksesta aikuiskoulutukseen. Lisäksi sivistyslautakunnan toimialaan kuuluvat kirjastopalvelut, kulttuuripalvelut ja vapaa-aikapalvelut. Lautakuntaan kuuluu yhdeksän jäsentä.

Sivistyslautakunta vuonna 2023

Matinlauri Minna puheenjohtaja, Sainio Lauri varapuheenjohtaja, Herrala Helena (2.10.2023 saakka), Huusko Vesa, Partanen Jari (31.7.2023 saakka), Pokka Soili, Saikkonen Miska (12.6.2023 saakka), Uitto Jaakko, Väisänen Seija, Timo Mäkelä (13.6.2023 alkaen), Timo Kääriäinen (1.8.2023 alkaen), Senja Erkkilä (3.10.2023 alkaen).

Tekninen lautakunta

Teknisen lautakunnan vastuualueeseen kuuluvat mm. julkisten tilojen ja alueiden hoitaminen, vuokra-asuntotoimen hoitaminen ja väestönsuojelutehtävät. Lautakuntaan kuuluu yhdeksän jäsentä.

Tekninen lautakunta vuonna 2023

Karppinen Kari puheenjohtaja, Matinolli Jari varapuheenjohtaja, Alapirtti Mirka, Bäckman Tarja, Hietikko Veli-Matti, Junttila Anita, Lithovius Helena, Manninen Ville-Juhani (31.7.2023 saakka), Ojala Timo, Pasi Kauppi (1.8.2023 alkaen).

Keskusvaalilautakunta

Keskusvaalilautakunta hoitaa vaalilain määräämiä tehtäviä. Esimerkiksi kunnallisvaaleissa keskusvaalilautakunta vastaa tuloksen laskennasta ja vahvistaa tuloksen. Lautakuntaan kuuluu viisi jäsentä.

Keskusvaalilautakunta vuonna 2023

Marttinen Tuula puheenjohtaja, Tuura Petteri varapuheenjohtaja, Kangasjärvelä Timo, Matero Riitta, Suutari Anu.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan tehtävät ovat lakisääteisiä. Sen tehtävät liittyvät kunnan ulkoiseen valvontaan. Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat ja arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Lautakunnassa on viisi jäsentä.

Tarkastuslautakunta vuonna 2023:

Törmä Visa puheenjohtaja, Myllyoja Emilia varapuheenjohtaja, Piippo Jouni (2.10.2023 saakka), Markus Anu, Manninen Ville, Maria Paaso (3.10.2023 alkaen).

3.2.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Taloukasvu on saanut viime vuosien poikkeusoloissa aikaisempaa voimakkaammin. Nopeiden suhdannevaihteluiden ohella talousnäkymät ovat eronneet myös toimialoitain voimakkaasti, kun koronaan liittyvät rajoitustoimet ovat suunnanneet kysyntää erilaisen yritystoiminnan, kuten ruokakauppojen, verkkokaupan ja palveluiden, välillä. Markkinoiden kysynnän ja tarjonnan kohtaanto-ongelmia on lisännyt myös Venäjän sota Ukrainassa.

Koronaan liittyvien rajoitustoimien päätyttyä taloukasvu on ollut ripeää, mutta kasvu päättyi loppuvuonna 2022 bruttokansantuotteen volyymin pudotessa tekniseen taantumaan. Kysyntää heikensi tuolloin paitsi kuluttajien heikentynyt luottamus niin myös yli 7 prosentin vuosikasvuun äitynyt inflaatio. Hintojen nousu oli yhtä kovissa lukemissa viimeksi 1980-luvulla. Korkea inflaatio välittyi vuoden 2022 aikana myös korkotasoon. Kun vielä vuoden 2022 alussa euriborokorot olivat miinuksella niin vuoden loppupuolella korot hipoivat 2–3 prosentin tasoja.

Suomen talouden tilanne oli alkuvuonna 2023 ennakoarvioita heikompi ja kolmannella neljänneksellä tuotanto väheni selvästi. Myös loppuvuoden 2023 taloustilanne oli edelleen heikko ja Suomen bruttokansantuote (BKT) supistuu vuonna 2023 arviolta 0,5 prosenttia. Heikoin tilanne on rakentamisessa, mutta myös palveluiden hyvä kasvu on pysähtynyt.

Suomen talous on kääntynyt vuoden 2023 lopussa taantumaan. Vuoden 2023 kolmannella neljänneksellä bruttokansantuote supistui peräti 0,9 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja taloukasvun odotetaan painuvan miinukselle myös vuoden viimeisellä neljänneksellä. Yritykset kärsivät rahoituskustannusten kasvusta ja pienenevästä kysynnästä, minkä lisäksi talouden luottamusindikaattorit laahaavat yhä heikoilla tasoilla. Bruttokansantuotteen volyymin vuosimuutoksen ennakoidaan supistuvan kuluvaan vuonna hieman, noin 0,2–0,5 prosenttia.

Kysynnän heikkeneminen on ollut vuoden loppupuolella laaja-alaista. Viennin volyyymi supistui huhti-kesäkuun tasolta 1,8 prosenttia, yksityinen kulutus 0,6 prosenttia ja investoinnit 1,5 prosenttia. Erityisesti supistui investoinnit talonrakennuksiin. Toimialoitteisessa tarkastelussa kysyntä supistui niin teollisuudessa, rakentamisessa, kaupassa ja useilla palvelualoilla.

Talouden odotetaan kuitenkin kääntyvän kasvuun. Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku yhdessä kotitalouksien kohtuullisen hyvän tulokehityksen kanssa lisäävät kotitalouksien ostovoimaa. Yksityinen kulutus kääntyykin vaimeaan kasvuun ensi vuonna ja kasvu vahvistuu vuonna 2025. Korkojen lasku tukee myös investointeja, joita tukee myös

energiasiirtymä ja puolustusinvestoinnit. Vuonna 2024 BKT:n arvioidaan kasvavan 0,7 prosenttia ja kasvu vahvistuu vuonna 2025 ja 2026 2,0 ja 1,6 prosenttiin.

Inflaatio on hidastunut nopeasti vuoden 2023 aikana. Vuonna 2024 inflaatio on keskimäärin enää 2 prosenttia ja painuu alle 2 prosentin vuosina 2025 ja 2026. Pääsyy inflaation hidastumiseen on ollut energian hintojen lasku, mutta loppuvuodesta 2023 inflaation hidastuminen on ollut laaja-alaista. Eniten hintapaineita on jäljellä palveluissa, mutta niissäkin hintojen nousu on selvästi hidastunut. Inflaation hidastumisen myötä myös korot kääntyvät laskuun. Odotukset ohjauskorkojen laskusta ensi vuonna ovat aikaistuneet ja markkinakorot ovat jo alentuneet. Suurin positiivinen vaikutus korkojen laskusta nähdään vuonna 2025. Reaaliensiot kääntyvät kasvuun vuonna 2024, mutta kotitalouksien ostovoiman kasvu jää vielä vaimeaksi, kun työllisyyden heikkeneminen ja sosiaalietuuksien leikkaukset hidastavat kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen kasvua. Vuodesta 2025 alkaen kotitalouksien ostovoiman ja kulutuksen kasvu vauhdittuvat.

Keskipitkällä aikavälillä talouden tuotannon arvioidaan kasvavan kohtalaisesti. Vuonna 2027 bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan noin 1,3 prosenttia ja vuonna 2028 kasvun arvioidaan olevan noin 1,1 prosenttia. Bruttokansantuotteen kehitystä tukee muun muassa yksityisten investointien kasvu, joiden arvioidaan elpyvän markkinakorkojen laskun ja vihreään siirtymään liittyvien panostusten seurauksena. Suomen talouden arvioidaan olevan yhä potentiaalisen tuotannon alapuolella vuonna 2027. Potentiaalisen tuotannon kasvun on noin prosentin vuodessa.

Julkisyhteisöjen alijäämä on 2,5 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023. Alijäämä heikkenee vuonna 2024 3,5 prosenttiin heikon talous- ja työllisyyskasvun sekä hitaan verotulojen kasvun vetämänä. Julkisyhteisöjen alijäämä kohenee jatkuvuusina noin 3,0 prosenttiin suhteessa BKT:hen, kun hallituksen sopeutustoimet alkavat purra, ja kun talous ja työllisyys alkavat kasvaa ennustejakson lopulla. Kaikesta tästä huolimatta julkisyhteisöjen alijäämä on syvä.

Julkiseen sektoriin taloustaantumana voimakkaimmat vaikutukset välittyvät viiveellä. Julkinen talous onkin heikoimmillaan vuosina 2024 ja 2025. Julkisen talouden alijäämä ylittää tuolloin EU:n kolmen prosentin viitearvot ja Suomi mitä todennäköisimmin joutuu liiallisen alijäämän menettelyyn. Tilanne on hyvin kiusallinen hallitukselle, jonka politiikan ykköstavoite on julkisen talouden sopeuttaminen.

Inflaation aiheuttama menojen kasvu heikentää julkisen talouden rahoitusasemaa. Verotulojen kasvu on vaisua, ja alijäämä heikkenee vuonna 2024 reilusti yli 3 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Seuraavina vuosina alijäämä kohenee hiljalleen hallituksen toimien ja talouskasvun ansiosta. Julkisia menoja rasittavat kuitenkin useat aiemmin päätetyt toimet, korkomenojen kasvu ja mittavat puolustushankinnat.

Talouskasvun hiipuminen on myrkyä julkiselle sektorille. Tehtyjen työtuntien väheneminen, kulutuksen kasvun sekä yritysten kannattavuuden hiipuminen näkyvät suoraan verotuloissa. Verokertymiin iskee myös työttömyysvakuutusmaksun alentaminen vuodesta 2024 lähtien. Julkisen sektorin verotulojen kasvu onkin pienentynyt kansantalouden tilinpidon aikaisemmista ennusteista. Kokonaisveroaste laskee sekä valtiovarainministeriön että Suomen Pankin ennusteissa noin parilla prosenttiyksiköllä suhteessa bruttokansantuotteeseen. Paikallishallinnon verotuloennusteet lähivuosille eivät kuitenkaan ole muuttuneet viime syksystä kovinkaan paljon.

Suunnitelluista sopeutustoimista huolimatta julkiset menot kasvavat lähivuosina voimakkaasti. Menot eivät ole kasvaneet valtiovarainministeriön ennusteissa suhteessa viime syksyyn, mutta talouskasvun hidastuminen rumentaa bruttokansantuotteeseen suhteutettuja tunnuslukuja. Julkiset menot yltyvät vuonna 2024 noin 55 prosenttiin bruttokansantuotteeseen suhteutettuna. Menoja kasvattavat muun muassa eläkkeiden indeksikorotukset, sosiaali- ja terveyspalveluiden palvelutarpeen sekä korkomenojen kasvu, hyvinvointialueiden toiminnan käynnistäminen ja puolustushankinnat. Suomen Pankki arvioi, että Petteri Orpon menosopeutus vähentää valtion menoja 2,5 miljardia euroa vuoteen 2027 mennessä.

Hyvinvointialueuudistuksen loppulaskelmat näkyvät valtiovarainministeriön kuntahallinnon ennusteissa valtionosuuksien reippaana laskuna vuodesta 2025 lähtien. Ennusteissa kuntien valtionosuuksia pienentää paitsi vuoden 2022 verotietojen valmistumisen vaikutukset sote-siirtolaskelmaan niin myös kuntien valtionosuuksien kasvua 2024–2027 hidastava indeksijarru. Muut kuntien tulot kasvavat hidastuneen talouskasvun myötä vaimeasti, mihin vaikuttaa osaltaan myös se, että kunnat kiristivät verotustaan vuonna 2024 varsin maltillisesti. Menoja kasvattaa yleistä ansiokasvusta hieman nopeampi palkkaohjelma, hintojen nousu ja huomattavat investointitarpeet.

Sinänsä vuosi 2023 on kuntataloudessa kohtuullisen hyvä johtuen ns. verohännistä vuodelta 2022. Näiden ansiosta valtaosa Suomen kunnista tekee ylijäämäisen tuloksen vuonna 2023.

Kuntien tulonsiirrot valtiolta laskevat vuonna 2024, sillä kuntien valtionosuuksia pienennetään tuntuvasti nk. sote-siirtolaskelman tarkentumisen seurauksena. Lisäksi hallituksen päättämä yhden prosenttiyksikön indeksijarru hidastaa valtionosuuksien kasvua vuosina 2024–2027. Vuoden 2022 verotuksen valmistuttua vuoden 2023 lopulla ilmeni, ettei syksyn talousarvion yhteydessä arvioitu sote-siirtolaskelmaan liittyvä valtionosuusleikkaus ollut riittävä. Jotta uudistuksen periaatteena oleva kustannusneutraalisuus kuntien, hyvinvointialueiden ja valtion välillä saadaan varmistettua, tehdään kuntien valtionosuuksista vielä lisäsiirto valtiolle. Hallitus päätti kuitenkin jaksottaa uuden lisäleikkauksen vuosille 2025–2027, jottei ennakoimattoman suuri leikkausvaikutus kohdistuu valtionosuuksiin vielä vuonna 2024 tilanteessa, jossa suuri osa kunnista oli jo päättänyt vuoden 2024 talousarviostaan. Näin kunnat saivat lisää aikaa sopeutua ennakoitua niukempiin valtionosuuksiin.

Edellä mainitut näkymät huomioiden Tyrnävän kunta on tehnyt kolmevuotisen talouden sopeuttamisohjelma, minkä avulla kunnan talous saatetaan tasapainoiseksi hallituilla toimenpiteillä. Kunnan taseessa olevat aiempina vuosina kerätyt ylijäämät mahdollistavat hallitun alijäämän tekemisen seuraavan kolmen vuoden aikana.

(lähteet: kuntaliitto, VM)

3.2.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Kuntastrategian toimeenpano, seuranta ja arviointi

Strategian toimeenpano

- Vuosittainen talousarviovalmistelu (aihiot strategiasta toimialoittain)
- Seuranta ja arviointi toteutetaan vuosittain
- Perusteellisempi arvio toteutetaan valtuustokauden lopussa
- Vuosittain arviointia toteutetaan tilinpäätöksen ja tarkastuslautakunnan havaintojen pohjalta

Hyvinvointikertomus osana hyvinvointijohtamista

Hyvinvoinnin edistäminen on kunnan perustehtävä. Vuonna 2011 voimaan tullut terveydenhuoltolaki velvoittaa kuntia raportoimaan valtuustolle vuosittain kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä. Sen lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmisteltava laajempi hyvinvointikertomus.

Laajempi hyvinvointikertomus on laadittu syksyllä 2022 ja valtuusto on hyväksynyt sen 7.11.2022.

Tyrnävän arvoperusta

- Avoimuus
- Kestävyys
- Oikeudenmukaisuus
- Turvallisuus
- Vastuullisuus

Tyrnävän kunnan strategiset valinnat

- Kasvamme parhaaksi kuntatyönantajaksi
- Luomme mahdollisuudet elinikäiselle oppimiselle
- Olemme kaikilla kylillä lähellä ja saavutettavissa
- Huolehdimme hyvinvoinnista ja yhteisistä varoista
- Mahdollistamme avoimen ja osallistuvan vuorovaikutuksen
- Pidämme huolta yhteisestä ympäristöstä erityispiirteitä arvostaen
- Edistämme yrittäjyyttä ja lähiruokaa

Strategian läpileikkaavat teemat

- Hyvinvointi
- Elinvoima
- Juurevuus

HYVINVOINTI

Tyrnävällä on poikkeuksellinen ikärakenne. Kuntalaisista noin 45 prosenttia on alle 29-vuotiaita, 17 % kuntalaisista on 0–9-vuotiaita. Palvelujen kehittämistä on tehty aidosti hallintokuntien rajat ylittävällä tavalla. Ikärakenne aiheuttaa haasteita investointien osalta.

Tavoitteet

- Kasvamme parhaaksi kuntatyönantajaksi
- Luomme mahdollisuudet elinikäiselle oppimiselle
- Olemme lähellä ja saavutettavissa
- Huolehdimme hyvinvoinnista ja yhteisistä varoista
- Mahdollistamme avoimen ja osallistavan vuorovaikutuksen
- Pidämme huolta yhteisestä ympäristöstä erityispiirteitä arvostaen
- Edistämme yrittäjyyttä ja lähiruokaa

Toimenpiteet 2023

- Liikkuva ja Lukeva – kunta
- Mielenterveyden ja päihitteettömyyden edistäminen
- Ympäristöhyvinvoinnin edistäminen
- Osallisuus- ja järjestöyhteistyötä vahvistaminen
- Terveellisten elintapojen edistäminen
- Kulttuurihyvinvointi
- Taloudellinen hyvinvointi
- Digitaalisuus eri palveluissa
- Tyrnävä brändin vahvistamisen jatkaminen

Toteutuminen

Hyvinvointiin liittyviä tapahtumia järjestettiin noin 45, sisältäen muun muassa yhdessä tekemistä ja osallisuutta lisääviä työpajoja. Seurayhteistyön avulla liikutettiin tyrnäväläisiä merkittävässä määrin.

Lukeva ja liikkuva kunta -ohjelmat toteuttavat hyvinvointityötä. Lukeva kunta – ohjelmassa tavoitteena on edistää ja innostaa kaikenikäisten lukuharrastusta ja lukutaitoa. Liikkuva kunta -ohjelma tukee kunnan eri osastoja edistämään liikuntaa arjessa ja kannustaa kuntalaisia liikunnalliseen elämäntapaan. Harrastamisen suomen malli -hankkeella mahdollistettiin lasten ja nuorten harrastamista koulupäivän yhteydessä. Kouluissa toteutettiin lisäksi kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisia toimenpiteitä, joita olivat mm. teatteriesityksen ja kirjastovierailut.

Tyrnävän kunta oli mukana Vertaistervarit -hankkeessa myös vuonna 2023. Hankkeessa toteutetaan elintapaohjaukseen liittyviä toimenpiteitä.

Työllisyyden kuntakuntakokeilu käynnistyi 1.3.2021. Kuntakokeilussa on kehitetty uudentyyppisiä palveluja ja tehostettu palvelumalleja. Työllisyyden kuntakokeilu jatkui vuonna 2023. Vuoden 2023 aikana osallistuttiin TE-uudistuksen valmisteluun.

Liikuntapaikkojen osalta kuntalaisten äänestyksellä valitut Palkin frisbeegolfrata ja Roustinrannan ulkokuntoilualue saatiin valmiiksi. Frisbeegolfrata avataan virallisesti keväällä 2024. Murtoon valmistui yhteistyössä Murron kyläyhdistyksen kanssa koulun piha-alueelle pump track -rata pyöräilyyn. Tyrnävän kyläkeskuksen kuntosalille rakennettiin yhteistyössä Tyrnävän kirkonkylän kyläyhdistyksen kanssa levähtämispaiikka Fyrstenin sillan lähetyville.

Hyvinvointityön toteutumista on kuvattu valtuuston hyväksymässä hyvinvointikatsauksessa 2023. Jokainen toimiala omalla vastualueellaan toteuttaa laajassa hyvinvointisuunnitelmassa 2021–2025, hyvinvointisuunnitelmassa 2023 ja talousarviossa vahvistettuja hyvinvointityön toimenpiteitä.

ELINVOIMA

Vahva alkutuotanto

Kunnassa oli vuonna 2023 134 aktiivitalaa. Näistä oli peltoa viljelyksessä 11 200 ha. Maitoa tuotetaan n. 4,8 milj. litraa vuodessa.

High Grade-alue

Korkealuokkaisen siemenperunan tuotantoalueiksi on Euroopassa nimetty viisi aluetta: Skotlanti, Irlanti, alue Pohjois-Saksassa, Azorit sekä Tyrnävän ja Limingan kuntien muodostama alue.

Palvelualan merkitys on kasvanut Tyrnävällä. Eniten työpaikkoja Tyrnävällä on terveys- ja sosiaalipalveluiden alalla. Luovat alat nousevat ja mahdollistavat uuden yrittäjyyden.

Tavoitteet

- Kasvamme parhaaksi kuntatyönantajaksi
- Luomme mahdollisuudet elinikäiselle oppimiselle
- Olemme lähellä ja saavutettavissa
- Huolehdimme hyvinvoinnista ja yhteisistä varoista
- Mahdollistamme avoimen ja osallistavan vuorovaikutuksen
- Pidämme huolta yhteisestä ympäristöstä erityispiirteitä arvostaen
- Edistämme yrittäjyyttä ja lähiruokaa

Toimenpiteet

- Kunta tarjoaa kattavasti varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut sekä kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut sekä vapaan sivistystyön tarjoamat mahdollisuudet
- Maankäytön ja kaavoituksen keinoin mahdollistetaan yritysten ja asukkaiden sijoittuminen yhdyskuntarakenteen kannalta järkevästi. Huolehditaan kunnan sisäisistä ja alueellisista yhteyksistä
- Varataan resursseja hyvinvointia tukeviin toimenpiteisiin. Kunnan kiinteistöstä ja maaomaisuudesta pidetään huolta suunnitelmallisesti ja pitkän aikavälin tavoitteita asettaen
- Kuntalaiset osallistuvat päätöksentekoon. Kaikessa päätöksenteossa ennakkovaikutusten arviointi on päätöksenteon perusta. Avoimen päätöksenteon kautta osallistava budjetointi tuodaan käytäntöön osana talouden suunnittelua
- Elinympäristöstä huolehditaan suunnitelmallisesti. Ainutlaatuiset kohteet, kuten kuntakeskuksen Meijerialueen ympäristö, nostetaan omaan arvoonsa ja niitä kehitetään vetovoimatekijöinä
- Tarjotaan yrityksille kehittymisen mahdollisuuksia kunnassa. Kunta tekee tiivistä yhteistyötä paikallisen ja seudullisen yrittäjäyhteisön kanssa. Lähiruoka on esillä eri toiminnoissa.

Toteutuminen

Vuonna 2023 tilaisuuksien ja tapahtumien järjestämisiä päästiin toteuttamaan suunnitellusti.

Asema- ja yleiskaavojen ajantasaisuutta on tarkasteltu keskeisiä toimenpiteitä käynnistäen. Viestintä- ja markkinointisuunnitelmaan kirjatut toimenpiteet ovat edenneet vuosikellon mukaisesti ja Meidän Tyrnävä -brändiä on edelleen vahvistettu kyläkohtaisella brändityöllä kylien yhteistyösopimusten valmistelujen yhteydessä.

Työllisyystilanne on heikentynyt vuoden 2023 aikana johtuen vallitsevasta taloustilanteesta. Taantuma ja siitä johtuvat lomautukset näkyvät vuoden lopun luvuissa. Marraskuun 2023 työttömyysprosentin ollessa 7,3 % ja joulukuussa 8,9 %. Edellisen vuoden vastaavien lukujen tilanne marraskuun osalta 5,3 % ja joulukuun osalta 6,8 %. Työttömyysaste on siis kasvanut oin kaksi prosenttiyksikköä.

JUUREVUUS

Tavoitteet

- Kasvamme parhaaksi kuntatyönantajaksi
- Luomme mahdollisuudet elinikäiselle oppimiselle
- Olemme lähellä ja saavutettavissa
- Huolehdimme hyvinvoinnista ja yhteisistä varoista
- Mahdollistamme avoimen ja osallistavan vuorovaikutuksen
- Pidämme huolta yhteisestä ympäristöstä erityispiirteitä arvostaen
- Edistämme yrittäjyyttä ja lähiruokaa

Toimenpiteet

- Tyrnäväläiset arvot ja historia sisältyvät varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmiin sekä vapaan sivistystyön opintoihin. Opetuksessa hyödynnetään paikallisia ihmisiä ja yhteisöjä siten, että kulttuuriperintö pysyy osana yhteisöä ja kehittyä edelleen
- Paikallisia palveluita ja niiden näkyvyyttä tuetaan eri tavoin. Lähipalveluiden saatavuus pyritään mahdollistamaan kuntalaisille
- Tyrnäväläistä rakennusperintöä vaalitaan ylläpitämällä kunnan rakennusten kuntoa ja järkevää käyttöä. Yhteisiä varoja suunnataan paikallisiin hyvinvointia lisääviin tekoihin ja alueen monipuoliseen kehittämiseen
- Vuoropuhelu paikallisten kanssa on aktiivista. Kuntalaisten osallistuminen tukee päätöksentekoa ja kunnan talouden ja toiminnan suunnittelua. Osallisuuteen on monta tapaa: vaikuttaa voi tapahtumissa, palautteilla, sähköisissä kanavissa ja kohtaamisissa. Yhdessä teemme tulevaisuuden Tyrnävää
- Vahvalle alkutuotannolle tyypillisiä maisemia ja rakennuksia ylläpidetään ja arvostetaan. Kylät ja jokivarret pidetään yhteistyössä avoimina ja siisteinä. Ympäristörakentamisessa huomioidaan kuntalaisten toiveita
- Tyrnävän osaamista brändin kautta nostetaan paikallisia elinkeinoja esille. Vahva alkutuotanto, erityisesti perunan viljely ja niiden jalostusasteen nosto ovat osana kunnan elinvoimatyötä.

Toteutuminen

Lakeuden kansalaisopisto toimii Limingan, Lumijoen ja Tyrnävän kuntien alueella. Sen toiminta perustuu lakiin vapaasta sivistystyöstä. Lakeuden kansalaisopisto tarjoaa matalan kynnyksen harrastus- ja virkistysmahdollisuuksia ja yleissivistävää koulutusta tasa-arvoisesti kaikenikäisille toimialueensa asukkaille. Kansalaisopiston tavoitteena on edistää kuntalaisten aktiivista osallistumista, yhteisöllisyyttä, elinikäistä oppimista ja sekä henkistä että fyysistä hyvinvointia.

Tyrnävällä kansalaisopiston kursseille osallistui 356 henkilöä vuonna 2023. Toteutuneita kursseja oli 32 kpl. Opetustunteja toteutui 918 oppituntia.

Vuoden 2023 aikana nuorisovaltuusto ja vanhus- ja vammaisneuvosto kokoontuivat sovitun mukaisesti.

Talouskehitys kunnassa on kääntänyt suuntaansa toivotusti. Tilikauden ylijäämä on kasvanut merkittävästi.

Kunnan oma ruokahuolto on nostanut lähiruokaprofiilia. Lähiruokaa suosittiin koulujen ruokalistalla.

TYRNÄVÄN KUNNAN TALOUS SUUNNITELMAKAUDELLE

Tyrnävän kunnan talouskehitys jatkui positiivisena. Taseessa ei ole kattamatonta alijäämää. Taseeseen on kertynyt noin 3,5 miljoonan euron ylijäämä. Kertomusvuoden tilinpäätös on positiivinen. Tähän auttoi erityisesti verotulojen huomattava kasvu. Hyvinvointialueudistuksen yhteydessä tammikuussa ja helmikuussa tuloutetut verotulot olivat poikkeuksellisen suuret johtuen ns. verohännistä. On huomattava myös, että vuoden toimintakate oli noin 162 tuhatta euroa alijäämäinen verrattuna alkuperäiseen talousarvioon. Tämä johtuu toimintatuottojen budjetoitua paremmasta toteutumisesta. Valitettavasti toimintamenot ylittivät budjetin noin 320 tuhannella eurolla. Verotulojen kasvu on viimeisten vuosien aikana ollut alle maan keskiarvon, kun poistetaan veroäyrin korotuksen vaikutukset.

Kunnan kasvutavoitteen saavuttaminen merkitsee, että kunnan lisääntyvät palvelu- ja investointitarpeet edellyttävät palvelutuotantotapojen tehokkuuden ennakkoluulotonta tarkastelua sekä suunnitelmallista ja hyvin ajoitettua investointipolitiikkaa sekä eri investointimallien tarkastelua.

Vuoden 2024 talousarvio ja suunnitelmavuodet 2025–2026 oli laadittu siten, että talouskehitys saadaan käännettyä positiiviseksi. Tehdyn talouden tasapainottamissuunnitelman mukaan vuosina 2024.2026 tehdään yhteensä noin 1,5 miljoonaa euroa alijäämää, mutta vuonna 2027 tulos muuttuu positiiviseksi. Käyttötaloudsmenoja seurataan jatkuvasti ja raportoidaan valtuustolle neljän kuukauden välein.

Käyttötalouden nettomenot pienenevät kertomusvuonna 48,6 % (edellisenä vuonna kasvoivat 3,1 %) johtuen hyvinvointialueuudistuksesta.

Kiinteistövero % 2023	Yleinen	Vakituisten asuntojen	Muu asuinrakennus
Tyrnävä	1,12	0,54	1,12
Pohjois-Pohjanmaa	1,14	0,52	1,12
Koko maa	1,08	0,51	1,18

Tulovero % kehitys	2022	2023
Tyrnävä	22,00	9,36
Pohjois-Pohjanmaa	21,42	8,27
Koko maa	21,00	8,36

Verotulojen kehitys Tyrnävä 1000 €	2019	2020	2021	2022	2023
Tulovero	18 387	18 634	19 943	20 276	10 498
Kiinteistövero	925	843	932	986	1 014
Yhteisövero	408	422	703	847	553
Yhteensä	19 721	19 898	21 578	22 109	12 065

Lainat

Tyrnävän kunnan lainakanta oli vuoden 2023 alussa 29 139 635 euroa ja vuoden lopussa 30 365 452 euroa. Uutta pitkäaikaista lainaa ei nostettu vuonna 2023. Aasukasta kohden lainamäärä on 4 654 (ed. vuonna 4 441) euroa. Konsernilainat ovat yhteensä 33 152 200 (ed. vuonna 38 705 804) euroa ja 5 081 (ed. vuonna 5 899) euroa/asukas.

Kunnan talousasemaa esittäviä lukuja	2019	2020	2021	2022	2023
Verotulot milj. €	19,7	19,9	21,6	22,1	12,1
Valtionosuudet milj. €	18,8	21,8	21,4	22,4	12,2
TA-lainat milj. €	31,9	31,3	30,2	29,1	30,4
TA-lainat € /asukas	4 810	4 740	4 660	4 441	4 654
Vuosikate 1000 €	1 926	3 243	2 327	2 196	2 754
Vuosikate € /asukas	290	491	353	335	421
Vuosikate % käyttötuloista	4,5	7,1	4,9	4,4	9,93
Vuosikate % poistoista	95,9	159,3	109,7	110,0	130,3
Investointien tulorahoitus %	250,9	290,6	186,8	128,7	63,6
Lainanhoitokate	0,6	1,1	0,8	0,57	0,76
Kassan riittävyys pv.	0,1	12	16	15	8

3.2.5 Kunnan henkilöstö

Kertomusvuonna **kunnanjohtajana** on toiminut Vesa Anttila.

Osastopäälliköt

Hallinto- ja kehittämisosasto Talous- ja hallintojohtaja Jarno Kilpinen

Sivistysosasto Sivistysjohtaja Elina Vehkala, 1.11. alkaen vs. sivistysjohtaja Teija Eskola

Tekninen osasto Tekninen johtaja Hannu Komu

Tunnusluvut

31.12.2023 Tyrnävän kunnan henkilöstömäärä oli 321 henkilöä, sisältäen vakinaisen ja määräaikaisen sekä palkkatuella palkatun henkilöstön. Vakinaisista palvelussuhteista eläkkeelle siirtyi 8 henkilöä. Vakinaisista palvelussuhteista 13 palvelussuhdetta päättyi muista syistä.

Henkilöstön saatavuudessa varhaiskasvatuspalveluissa oli haasteita.

Henkilöstömäärä 31.12. osastoittain, sisältäen vakinaiset ja määräaikaiset sekä palkkatuella palkatut henkilöt:

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2021	2022	2023
Hallinto- ja kehittämisosasto	22	24	24
Sivistysosasto	231	251	251
Tekninen osasto	57	52	45
Yhteensä	449	473	321

Henkilöstön ikäjakauma 31.12.

Ikä	-30	30–39	40–49	50–59	60–64	65-	Ka	Lkm
Naiset	24	59	97	56	24	2	44,3	262
Miehet	4	9	18	19	9	0	47,8	59
Kaikki	28	68	115	75	33	2	44,9	321

Henkilöstökulut €	2021	2022	2023
Kulut tuloslaskeman mukaan	19 968 882,58	20 879 464,54	15 417 462,21
kulut aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	65 772,64	168 181,34	47 686,70
Henkilöstökulut yhteensä	20 034 655,22	21 047 645,88	15 465 148,91

3.2.6 Ympäristöasiat

Tyrnävän kunta on ollut Hinku -verkostoon vuodesta 2016 alkaen. Tyrnävän Hinku-työryhmä koordinoi kunnan vähähiilisyystyön toimenpiteitä ja tavoitteiden asettamista. Hinku-verkosto on sitoutunut tavoitteeseen 80 % päästövähennyksestä vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä.

Poikkihallinnollinen Hinku-työryhmä seuraa ja ohjaa vähähiilisyiden toteutumista kunnan eri toiminnoissa. Tyrnävän kunta on mukana myös kuntien energiatehokkuusohjelman jatkosopimuksessa 2017–2025.

3.2.7 Muut ei taloudelliset asiat

Kirjanpitolain 3a luvun mukaan toimintakertomuksessa annetaan lisäksi tiedot siitä, miten kirjanpitovelvollinen huolehtii ympäristöasioista, sosiaalisista asioista ja henkilöstöasioista, ihmisoikeuksien kunnioittamisesta sekä korruption ja lahjonnan torjunnasta.

Tyrnävän kunnalla on sisäisen valvonnan ohje osana hyvää hallinto- ja johtamistapaa.

Sisäisen valvonnan avulla saadaan riittävä varmuus siitä, että mm. seuraavat yleiset tavoitteet saavutetaan

- Noudatetaan lakeja, säännöksiä ja johdon ohjeita
- Vältäään resurssien menetyksiltä, jotka aiheutuvat tuhlauksesta, huonosta hoidosta,
- virheistä, väärinkäytöksistä, petoksista tai muista epäsäännönmukaisuuksista
- Pystytään tunnistamaan ja ennaltaehkäisemään virheitä ja hallitsemaan riskejä.

Sisäisen valvonnan ohjeen mukaan sisäinen valvonta koostuu viidestä toisiinsa liittyvästä osatekijästä, jotka ovat johtamistapa ja organisaatiokulttuuri, riskienhallinta, valvontatoimenpiteet, raportointi ja tiedonvälitys sekä seuranta ja arviointi. Johtamistapa ja organisaatiokulttuuri luovat perustan valvonnalle ja edistävät tavoitteiden saavuttamista sekä henkilöstön valvontatietoisuutta. Organisaatiokulttuuri koostuu mm. eettisistä arvoista, rehellisyydestä, organisaation ihmisten pätevyydestä sekä tavasta, jolla johto antaa valtaa ja vastuuta sekä organisoii ja kehittää henkilöstöään.

Sisäisen valvonnan ohjeessa on viitattu kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain ja rikoslain säännöksiin, joiden mukaan viranhaltija tai julkisyhteisön työntekijä ei saa vaatia tai hyväksyä lahjaa tai muuta etua, jolla vaikutetaan tai pyritään vaikuttamaan taikka joka on omiaan vaikuttamaan hänen toimintaansa palvelussuhteessa. Arviointikriteerinä on se, voiko edun vaatiminen, hyväksyminen tai vastaanottaminen vaarantaa luottamusta viranomaiseen, viranhaltijaan tai julkishallinnon työntekijään.

Toimintakertomuksessa on erikseen selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Ulkoisen valvonta koostuu tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan toiminnasta, sekä valtion viranomaisen, kunnan jäsenten ja asianosaisten valvonnasta.

Sisäinen tarkkailu on jatkuvaa päivittäistä toimintojen, varojen käytön ja muun taloudenhoidon valvontaa. Tarkkailu kuuluu esimiehille ja on olennainen osa palvelujen järjestämistä ja muuta toimintaa. Sisäinen tarkastus on sisäisen valvonnan näkyvä osa.

3.2.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Pidemmän ajan arvioon Tyrnävän kunnan kehityksestä talouden kannalta tulee vaikuttamaan verotulojen kehitys sekä muutokset valtionosuuksissa. Valtionosuudet supistuivat vuodelle 2024 noin 1,2 miljoonaa euroa ja ennusteen mukaan pysyvät tällä tasolla lähitulevaisuudessa. Verotuloihin ennustetaan kuitenkin lievää nousua, pois lukien vuodelle 2024 ennustettu verotulojen pienentyminen, mikä kompensoitiin kunnallisveroprosentin korotuksella ja tämän johdosta vuonna 2024 on odotettavissa verotulojen pysyminen samalla tasolla kuin vuonna 2023. Kunnassa on tehty kolmivuotinen talouden tasapainottamissuunnitelma. Suunnitelman mukaan kunta tekee kolmena seuraavana vuonna negatiivisen tuloksen, mutta tämän jälkeen saavutamme talouden tasapainon.

Viimeisten vuosien aikana tehdyt merkittävät investoinnit rajoittavat kunnan kykyä uusiin isoihin investointeihin lähivuosina. Tulevia investointeja pitää tarkasti arvioida ja suunnitella huolellisesti suunnitelmavuosina. Kirkkomännikön päiväkodin uudisrakennuksen rakentaminen rajoittaa kunnan kykyä muihin merkittäviin investointeihin.

Käyttötalouden osalta vuosi 2023 toteutui positiiviseksi johtuen muun muassa verotulojen positiivisesta kehityksestä, mutta vuosi 2024 tulee olemaan negatiivinen. Verotulojen hyvä kehitys vuonna 2023 johtuu hyvinvointialueuudistuksesta johtuvista verohännistä, missä vuoden 2023 alussa kuntiin tuloutettiin vuonna 2022 kerätyt verotuloja ja nämä vuonna 2022 kertyneet verotulot on laskettu vuoden 2022 korkeilla kunnallisveroprosenteilla, mikä Tyrnävällä oli 22 %.

3.2.9 Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Kunnan toimintaan vaikuttavat yleensä mm. strategiset, toiminnalliset, taloudelliset ja vahinkoriskit. Strategiset riskit liittyvät kunnan pitkän aikavälin tavoitteisiin, menestystekijöihin ja niihin kohdistuviin epävarmuustekijöihin. Toiminnalliset riskit koskevat mm. päivittäistä toimintaa, prosesseja ja tietojärjestelmiä, henkilöstön osaamista ja saataavuutta, suhdannevaihteluita ja lainsäädännön muutoksia.

Syksyllä 2023 käynnistetyssä valtionosuusuudistuksessa pyritään päivittämään kuntien rahoituksen kokonaisuutta vastaamaan paremmin kuntien uutta roolia ja sote-uudistuksen voimaantumisen sekä TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta. Uudistuksen peruslähtökohtana on – kuten aiemminkin – varmistaa eri kokoisten kuntien edellytykset järjestää

lakisääteiset peruspalvelut kaikkialla Suomessa. Sen rinnalla pyritään huomioimaan erilaistuneen kuntakentän erilaisia tarpeita. Uudistuksen voimaantuloa tavoitellaan vuoden 2026 alusta. Uudistusta valmisteleavan työryhmän pohjaesityksen uudesta valtionosuusjärjestelmästä tulisivin olla valmis jo loppukesästä.

Rahoituksen saamisessa ei ole ollut ongelmia. Ennakointi maailmantalouden kehityksestä vaikeuttaa korkotason ennakointia. Viimeisen vuoden aikana korkotaso on muuttunut merkittävästi. Korkeaherkkien lainojen osuus Tyrnävän kunnan tämänhetkisestä lainakannasta on hieman yli 30 %. Tästä huolimatta korkotason nousu vaikuttaa oleellisesti kunnan tulokseen. Tämä vaikutus kasvaa tulevina vuosina.

3.3 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 11.6.2014 §:ssä 30 hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet Tyrnävän kunnassa ja kuntakonsernissa.

Kunnanhallitus on 19.12.2011 hyväksynyt ohjeen sisäisen valvonnan järjestämisestä. Ohjeessa on määritelty mm. sisäisen valvonnan rakenne Tyrnävän kunnassa, sisäisen valvonnan osatekijät, sisäisen valvonnan toteuttajat ja heidän vastuunsa, riskienhallintapolitiikka ja valvontatoimenpiteet toimintaprosesseissa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi

Arviointikysely osastopäälliköille

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen arviointi vuodelta 2023 on tehty ja se toteutettiin käyttämällä kunnanhallituksen hyväksymää arviointilomaketta. Arvion tekivät osastopäälliköt kukin omien osastojensa toiminnasta. Tällä kertaa arviointiin seuraavia kokonaisuuksia: Tavoitteiden asettaminen ja toteutumisen seuranta, riskien hallinta, tieto ja tiedonvälitys tai tiedonkulku. Vastausten analysointi on vielä kesken.

Tavoitteiden asettaminen ja toteutumisen seuranta

Kunnan tavoitteilla ohjataan kunnan toimintaa ja resurssien käyttöä. Tavoitteet luovat perustan toiminnan ja sen tuloksellisuuden arvioinnille. Olennaisiin asioihin kohdistuvat ja mitattavat tavoitteet mahdollistavat toiminnan ja siihen liittyvien riskien (poikkeamien) arvioinnin ja havaitsemisen.

Arviointi: Strategian suunnittelu-, toimeenpano- ja seurantavastuut on selkeästi määritelty ja ne toteutuvat käytännössä. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden seuranta on säännöllistä kaikilla osastoilla.

Riskienhallinta

Riskillä tarkoitetaan sellaisen tapahtuman mahdollisuutta, joka voi uhata kunnan tavoitteiden saavuttamista. Riski voidaan myös ymmärtää hyödyntämättä jääneeksi strategiseksi tai toiminnalliseksi mahdollisuudeksi. Kuntaa ja sen toimintaa voidaan johtaa ja kehittää riskien mahdollisuuksien perusteella. Tunnettujen riskien toteutumisen todennäköisyyttä ja vaikutusta tulisi arvioida ja määritellä toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja säännönmukaiseksi raportoimiseksi.

Riskienkartoitusraportti

Kunnan vakuutusten hoidossa käytetään vakuutusmeklaripalveluja. Riskienkartoitusraportin tiivistelmässä todetaan, että riskienhallinnan näkökulmasta Tyrnävän kuntaa voidaan pitää tyypillisenä kohteena.

Riskiä parantavia seikkoja

- Merkittävimmät toiminnot, kuten lämmön-, sähkön- ja vedentuotanto on siirretty alueella toimivien yritysten tai kunnan omistamien itsenäisten oikeushenkilöiden tehtäväksi.
- Kunnan tarjoamat muut palvelut ovat toiminnoiltaan ja kokoluokaltaan joko pieniä tai keskimääräisiä.
- Kunnan omistamat kiinteistöt ja muu omaisuus on tyypillistä eikä niihin liity erityistä riskiä (mm. kemikaalit).

Riskiä heikentäviä seikkoja

- Kokonaisvaltaista riskienhallintajärjestelmää ei ole.

- Jatkuvuussuunnittelua tärkeiden kohteiden näkökulmasta on tehty pääsääntöisesti varautumissuunnittelun (vrt. poikkeustila) mukaisesti.
- Toiminnan kannalta merkittävien kohteiden, kuten koulujen, päiväkotien yms. tiloihin ei ole tehty kattavaa omaisuus- ja keskeytysriskikartoitusta ei jatkuvuussuunnitelmia.
- Kuntakonsernin ulkopuolelle ulkoistettujen tehtävien riskienhallinnan tasoa ei arvioida yhtenäisen mallin mukaisesti.

Riskienhallinnan kokonaisvaltaisuus

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa johtamista, johon on kiinnitetty huomiota. Kunnanhallituksen hyväksymän sisäisen valvonnan ohjeen liitteenä on kattava kyselylomake sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen arvioinnista. Arviointia on tehty vuodesta 2019 alkaen tavoitteiden asettamisesta ja niiden seurannasta, riskienhallinnasta, tiedonvälityksestä ja tiedon kulusta sekä seurantamenettelyistä. Arviointi on tehty vuosittain johtoryhmätasolla ja osastot osastopäällikön johdolla arvioi omaa toimintaansa.

Riskeiltä suojaudutaan myös vakuutusin. Vakuutusturvan oikealla tasolla pitämiseksi käytetään vakuutusmeklaripalveluja.

Turvallisuuteen on kiinnitetty erityistä huomiota. Kunnassa toimii nimettynä turvallisuusvastaava tehtävänä kunnan turvallisuutta, varautumista ja valmiussuunnittelua koskevat asiat.

Kuntalaissa on säännökset kunnan ja kuntakonsernin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Niissä on erityisesti kiinnitetty huomiota sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kattavuuteen, järjestämiseen ja raportointiin. Säännösten mukaan valtuuston tulee päättää kunnan kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Lisäksi hallintosääntöön on tehty tarpeelliset määräykset asiaa koskevasta toimivallasta ja tehtävien jaosta. Hallintosääntö on tarkistettu vuoden 2022 aikana. Muilta osin viitataan jäljempänä esitettyihin kehittämistoimenpiteisiin.

Vuoden 2023 aikana osastopäälliköt ovat kiinnittäneet huomiota mm. henkilöstön jaksamiseen ja saatavuuteen. Osastopäällikköjen näkemyksen mukaan henkilökunnan riittävyys on turvattu myös normaalien sairauspoissaolojen aikana, uusille työntekijöille on asianmukaiset perehdytyskäytännöt, joiden noudattamista valvotaan, uusien henkilöiden tarve ennakoidaan ja tehtävät määritellään etukäteen. Tietyillä toimialoilla, kuten varhaiskasvatuksessa, uusien työntekijöiden saatavuudessa on ollut suuria haasteita.

Edelleen nähdään, että toimintaan ja kunnan tulevaisuuteen liittyvistä toiminnallisista ja taloudellisista riskeistä vakavimpia ovat tietoturvariskit, kilpailutusten onnistumisen, sopimus ja vastuuriskit, henkilöstöriskit, kiinteistöjen sisäilma-asiat, talouden ennakointi ja korkoriskin hallinta sekä rahoituksen saamisen turvaaminen.

Riskeihin voidaan vastata seuraavasti: Rakenteiden ja prosessien uudistaminen, henkilöstön koulutus ja työnkierto, hyvinvointityön vaikutus koko kuntaorganisaatioon, yhteistyö yli hallintorajojen, säännölliset palaverit/dokumentointi, henkilöstötarpeiden ennakointi, perehdyttäminen, avoimuus, tiedottaminen, yhdessä kehittäminen, kustannusten ennakointi, työtehtävien määrittely, yhteistyö työterveyshuollon kanssa, kuukausittainen talouden seuranta yksiköittäin, säännölliset kiinteistökierrokset, kiinteistöjen järjestelmälliset kuntoarviot ja tutkimukset, urakoitsijoiden tietojen tarkistaminen/tilaajavastuu, osaamisen lisääminen ja lakimiespalvelujen käyttäminen sekä lainojen suojaaminen.

Tieto ja tiedonvälitys tai -kulku

Toimivat vuorovaikutus- ja raportointikanavat mahdollistavat sen, että kunnan johto, henkilöstö ja sidosryhmät saavat oikea-aikaisesti olennaista ja käyttökelpoista tietoa toimintaan vaikuttavista tekijöistä. Oikea, riittävä ja luotettava tieto on välttämätöntä päätöksenteossa ja toiminnan arvioinnissa.

Kunnalla on käytössään sisäiset tiedotuskanavat ja -menettelyt, joita käyttäen vastuualueen ja sen tulosalueiden ja tulosyksiköiden johto ja henkilökunta saavat työtehtäviinsä liittyvää ajantasaista tietoa.

Kunnan viestintäkoordinaattori vahvistaa kunnan sisäistä ja ulkoista viestintää. Lisäksi kunnalla on käytössään raportointijärjestelmä, joka tuottaa luotettavaa ja ajantasaista tietoa tavoitteiden saavuttamisesta.

Tieto, tiedonvälitys – ja vuorovaikutus siirtyvät ja keskittyvät entistä enemmän sähköisiin järjestelmiin. Toimivat vuorovaikutuskanavat ja -menettelyt vaativat panostuksia henkilöstön osaamiseen ja laitteistoon. Sähköisten

järjestelmien helppokäyttöisyys on otettu huomioon mm. kunnan kotisivujen ja intran suunnittelussa sekä sähköisten kokouskäytäntöjen kehittämisessä.

Sisäinen viestintä on noussut esille myös monissa henkilöstöpalavereissa yhdeksi tärkeimmistä kehitettävistä asioista. Kunnassa on viestintäryhmä vastaamassa tähän tarpeeseen ja lisäksi kunnan viestintäkoordinaattori auttaa omalla panoksellaan.

Tietoturvaryhmälle ei ole tullut tietoon kertomusvuonna tietoturvarikkeitä. Tietoturvapoliittikaohjeessa on ohjeet rikkeiden käsittelystä. Tietoturva- ja tietosuojapöytäkirjoja ei ole ollut. Atk-laitetilojen lämpötilan seuranta on reaalitajassa. Jakamon kulunvalvontahälytykset toimivat. Hälytykset menevät vartiointiliikelle.

Sisäistä tarkastusta on kohdistettu vuorovuosin eri toimintoihin. Kohdennettuja tarkastuksia käytetään edelleen myös osana sisäistä tarkastusta.

Käytössä olevia työmenetelmiä

- Ostolaskujen ym. menotositteiden käsittelyyn kunnanhallitus ja lautakunnat nimeävät vastaanottajat ja hyväksyjät
- Nimenkirjoitusoikeudet ovat määritelty hallintosäännössä
- Päätösvalta ja delegoinnit määritelty hallintosäännössä ja delegointipäätöksin
- Sopimusten seurannan hälytysjärjestelmä
- Tietohallinnossa tietosuoja- ja tietoturvapoliittikat, tietoturvaohjeet, salasanakäytännöt ja ohjelmankäyttöoikeudet
- Kirjaamiskäytännöt asioille

Kehittämistoimet

- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen arviointiin tarvitaan edelleen selkeyttämistä. Kyselyn avulla riskienhallintatyölle saadaan näkyvyyttä ja se saadaan kiinteäksi osaksi toimintayksiköiden työtä.
- Hankinta-asioihin ja erityisesti tarjouspyyntöihin käytetään enemmän aikaa ja hankitaan lisää osaamista mm. koulutuksen avulla ja asiantuntijapalvelua käyttäen.
- Kiinteistöjen järjestelmälliset kuntoarviot ja toimenpiteet
- Perustyöhön keskittyminen

Kannanotto sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toiminatavoissa on edelleen kehitettävää. Kohtuullinen varmuus sisäisen valvonnan tuloksellisuudesta vuodelta 2023 on saatu.

3.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelmassa ja toiminnan rahoitusta kuvataan rahoituslaskelmassa. Molempien laskelmien ja niistä laskettavien tunnuslukujen tehtävänä on osoittaa kunnan rahoituksen riittävyttä. Rahoituslaskelmassa osoitetaan edelleen, miten investoinnit ja lainanlyhennykset tulo-rahoituksen lisäksi muutoin rahoitetaan.

3.4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulojen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulo-rahoitus on riittävä.

Toimintatuotot olivat kertomusvuonna 3 457 713 euroa ja toimintakulut olivat 24 524 864 euroa. Toimintatuotot vähenivät 38,8 % eli 2 196 749 euroa. Toimintatuottoja kertyi 482 627 euroa enemmän kuin talousarviossa oli arvioitu. Toimintatuottojen toteutuma-aste oli 116 %.

Toimintakulut vähenivät 23 187 476 euroa (edellisenä kasvoivat 2 378 411 euroa), 48,6 %.

Toimintakatteeksi muodostui 21 067 151 euroa. Verotulot olivat 12 064 661 euroa. Verotulot pienenevät edelliseen vuoteen verrattuna 45,4 %. Verotulojen toteutuma-aste oli 100,8 %. Valtionosuudet olivat 12 189 387 euroa. Valtionosuudet vähenivät 45,6 %. Valtionosuuksien toteutuma-aste oli 101,0 %.

Vuosikatteeksi muodostui 2 753 511 euroa. Poistoja kirjattiin yhteensä 2 113 142 euroa. Satunnaisia tuottoja ja kuluja ei tilikauden aikana kirjattu. Tilikauden ylijäämäksi muodostui 240 369 euroa.

Tuloslaskelma (ulkoiset luvut)	2023	2022	2021
Toimintatuotot	3 457 713	5 654 462	4 951 472
Toimintakulut	24 524 864	47 712 340	45 333 929
Toimintakate	21 067 151	42 057 878	40 382 457
Verotulot	12 064 661	22 109 796	21 577 980
Valtionosuudet	12 189 387	22 401 451	21 352 948
Rahoitustuotot ja kulut			
Korkotuotot	39 607	12 621	20 529
Muut rahoitustuotot	36 944	25 885	28 095
Korkokulut	439 738	277 055	247 845
Muut rahoituskulut	70 200	18 725	22 276
Vuosikate	2 753 511	2 196 096	2 326 974
Poistot ja arvonalentumiset	2 113 142	1 996 669	2 121 473
Satunnaiset erät	0	0	0
Vapaaehtoinen varaus	400 000	0	0
Tilikauden tulos	240 369	199 427	205 500
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	240 369	199 427	205 500

Tuloslaskelman tunnusluvut	2023	2022	2021
Toimintatuotot/ Toimintakulut %	14,1	11,9	10,9
Vuosikate/Poistot %	130,3	110,0	109,7
Vuosikate, euroa/asukas	421	335	353
Asukasmäärä	6 525	6 561	6 592

3.4.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulo-rahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella.

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Toiminnan ja investointien rahavirta –välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Tyrnävän kunnan toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä on viideltä vuodelta 5 373 005 euroa.

Investointien tulo-rahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulo-rahoituksella. Kertomusvuoden investointien tulo-rahoitus -tunnusluku on 63,64 % (ed. vuonna 128,7 %).

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	2023	2022
Toiminnan rahavirta		€
Vuosikate	2 753 511	2 196 096
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-90 781	-136 829
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 326 567	-1 720 784
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	15 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	280 455	220 184
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 383 382	573 667
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainauksen lisäykset	-178 000	0
Antolainasaamisten vähennykset	0	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	4 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 774 183	-4 061 683
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	5 000 000	-1 000 000
Tyrnävän Sotavammaisten tukiyhdistys Ry		
Tyrnävän Kuitu Oy osakaslaina		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	-18 172	-4 067
Saamisten muutos	518 394	-224 968
Korottomien velkojen muutos	-1 681 111	796 931
Rahoituksen rahavirta	-133 072	-493 788
Rahavarojen muutos	-1 516 454	79 879
Rahavarat 31.12.	710 160	2 226 614
Rahavarat 1.1.	2 226 614	2 146 735
Rahavarojen muutos	- 1 516 454	79 879

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on yksi tai suurempi. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä, kun tunnusluku on 1–2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Tyrnävän kunnan lainanhoitokatteen kehitys vuodesta 2000 lähtien vaihtelee 0,0–2,8 välillä. Kertomusvuonna lainanhoitokate oli 0,76 (ed. vuonna 0,57).

Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Vuonna 2020 kassan riittävyys oli 12 päivää, vuonna 2021 16 päivää, vuonna 2022 15 päivää ja vuonna 2023 8 päivää.

Rahoituslaskelman tunnusluvut	2023	2022
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €	5 373 005,08	2 332 914,36
Investointien tulorahoitus %	63,64	128,74
Laskennallinen lainanhoitokate	0,75	0,63
Lainanhoitokate	0,76	0,57
Kassan riittävyys, pv	8	15
Asukasmäärä hlö	6 525	6 561

3.5 Rahoitusasema ja sen muutokset

Lainamäärän kehitys	2023	2022	2021	2020	2019
Lainakanta milj. euroa	30,4	29,1	30,2	31,3	31,9
Pitkäaikaisten lainojen lisäys 1000 €	0	4 000	4 000	0	3 047
Pitkäaikaisten lainojen vähennys 1000 €	3 774	4 062	3 109	3 029	3 200
Lainat euroa/asukas	4 654	4 441	4 582	4 740	4 810
Konsernilainat euroa/asukas	5 081	5 899	5 657	5 544	5 312

Tyrnävän kunnan tase ja sen tunnusluvut

Taseen tunnusluvut	2023	2022
Omavaraisuusaste %	28,5	28,8
Suhteellinen velkaantuneisuus %	125,5	71,7
Kertynyt yli-/alijäämä €	3 567 698	3 327 329
Kertynyt yli-/alijäämä € /asukas	547	507
Lainat 31.12. €/asukas	4 654	4 441
Lainakanta 31.12.	30 365 452	29 139 635
Lainat ja vastuut 31.12.	30 621 454	29 603 886
Lainat ja vastuut 31.12. €/asukas	4 693	4 512
Lainasaamiset	320 286	320 286
Kunnan asukasmäärä	6 525	6 561

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä + Tilikauden ylijäämä. Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Lainasaamiset 31.12. Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja

Kunnan tase

VASTAAVAA	2023	2022	VASTATTAVAA	2023	2022
PYSYVÄT VASTAAVAT	46 984 001	46 790 959	OMA PÄÄOMA	13 532 110	14 573 172
Aineettomat hyödykkeet	1 109 045	1 193 258	Peruspääoma	9 964 412	11 245 843
Aineettomat oikeudet	62 521	80 983	Muut omat rahastot	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot	1 046 524	1 112 274	Edellisten tilikausien ali/ylijäämä	3 327 329	3 127 902
Ennakkomaksut	0	0	Tilikauden ali/ylijäämä	240 369	199 427
Aineelliset hyödykkeet	42 821 253	40 733 301	POISTOERO JA VAPAAEHTOIS- SET VARAUKSET	400 000	
Maa- ja vesialueet	5 940 874	5 837 547	Vapaaehtoiset varaukset	400 000	0
Rakennukset	29 893 669	30 658 040	PAKOLLISET VARAUKSET		0
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 479 152	3 889 557	Muut pakolliset varaukset	0	
Koneet ja kalusto	94 794	186 288	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	115 925	94 603
Muut aineelliset hyödykkeet	35 454	35 454	Valtion toimeksiannot	0	0
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 377 310	126 416	Lahjoitusrahastojen pääomat	995	995
Sijoitukset	3 053 702	4 864 400	Muut toimeksiantojen pääomat	114 930	93 607
Osakkeet ja osuudet	2 484 401	4 493 109	VIERAS PÄÄOMA	34 786 205	35 968 777
Muut lainasaamiset	178 000	0	Pitkäaikainen	21 591 269	25 365 452
Muut saamiset	391 302	371 291	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	21 591 269	25 365 452
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	114 930	93 607	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Valtion toimeksiannot	0	0	Lyhytaikainen	13 194 936	10 603 325
Muut toimeksiantojen varat	114 930	93 607	Joukkovelkakirjalaina	5 000 000	0
VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 735 309	3 751 985	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 774 183	3 774 183
Vaihto-omaisuus	69 834	51 662	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Ennakkomaksut	0	0	Ostovelat	1 809 708	2 602 667
Muu vaihto-omaisuus	69 834	51 662	Muut velat	326 247	697 410
Saamiset	955 315	1 473 710	Siirtovelat	2 284 798	3 529 065
Pitkäaikaiset saamiset	320 286	320 286	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	48 834 240	50 636 552
Lainasaamiset	320 286	320 286			
Muut saamiset	0	0			
Lyhytaikaiset saamiset	635 030	1 153 424			
Myyntisaamiset	344 335	558 991			
Muut saamiset	290 695	594 433			
Siirtosaamiset	0	0			
Rahat ja pankkisaamiset	710 160	2 226 614			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	48 834 240	50 636 552			

3.6 Kokonaistulot ja kokonaismenot

Tulot 2023	1000 €
Toiminta	
Toimintatuotot	3 458
Verotulot	12 065
Valtionosuudet	12 189
Korkotuotot	40
Muut rahoitustuotot	37
Satunnaiset tuotot	0
Tulorahoituksen korjauserät	0
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	91
Investoinnit 2023	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	280
Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisen vähennykset	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0
Oman pääoman lisäykset	0
Kokonaistulot yhteensä	28 160
Menot 2023	
Toiminta	
Toimintakulut	24 525
- Valmistus omaan käyttöön	
Korkokulut	440
Muut rahoituskulut	70
Satunnaiset kulut	0
Tulorahoituksen korjauserät	0
Investoinnit 2023	
Investointimenot	4 327
Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten lisäykset	178
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	3 774
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	5 000
Oman pääoman vähennykset	
Kokonaismenot yhteensä 2023	38 314

3.7 Kuntakonsernin toiminta ja talous

3.7.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Toimintakertomuksessa esitetään yhdistelmä kunnan tytär-, osakkuus- ja muista omistusyhteisyhteisöistä sekä kuntayhtymistä, joissa kunta on jäsenenä. Yhdistelmässä ilmoitetaan tytäryhteisöjen lukumäärät yhteisötyypeittäin ja toimialoittain sekä kuntayhtymien, osakkuusyhteisöjen ja muiden omistusyhteisyhteisöjen lukumäärät. Lisäksi ilmoitetaan yhdisteltyjen ja yhdistelemättä jätettyjen yhteisöjen lukumäärät.

Yhdistelty konsernitilinpäätökseen	Yhdistelty(kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt (yhteensä)	2	
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt		
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	1	
Muut yhtiöt	1	
Osuuskunnat		
Yhdistykset	0	
Säätiöt		
Kuntayhtymät	2	
Osakkuusyhteisöt		
Muut omistusyhteisyhteisöt	2	7
Yhteensä	6	7

Tytäryhtiöt Tyrnävän Kehitys Oy ja Tyrnävän Vesihuolto Oy on yhdistelty konsernitilinpäätökseen, kuntayhtymät omistussuuden suhteessa ja yhteisyhteisöistä Hirsijärven Vesi Oy ja Tyrnävän Kuitu Oy on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä. Osakkuus- ja muista omistusyhteisyhteisöistä (kunnan omistussuus tai määräysvalta on alle 50 %), joita ei ole yhdistelty konsernitaseeseen on luettelo liitetiedoissa.

Konsernitaseen tunnusluvut	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Omavaraisuus - %	27,34	27,04	27,8	27,52	26,1	29,9
Konsernin lainakanta milj. euroa	36,2	35,2	36,6	37,3	38,7	33,2
Konsernin lainat euroa/asukas	5 390	5 313	5 544	5 657	5 899	5 081

3.7.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Tyrnävän kunnan konserniohjeissa on määritelty kunnan toimivalta ja vastuu Tyrnävä-konsernissa. Tyrnävän kunnan omistajapolitiikan tavoitteena on tuottaa laadukkaita ja edullisia palveluja kunnalle ja kuntalaisille. Konserniohjeen hyväksyy kunnanvaltuusto. Valtuusto määrittelee kunnan tavoitteet ja hyväksyy konsernijohtamista koskevat yleiset tavoitteet ja toimintaperiaatteet. Valtuusto on kuntakonsernin ylin valvoja. Valtuusto hyväksyy tavoitteet talousarviossa ja taloussuunnitelmassa koko kuntakonsernille.

Päivitetty konserniohje on hyväksytty kunnanvaltuustossa 22.2.2012.

Konserniohjeen mukaan tilivuoden päätyttyä tytäryhteisön tulee toimittaa kunnalle vuosikertomus sekä konsernitaseen laatimisessa tarvittavat tiedot kunnan edellyttämässä määräajassa. Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen tulee laatia kirjanpitoa yhtenäisesti siten, että konsernitaseen laatimista varten tarvittavat tiedot on vaikeuksitta saatavissa. Yhteisöjen tulee myös laskea kunnan poistosuunnitelman mukaiset poistot kunnan konsernitasetta varten.

Tytäryhteisöjen henkilöstöpolitiikassa noudatetaan kunnan omaksumia yleisperiaatteita elleivät asianomaista alaa koskevat sopimukset muuta edellytä.

Kunnanhallitus koordinoi, antaa konsernivalvontaa koskevia ohjeita ja seuraa yhteisöjen hallintoa ja taloudenhoitoa sekä tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotukset havaitsemiensa epäkohtien poistamiseksi. Kunnanhallitus valitsee edustajat kuntayhtymiä lukuun ottamatta muiden tytäryhteisöjen hallintoelimiin (yhtiökokous tai muun yhteisömuodon hallintoelin) ja antaa tarvittaessa yksityiskohtaisemmat ohjeet kunnan edustajille eri yhteisöjen hallintoelimiissä käsiteltävistä asioista.

Tyrnävän Vesihuolto Oy:n tulee informoida kunnanjohtajaa välittömästi poikkeus- tai häiriötilanteista veden jakelussa tai muista vesiyhtiön toiminnan muutoksista.

3.7.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Tyrnävän Kehitys Oy yhdistettiin ensimmäistä kertaa vuoden 2021 kunnan tilinpäätökseen. Kunta omistaa 100 % Tyrnävän Kehitys Oy:stä. Tyrnävän Kuitu Oy on yhdistelty ensimmäisen kerran vuonna 2018 Tyrnävän kunnan tilinpäätökseen. Kunta omistaa 49 % Tyrnävän Kuitu Oy:stä. Oulun seudun koulutuskuntayhtymä OSAO on yhdistelty ensimmäisen kerran vuonna 2010 Tyrnävän kunnan tilinpäätökseen. Kunnan omistusosuus on 2,7 %. Tyrnävän kunnan osuus Pohjois-Pohjanmaan liitosta on 1,05 %. Hyvinvointialueuudistuksen myötä Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri ei kuulu enää Tyrnävän kuntakonserniin vuonna 2023. Tyrnävän kunnan omistusosuus Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiristä oli 1,36 %.

Tyrnävän Vesihuolto Oy

Tyrnävän Vesihuolto Oy:n osakkeita on 100 kpl, joista Tyrnävän kunnalla on 68 %. Kunta on antanut vuonna 2015 Tyrnävän Vesihuolto Oy:n 600 000 euron lainalle takauksen. Kunta sai vastavakuudeksi panttikirjoja neljään eri tilaan:

400 000 euroa, kiinnitys tilaan Suojala, kiinteistötunnus 859-401-5-32

200 000 euroa, kiinnitys tilaan Vesikukkola, kiinteistötunnus 859-401-123-0

200 000 euroa, kiinnitys tilaan Alavesilä, kiinteistötunnus 859-401-95-13

200 000 euroa, kiinnitys tilaan Pumpsula, kiinteistötunnus 859-401-41-22

Tyrnävän kunnanvaltuusto on päättänyt antaa Tyrnävän Vesihuolto Oy:lle 500 000 euron lainatakauksen vuonna 2023. Tämä takaus tuli voimaan vuonna 2024, eikä siten näy vuoden 2023 tunnusluvuissa. Takaukselle on saatu turvaava vakuus.

Toiminnallisesti vuosi sujui vedenjakelun osalta hyvin, toimintavuoden aikana oli yksi pitkäkestoisempi vesijohtovuoto Ängeslevällä huhtikuussa, jonka löytäminen kesti yli kolme viikkoa. Murron alueen täydennystonttien vesi- ja viemäriverkostojen rakentamista jatkettiin yhteistyössä Tyrnävän kunnan kanssa kesällä 2023. Alueelle investoituun verkostoon nähden euromääräinen liittymismaksujen tuloutuminen on ollut alhaista.

Myydyssä vesimäärässä oli vähennystä viimevuoteen verrattuna 4,3 %. Vähennystä vedenostoissa oli 1,7 %. Erotus johtuu satunnaisista verkostovuodoista, Tyrnävän Ylipään Kontissa tapahtuvasta pitkän runkolinjan huuhtelusta ja mitaamattomasta yleisestä vedenkulutuksesta.

Tyrnävän Vesihuolto Oy osallistui toimintavuoden aikana omalta osaltaan Lakeuden Keskuspuhdistamo Oy:n, Hirsijärven Vesi Oy:n, Vesi- ja Viemärlaitosyhdistyksen ja Pohjois-Suomen vesivaliokunnan toimintaan. Naapurilaitosten kanssa jatkui tiivis ja hyvä yhteistyö.

Tyrnävän Kehitys Oy

Vuosi 2023 oli yhtiön toinen kokonainen toimintavuosi. Tyrnävän elinkeinon painottumien suurelta osin alkutuotantoon, jolla on vain verrattain vähän vientiä, niin suoraan tai välillisesti, ei maailmanpoliittisella tilanteella ollut kovin suurta merkitystä. Palvelutuotannon asiakaskunta tulee pääsääntöisesti omasta tai lähikunnasta. Koska taantuma kuitenkin on läsnä, niin palvelutuotanto on ensimmäisiä, josta kuluttajat luopuvat. Näin ollen tällä toimialalla selviytyminen oli varmaankin haasteellisempaa. Kuljetustoimiala oli ja on niin ikään haasteellisessa tilanteessa, kilpailussa pysymiseksi hinta on lähes ainoa kilpailukeino. Siihen tyrnäväläisillä pienillä toimijoilla on haaste vastata. Rakentamisen ja myös muiden toimialojen kustannusten nousu on hieman taantunut. Kustannusten nousu näkyi loppuvuodesta 2023, joskaan ei vielä vaikuttanut merkittävästi tyrnäväläisiin rakennusalan toimijoihin. Tähän vaikuttanee, että yritykset toimivat laajasti koko Suomessa, jolloin asiakaskuntaa riitti.

Tyrnäväläiset yritykset ovat käyttäneet kehitysyhtiön palveluita entistäkin enemmän edelliseen vuoteen verraten. Mitään suoranaista seuranta ei ole, koska käytössä ei ole tähän tarkoitettuja työkaluja. Palveluiden käyttäminen näkyy päivittäisessä työssä ja yritysten aktiivisuudessa käyttää kehitysyhtiön palveluita. Yritykset ottavat yhteyttä enemmän mutta myös kehitysyhtiön toimesta on pyritty kontaktoimaan yrityskenttää aktiivisemmin.

Tyrnävän kunta siirsi matkailun vetovastuun Tyrnävän Kehitys Oy:lle keväällä 2023. Matkailu on Tyrnävällä aivan alku-metreillä. Kunnassa on vain muutama matkailun alan toimija. Haaste on ja tulee olemaan pitkähkön aikaa saada esim. palvelutuottaja tahot ymmärtämään matkailun merkityksen heidän toiminnassansa. Tyrnävän sijainti Oulun kainalossa

ja yhteistyö Oulun Matkailu Oy:n kanssa antaa yrityksille mahdollisuuden näkyvyyteen. Tyrnävän matkailu perustuu pitkään päiväkävijöistä. Tässä edelle mainittu kumppanuus alueen muiden kuntien kanssa antaa mahdollisuuden, merkittävin mahdollisuus yrityksillä on hyödyntää Pohjoinen Rengastien näkyvyyttä. Pohjoinen Rengastien palvelut näkyvät niin kotimaan kuin kansainvälisille matkailijoille.

Kehitysyhtiön on saanut oman roolin Oulun alueen muiden elinkeinotoimijoiden verkostossa. Yhteistyö alueen toimijoiden kanssa on lisääntynyt. Tämä näkyy muun muassa siinä, että kehitysyhtiö on ollut mukana valmistelemassa useita hankkeita muiden lähialueiden organisaatioiden kanssa ja, että kehitysyhtiötä pyydetään hankkeiden suunnitteluun mukaan. Vuonna 2023 kehitysyhtiö lähti mukaan kahteen hankkeeseen kumppanina. Kyseisten hankkeiden rahoituspäätökset eivät olleet vielä tulleet vuoden 2023 loppuun mennessä.

Tyrnävän kehitys Oy:n toiminta on edelleen tappiollinen, johtuen omistajan rahoitusmallista, joka on poikkeuksellinen muihin elinkeinoyhtiöihin. Kehitysyhtiö toimii pääomalainoituksella, kun normaali käytäntö on kunnan ja elinkeinoyhtiön välinen palvelusopimus elinkeinopalveluiden tuottamiseksi kunnalle. Rahoitus malli on myös haaste, käynnistää hankkeita olivat ne sitten kehitysyhtiön omia tai hankkeita, joissa kehitysyhtiö on kumppanina muiden hankkeissa. Hankkeiden avulla saataisiin kehittämissyhtiölle lisää resursseja, jotka tällä hetkellä ovat kovin pienet, verraten mihin tahansa kuntaan Suomessa.

3.7.4 Arvio konsernin todennäköisestä kehityksestä

Tyrnävän kuntakonsernista on yhteenveto konsernin liitetiedoissa. Yli 50 prosentin määräämisvalta on Tyrnävän Kehitys Oy:ssä sekä Tyrnävän Vesihuolto Oy:ssä.

Tyrnävän kuntakonsernin kehityksen arvioidaan jatkuvan nykyisessä laajuudessaan.

3.7.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konserniohjeilla konsernijohto antaa konsernitason toimintaohjeet ja -periaatteet sekä täsmentää kunnan ja kunnanhallituksen asemaa konsernin johtajana. Konserniohje on uusittu vuonna 2012.

Tyrnävän Vesihuolto Oy:n hallituksessa on kunnanhallituksen edustus. Tyrnävän kunnalla ja Tyrnävän Vesihuolto Oy:llä on sama tilintarkastaja. Asiakirjahallinnossa on tehty yhteistyötä (arkistonmuodostussuunnitelman valmistelu). Tyrnävän Kehitys Oy:n hallituksessa on myös kunnanhallituksen edustus ja yhtiöllä on sama tilintarkastaja kuin kunnalla. Myös Lakeuden Kuitu Oy:ssä on hallituksessa kunnanhallituksen edustus.

Konserniohje sisältää konsernijohtamiseen, -ohjaukseen ja seurantaan liittyviä asioita sekä määrittelee, minkälaista yhteistyötä konsernitason tasolla tehdään, esim. Tyrnävän kunnan tytäryhteisön henkilöstöpolitiikassa on konserniohjeen mukaan noudatettava kunnan omaksumia yleisperiaatteita elleivät asianomaista alaa koskevat sopimukset muuta edellytä. Konserniohjeen mukaan tilivuoden päätyttyä tytäryhteisöjen tulee toimittaa kunnalle vuosikertomus sekä konsernitilinpäätöksen laatimisessa tarvittavat tiedot kunnan edellyttämässä määräajassa. Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen tulee laatia kirjanpitoa yhtenäisesti siten, että kunnan konsernitaseen laatimista varten tarvittavat tiedot on vaikeuksitta saatavissa.

Kehittämistoimet (konsernia koskevat)

Tieto, tiedonvälitys ja – kulku ovat kehittyneet harjoitusten myötä, jatketaan harjoittelua ja yhteistyötä erityisesti koko kuntaa koskevilla häiriötilanteissa

Jatketaan turvallisuustyötä.

Sisäisen valvonnan toimintatavoissa on edelleen kehitettävää. Kohtuullinen varmuus sisäisen valvonnan tuloksellisuudesta vuodelta 2023 on kuitenkin saatu.

Konsernituloslaskelma

Konsernituloslaskelma	1.1. – 31.12.2023	1.1. – 31.12.2022
Toimintatuotot	4 617 876,65	16 848 291,07
Toimintakulut	-27 495 105,53	-60 514 381,33
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	32 238,60	-18 997,41
Toimintakate	-22 844 990,28	-43 685 087,67
Verotulot	12 064 660,82	22 109 796,18
Valtionosuudet	14 228 194,34	24 488 521,84
Rahoitustuotot ja kulut	-426 559,10	-287 068,49
Korkotuotot	56 818,91	15 430,82
Muut rahoitustuotot	37 264,05	36 845,30
Korkokulut	-449 533,04	-310 636,78
Muut rahoituskulut	-71 109,02	-28 707,83
Vuosikate	3 021 305,78	2 626 161,86
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 637 110,18	-3 036 525,60
Omistuksen eliminointierot	0,00	24,34
Arvonalentumiset	0,00	-1 242,29
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	384 195,60	-411 581,69
Tilinpäätössiirrot	14 333,93	8 822,21
Tilikauden verot	-3 942,18	-19 719,14
Laskennalliset verot	0,00	-95,20
Vähemmistöosuudet	0,00	-2 208,70
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	394 587,35	-424 782,52

Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2023	2022
Toimintatuotot/Toimintakulut %	16,79	27,84
Vuosikate/Poistot %	114,57	86,48
Vuosikate euroa/ asukas	463,04	400,27
Asukasmäärä	6 525	6 561

Konsernin koko ja konserniin kuuluvien yhteisöjen luonne vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät konsernikohtaisia eroja. Vuosikate osoittaa konsernin tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, konsernin tulorahoitus on riittävä.

Konsernin vuosikate prosenttia poistoista: kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan konsernin tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat konserniyhteisöjen keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Konsernin vuosikate euroa/asukas: Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Konsernikohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä. Keskimääräistä, kaikkia kuntakonserneja koskevaa tavoitearvoa ei voida

asettaa. Muun muassa konserniyhteisöjen toimintojen sisältö vaikuttaa vuosikatetavoitteen määrittämiseen konsernissa.

Konsernin rahoituslaskelma	1.1. - 31.12.2023	1.1. - 31.12.2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 021 305,78	2 626 161,86
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-128 004,16	-152 453,28
Tilikauden verot	-3 942,18	-19 719,14
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 782 493,81	-5 422 339,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin	22 915,27	22 670,54
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	288 288,92	287 557,30
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 581 930,18	-2 658 121,72
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antosaamisten lisäykset		
Antosaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset	1 102 812,39	1 413 961,01
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	6 733 600,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 897 187,61	-4 309 303,64
Lyhytaikaisten lainojen muutos	5 000 000,00	-1 010 335,35
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0,00	-444,38
Vaihto-omaisuuden muutos	-40 974,94	1 876,62
Saamisten muutos	662 936,03	-236 366,29
Korottomien velkojen muutokset	-1 653 527,19	1 005 200,01
Rahoituksen rahavirta	71 246,29	2 184 226,97
Rahavarojen muutos	-1 510 683,90	-473 894,75
Rahavarat 31.12.	1 815 345,53	4 081 238,50
Rahavarat 1.1.	3 326 029,43	4 555 133,25
Rahavarojen muutos	-1 510 683,90	-473 894,75

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut	2023	2022
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €	-2 200 334,12	-4 912 799,60
Investointien tulorahoitus	63,48	48,64
Laskennallinen lainanhoitokate	0,76	0,6
Lainanhoitokate	0,8	0,64
Kassan riittävyys pv	18	6

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Investointien tulorahoitus - tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Konsernin maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa konsernin rahavaroilla. Rahavarioihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

Konsernitaseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat konsernin omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Konsernitase

VASTAAVAA	2023	2022	VASTATTAVAA	2023	2022
PYSYVÄT VASTAAVAT	52 513 219,68	62 132 059,06	OMA PÄÄOMA	17 251 660,00	18 392 249,36
Aineettomat hyödykkeet:	1 116 818,03	1 513 988,18	Peruspääoma	9 964 412,20	11 245 843,00
Aineettomat oikeudet	69 463,51	401 713,72	Säätiöiden ja yhdistysten	0,00	2 287,36
Muut pitkävaikutteiset menot	1 047 354,52	1 112 274,46	Muut omat rahastot	236 289,52	399 186,54
Ennakkomaksut	0,00	0,00	Edellisten tilikausien ali/ylijäämä	6 656 370,93	7 169 714,98
Aineelliset hyödykkeet:	48 475 293,14	57 500 582,49	Tilikauden ali/ylijäämä	394 587,35	-424 782,52
Maa- ja vesialueet	5 654 242,68	5 833 238,62	VÄHEMMISTÖOSUUDET	634 885,66	673 087,75
Rakennukset	34 987 980,25	38 682 306,70	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 625 230,71	4 265 898,16	Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
Koneet ja kalusto	351 492,35	1 057 190,45	PAKOLLISET VARAUKSET	14 850,00	399 227,27
Muut aineelliset hyödykkeet	44 306,65	51 339,71	Muut pakolliset varaukset	14 850,00	399 227,27
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 812 040,50	7 610 608,85	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	343 634,04	276 162,86
Sijoitukset:	2 921 108,51	3 117 488,39	Valtion toimeksiannot	157 246,47	66 971,41
Osakkuusyhteisöosuudet	1 475 314,10	1 585 207,01	Lahjoitusrahastojen pääomat	7 194,67	6 933,15
Muut osakkeet ja osuudet	1 044 513,57	1 052 772,16	Muut toimeksiantojen pääomat	179 192,90	202 258,30
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,00	0,00	VIERAS PÄÄOMA	38 106 408,30	50 632 874,57
Muut lainasaamiset	0,00	343,10	Pitkäaikainen	24 255 012,78	36 801 503,04
Muut saamiset	401 280,84	479 166,12	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	21 939 049,20	34 494 948,33
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	342 632,03	275 071,69	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Valtion toimeksiannot	157 246,47	66 971,41	Liittymismaksut ja muut velat	2 315 963,58	2 275 513,58
Lahjoitusrahastojen erityiskate	6 199,44	5 848,76	Siirtovelat	0,00	22 275,40
Muut toimeksiantojen varat	179 186,12	202 251,52	Laskennalliset verovelat	0,00	8 765,73
VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 495 586,32	7 966 471,06	Lyhytaikainen	13 851 395,52	13 831 371,53
Vaihto-omaisuus:	256 124,40	385 747,83	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00
Aineet ja tarvikkeet	25 134,90	193 732,54	Pitkäaikaisten lainojen lyhytaikainen osuus	3 897 187,61	4 210 856,14
Keskeneräiset tuotteet	1 292,98	1 323,27	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Valmiit tuotteet	159 862,73	139 030,43	Saadut ennakot	192,99	312,27
Muu vaihto-omaisuus	69 833,79	51 661,59	Ostovelat	1 963 071,52	3 629 682,46
Ennakkomaksut	0,00	0,00	Joukkovelkakirjalainat	5 000 000,00	0,00
SAAMISET	1 424 116,39	3 499 484,73	Muut velat	413 824,22	928 898,36
Pitkäaikaiset saamiset:	322 178,79	321 723,50	Siirtovelat	2 574 752,72	5 061 622,30
Lainasaamiset	320 285,88	320 285,88	Laskennalliset verovelat	2 368,42	0,00
Muut saamiset	1 206,09	627,41	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	56 351 437,98	70 373 601,81
Siirtosaamiset	686,82	810,19	KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Lyhytaikaiset saamiset:	1 101 937,60	3 177 761,21	Omavaraisuusaste %	29,90	26,14
Myyntisaamiset	397 272,33	1 624 017,70	Suhteellinen velkaantuneisuus	123,78	100,93
Lainasaamiset	320 370,45	362 832,51	Kertynyt ylijäämä €	7 050 958,28	6 744 932,46
Muut saamiset	328 926,20	945 470,60	Kertynyt ylijäämä € /asukas	1 080,61	1028,03
Siirtosaamiset	55 368,62	245 440,44	Konsernin lainat €/asukas	5 080,80	5 899,38
Rahoitusarvopaperit:	0,00	126 730,51	Konsernin lainakanta	33 152 200,40	38 705 804,47
Osakkeet ja osuudet	0,00	142,33	Lainat ja vastuut 31.12.	33 521 516,27	39 617 304,00
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	0,00	126 588,18	Lainat ja vastuut € /asukas	5 137,40	6 038,30
Rahat ja pankkisaamiset	1 815 345,53	3 954 507,99	Konsernin lainasaamiset	320 370,45	362 832,51
VASTAAVAA YHTEENSÄ	56 351 437,98	70 373 601,81	Kunnan asukasmäärä	6 525	6 561

3.8 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

3.8.1 Asiaa koskeva sääntely

Kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Silloin kun kunnan taaseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta.

3.8.2 Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallitus esittää valtuustolle vuoden 2023 tilikauden tuloksen 640 368,74 euroa käsittelystä seuraavaa:

1. Investointivarausta kirjataan 400 000,00 euroa
2. Tilikauden ylijäämäksi muodostuu 240 368,74 euroa, joka siirretään tilikauden yli/alijäämättilille.

3.8.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Vuoden 2023 tilinpäätös osoittaa 240 368,74 euroa ylijäämää. Aikaisempien vuosien ylijäämää on 3 327 329,26 euroa.

4 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

4.1 Seurantaa koskeva sääntely

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Toteutumisvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen.

Toteutumisvertailusta on lisäksi käytävä ilmi, onko menot, tulojen lisäksi, muutoin rahoitettu talousarviossa määrättyllä tavalla. Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Toteutumisvertailussa noudatetaan vastaavaa rakennetta.

4.2 Tavoitteiden toteutuminen

Tavoitteen merkitystä ja noudattamista korostetaan kuntalain eri säännöksissä: valtuusto ylimpänä toimielimenä päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista, määrärahan ja tuloarvion on liityttävä tavoitteeseen ja kunnanhallituksen on annettava toimintakertomuksessa selvitys tavoitteen toteutumisesta.

Vertailutavoitteiden toteutumisesta on esitetty jäljempänä osastoittain sivulta 38 lähtien. Lautakunnat ovat käsitelleet omat kertomuksensa ja kunnanhallitus hallinto- ja kehittämisosaston kertomuksen.

Talousarvioon otetut tavoitteet ovat erityyppisiä. Kaikkia talousarvion tavoitteita koskee noudattamisvelvoite ja raportointivelvoite. Tavoitteiden sitovuusaste on kuitenkin erilainen. Se riippuu tavoitteen saavuttamisajasta, meno- tai tulosidonnaisuudesta tai siitä, kuinka paljon muut tekijät kuin kunnan omat toimenpiteet vaikuttavat tavoitteen toteutumiseen.

Pitemmän aikavälin tavoitteista, koko väestöä koskevista tavoitteista ja kuntastrategian kehittämisalueita koskevista tavoitteista ja niiden toteutumisesta on selostettu edellä kohdassa 3.2.4.

4.3 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

Määräraha on valtuuston talousarviossa toimielimelle myöntämä, euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen määrätyn tehtävän suorittamiseksi tai hankkeen toteuttamiseksi. Kunnan rahankäyttö perustuu valtuuston myöntämään määrärahaan.

Tuloslaskelmaosaan ja rahoitusosaan merkittävät rahan lähteet ovat talousarviossa tuloarvioita.

Toteutumisvertailussa esitetään sekä budjetoidut että toteutuneet menot ja tulot bruttomääräisinä riippumatta siitä, onko sitovuus talousarviossa määritelty brutto- vai nettoperiaatteen mukaan.

Toteutumisvertailussa on esitetty myös alkuperäiseen talousarvioon hyväksytyt muutokset. Käyttötalousosan sitoumustaso on tulosaluetaso.

4.3.1 Käyttötalouden toteutuminen

Kunnan toimintaa ohjataan käyttötalousosan avulla. Talousarvion käyttötalousosassa on valtuusto asettanut tehtäväkohtaiset tavoitteet sekä osoittanut määrärahat tehtävien hoitamiseen.

Poikkeamat tilinpäätösvuoden alkuperäiseen talousarvioon

Kunnanhallitus on kokouksessaan 25.3.2024 tehnyt esityksen valtuustolle talousarviomuutoksesta vuodelle 2023, jonka mukaan sivistysosaston määrärahoja lisätään 411 829,75 euroa. Samassa esityksessä muutetaan teknisen osaston määrärahoja. Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 8.4.2024 § 48 hyväksynyt talousarviomuutoksen vuodelle 2023.

Käyttötalouden toteutuminen määrärahat (menot) sisältäen sisäiset ja ulkoiset luvut

KÄYTTÖTALOUSOSA	Talousarvio	Talousarvio muutos	Talousarvio + Ta-muutos	Toteuma	Poikkeama	Tot %
Hallinto- ja kehittämisosasto	Määrärahat					
Yleishallinto ja elinkeinojen kehittäminen	-1 675 442	-	-1 675 442	-1 913 211	237 769	114,2
Tuki- ja sähköiset palvelut	-1 179 555	-	-1 179 555	-1 035 535	-144 020	87,8
Henkilöstö ja hyvinvointi	-979 625	-	-979 625	-916 084	-63 541	93,5
Sivistysosasto						
Sivistysosaston hallinto	-208 743	-4 399	-213 142	-212 191	-951	99,6
Opetuspalvelut	-11 694 407	-405 853	-12 100 260	-12 106 666	6 406	100,1
Varhaiskasvatuspalvelut	-5 409 487	-1 578	-5 411 065	-5 417 032	5 967	100,1
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	-972 361	-	-972 361	-926 341	-46 020	95,3
Tekninen osasto						
Teknisen osaston hallinto	-208 564	-29 327	-237 891	-237 891	0	100,0
Rakennusvalvonta	-97 032	-2 499	-99 531	-100 628	1 097	101,1
Liikenneväylät ja yleiset alueet	-999 194	-	-999 194	-968 757	-30 437	97,0
Kiinteistöt	-2 299 219	-	-2 299 219	-2 304 453	5 234	100,2
Ruoka- ja siivouspalvelut	-1 589 541	-	-1 589 541	-1 479 240	-110 301	93,1
Yhteensä	-27 313 170	-443 656	-27 756 826	-27 618 029	-138 797	99,5

Käyttötalouden toteutuminen tuloarviot sisältäen sisäiset ja ulkoiset luvut

KÄYTTÖTALOUSOSA	Talousarvio tulot	Talousarvio muutos	Talousarvio + Ta-muutos	Toteuma	Poikkeama	Tot %
Hallinto- ja kehittämisosasto						
Yleishallinto ja elinkeinojen kehittäminen	160 600	-	160 600	407 765	-247 165	253,9
Tuki- ja sähköiset palvelut	28 122	-	28 122	90 640	-62 518	322,3
Henkilöstö ja hyvinvointi	157 000	-	157 000	167 341	-10 341	106,6
Sivistysosasto						
Sivistysosaston hallinto	23 000	-	23 000	22 050	950	95,9
Opetuspalvelut	733 743	-	733 743	740 150	-6 407	100,9
Varhaiskasvatuspalvelut	217 900	-	217 900	223 866	-5 966	102,7
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	114 000	-	114 000	132 392	-18 392	116,1
Tekninen osasto						
Teknisen osaston hallinto	-	-	-	-	-	-
Rakennusvalvonta	50 000	-	50 000	51 097	-1 097	102,2
Liikenneväylät ja yleiset alueet	525 000	31 826	556 826	613 175	-56 349	110,1
Kiinteistöt	2 422 848	-	2 422 848	2 522 564	-99 716	104,1
Ruoka- ja siivouspalvelut	1 651 759	-	1 651 759	1 579 838	71 921	95,6
Yhteensä	6 083 972	31 826	6 115 798	6 550 878	-435 080	107,1

Käyttötalous netto, määrärahat sisältäen sisäiset – ja ulkoiset luvut.

KÄYTTÖTALOUSOSA	Talousarvio menot	Talousarvio tulot	Talousarvio netto	Talousarvio muutos	Ta+Ta muutos	Toteuma	Poikkeama	Tot %
Hallinto- ja kehittämisosasto								
Yleishallinto ja elinkeinojen kehittäminen	-1 675 442	160 600	-1 514 842	-	-1 514 842	-1 505 446	-9 396	99,4
Tuki -ja sähköiset palvelut	-1 179 555	28 122	-1 151 433	-	-1 151 433	-944 895	-206 538	82,1
Henkilöstö ja hyvinvointi	-979 625	157 000	-822 625	-	-822 625	-748 743	-73 882	91,0
Sivistysosasto								
Sivistysosaston hallinto	-208 743	23 000	-185 743	-4 399	-190 142	-190 142	0	100,0
Opetuspalvelut	-11 694 407	733 743	-10 960 664	-405 853	-11 366 517	-11 366 517	0	100,0
Varhaiskasvatuspalvelut	-5 409 487	217 900	-5 191 587	-1 578	-5 193 165	-5 193 165	0	100,0
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	-972 361	114 000	-858 361	-	-858 361	-793 950	-64 411	92,5
Tekninen osasto								
Teknisen osaston hallinto	-208 564	0	-208 564	-29 327	-237 891	-237 891	0	100,0
Rakennusvalvonta	-97 032	50 000	-47 032	-2 499	-49 531	-49 531	0	100,0
Liikenneväylät ja yleiset alueet	-999 194	525 000	-474 194	31 826	-442 368	-355 582	-86 786	80,4
Kiinteistöt	-2 299 219	2 422 848	123 629	-	123 629	218 112	-94 483	176,4
Ruoka- ja siivouspalvelut	-1 589 541	1 651 759	62 218	-	62 218	100 598	-38 380	161,7
Yhteensä	-27 313 170	6 083 972	-21 229 198	-411 830	-21 641 028	-21 067 151	-573 877	97,4

4.3.2 Tuloslaskelman toteutuminen

Tuloslaskelman toteutuminen sisältäen ulkoiset luvut

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutos	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	2 975 086	31 826	3 006 912	3 457 713	-450 801
Myyntitulot	488 932	31 826	520 758	565 649	-44 891
Maksutulot	463 000	-	463 000	529 184	-66 184
Tuet ja avustukset	642 251	-	642 251	970 145	-327 894
Muut toimintatuotot	1 380 903	-	1 380 903	1 392 734	-11 831
Toimintamenot	-24 204 283	-433 656	-24 647 939	-24 524 864	-123 075
Henkilöstömenot	-15 408 793	-412 905	-15 821 698	-15 417 462	-404 236
Palvelujen ostot	-5 377 947	-28 252	-5 406 199	-5 768 278	362 079
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-2 068 191	-2 499	-2 070 690	-1 963 378	-107 312
Avustukset	-1 040 300	-	-1 040 300	-1 065 277	24 977
Muut toimintamenot	-309 052	-	-309 052	-310 469	1 417
Toimintakate	-21 229 197	-411 830	-21 641 027	-21 067 151	-573 856
Verotulot	11 970 000	-	11 970 000	12 064 661	-94 661
Valtionosuudet	12 070 000	-	12 070 000	12 189 387	-119 387
Korkotulot	5 000	-	5 000	39 607	-34 607
Muut rahoitustulot	15 000	-	15 000	36 944	-21 944
Korkomenot	-500 000	-	-500 000	-439 738	-60 262
Muut rahoitusmenot	-20 000	-	-20 000	-70 200	50 200
Vuosikate	2 310 803	-411 830	1 898 973	2 753 511	-854 538
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 309 636	-	-2 309 636	-2 113 142	-196 494
Arvonlukumiset					
Satunnaiset erät					
Tilikauden tulos	1 167	-411 830	-410 663	640 369	-1 051 032
Varausten lisäys tai vähennys	0	-	0	-400 000	400 000
Tilikauden yli/alijäämä	1 167	-411 830	-410 663	240 369	-651 032

Verotulot	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	11 970 000	-	11 970 000	10 497 930	1 472 070
Osuus yhteisöveron tuotosta				552 935	-552 935
Kiinteistövero				1 013 795	-1 013 795
Verotulot yhteensä	11 970 000	0	11 970 000	12 064 660	-94 660

Kiinteistöveroprosentit	2023	2022	2021	2020	2019
Yleinen kiinteistöveroprosentti	1,12	1,12	1,12	1,12	1,12
Vakituisten asuntojen veroprosentti	0,54	0,54	0,54	0,54	0,54
Muiden asuinrakennusten veroprosentti	1,12	1,12	1,12	1,12	1,12

Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely	2023	2022
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	12 193 866	20 126 338
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien taseus (+/-)	4 826 238	7 287 996
Siitä: Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0	0
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-972 699	-1 013 557
Verotulomenetysten korvaus	968 220	3 288 670
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	12 189 387	22 401 451

4.3.3 Investointien toteutuminen

Investoinnit ovat valtuustoon nähden sitovia toimitelimitään. Investointimenojen toteutuma-aste oli 82,3 % ja tulojen 623,2 %. Kunnanvaltuusto ei ole tehnyt muutoksia alkuperäiseen investointiosaan.

KUNNANHALLITUS	Talousarvio määräraha valtuusto	Ta- muu- tos	Talousarvio + talousarvio muutos	Toteutuma	Poikkeama	Tot %
Maa-alueiden ja osakkeiden hankinta	150 000,00		150 000,00	109 560,00	-40 440,00	73,0 %
Tulot	45 000,00		45 000,00	97 013,13	52 013,13	215,6 %
Kunnan yhteiset ICT-hankinnat	30 000,00		30 000,00	0,00	-30 000,00	0,0 %
KUNNANHALLITUS MENOT YHTEENSÄ	180 000,00		180 000,00	109 560,00	-70 440,00	60,9 %
Tulot	45 000,00		45 000,00	97 013,13	52 013,13	215,6 %
Netto	135 000,00		135 000,00	-12 546,87	-122 453,13	9,3 %
SIVISTYSOSASTO						
Päiväkotien toiminnalliset muutokset ja tarvikehankinnat	40 000,00		40 000,00	19 657,04	-20 342,96	49,1 %
Koulujen toiminnalliset muutokset ja tarvikehankinnat	20 000,00		20 000,00	45 086,41	25 086,41	225,4 %
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden kiinteistöjen muutokset ja tarvikehankinnat	30 000,00		30 000,00	0,00	-30 000,00	0,0 %
SIVISTYSOSASTO YHTEENSÄ	90 000,00		90 000,00	64 743,45	-25 256,55	71,9 %
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00 %
Netto	90 000,00		90 000,00	64 743,45	-25 256,55	71,9 %
TEKNINEN OSASTO						
Kiinteistöt						
Rakennusten investointihankkeet kuntoarvioiden ja PTS-suunnitelmien mukaisesti	300 000,00		300 000,00	244 309,23	-55 690,77	81,4 %
Toimitilat / liiketilat kunnostukseen	20 000,00		20 000,00	1 847,10	-18 152,90	9,2 %
Kotimetsän kuntosuunnitelma, yhdysreitti + valaistus	30 000,00		30 000,00	0,00	-30 000,00	0,0 %
Kunnan vuokra-asuntojen korjaustyöt	25 000,00		25 000,00	38 744,80	13 744,80	155,0 %
Kiinteistöautomaation modernisointi	20 000,00		20 000,00	18 379,69	-1 620,31	91,9 %
Kirkkomännikön uusi koulu	3 000 000,00		3 000 000,00	2 250 779,55	-749 220,45	75,0 %
Varaus kuntotutkimusten suorittamiseen	20 000,00		20 000,00	8 898,15	-11 101,85	44,5 %
Sisäilmaongelmien tutkimusohjelmat ja korjaukset	20 000,00		20 000,00	17 154,69	-2 845,31	85,8 %
Liikenneväylät ja yleiset alueet						
Murron uuden kaava-alueen kunnallistekniikka	300 000,00		300 000,00	866 722,12	566 722,12	288,9 %
Tulot	0,00		0,00	183 442,26	183 442,26	
Haurukylän teollisuusalueen kunnallistekniikka	500 000,00		500 000,00	26 736,00	-473 264,00	5,3 %
Kunnantalon piha ja pysäköintialue	30 000,00		30 000,00	128 914,15	98 914,15	429,7 %
Yleisurheilukentän perusparannustyöt	130 000,00		130 000,00	114,40	-129 885,60	0,1 %
Kuntoportaat / frisbee	20 000,00		20 000,00	11 251,16	-8 748,84	56,3 %
Katuverkoston korjaus	200 000,00		200 000,00	175 621,85	-24 378,15	87,8 %
Teiden, kevyen liikenteen väylien päällystys	100 000,00		100 000,00	79 048,99	-20 951,01	79,0 %
Kunnallistekniikan liittymismaksut, vesihuolto	20 000,00		20 000,00	20 011,15	11,15	100,1 %
Katu-, piha-, liikunta- ja yleisten alueiden valaistuksen rakentaminen ja uusiminen	100 000,00		100 000,00	123 833,18	23 833,18	123,8 %
Palkin alueen kunnallistekniikka	0,00		0,00	54 389,70	54 389,70	
Puistot ja leikkikentät, Torialue	30 000,00		30 000,00	14 059,26	-15 940,74	46,9 %
Muu varaus	30 000,00		30 000,00	0,00	-30 000,00	0,0 %
Kalusto						
Valmistus- ja jakelukeittiöiden kone- ja laitehankinnat	15 000,00		15 000,00	0	-15 000,00	0,00 %
Siivouspalvelut yhdistelmäkoneseen hankinta	15 000,00		15 000,00	7 577,00	-7 423,00	50,5 %
TEKNINEN OSASTO YHTEENSÄ	4 925 000,00		4 925 000,00	4 088 392,17	-836 607,83	83,3 %
Tulot	0,00		0,00	183 442,26	183 442,26	
Netto	4 925 000,00		4 925 000,00	3 904 949,91	1 020 050,09	79,5 %
ALOITTEET, LUOTTAMUSHENKILÖESITYKSET JNE						
Ulkoilureittien ja lisääminen ja kehittäminen	10 000,00		10 000,00	2 624,00	-7 376,00	26,2 %
Skeittirampit Temmes, kk, Murto	20 000,00		20 000,00	0,00	-20 000,00	0,0 %
Valaistut metallipallot Temmes	10 000,00		10 000,00	0,00	-10 000,00	0,0 %
Tuunaa Tyrnävä	25 000,00		25 000,00	61 247,35	36 247,35	245,0 %
ALOITTEET, LUOTTAMUSHENKILÖESITYKSET JNE YHTEENSÄ	65 000,00		65 000,00	63 871,35	-1 128,65	98,3 %
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00	0,0 %
Netto	65 000,00		65 000,00	63 871,35	-1 128,65	98,3 %
MENOT YHTEENSÄ	5 260 000,00		5 260 000,00	4 326 566,97	-933 433,03	82,3 %
TULOT YHTEENSÄ	45 000,00		45 000,00	280 445,39	-235 455,39	623,2 %
NETTOMENOT	5 215 000,00		5 215 000,00	4 046 111,58	-1 168 888,42	77,6 %

4.3.4 Rahoitusosan toteutuminen

Rahoitusosan toteutuminen	Talousarvio	Ta-muutos	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	2 310 806	-	2 310 806	2 753 511	-442 705
Tilikauden verot	0	-	0	0	0,00
Tulorahoituksen korjaukset	0	-	0	90 781	90 781
Investointien rahavirta					
Investointimenot	5 260 000	-	5 260 000	4 326 567	933 433
Rahoitusosuudet investointeihin	0	-	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	45 000	-	45 000	280 455	235 455
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	200 000	-	200 000	178 000	22 000
Antolainasaamisten vähennykset	0	-	0	0	0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 878 377	-	6 878 377	0	6 878 377
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	3 774 183	-	3 774 183	3 774 183	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	-	0	5 000 000	5 000 000
Oman pääoman muutokset	0	-	0	0	0

4.3.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Sisältäen sisäiset ja ulkoiset luvut.

Yhteenveto	Määrärahat					Tuloarviot				
	Alkuperäinen talousarvio	Ta- muutos	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Alkuperäinen talousarvio	Ta- muutos	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA										
Hallinto- ja kehittämissosasto	-3 834 622	-	-3 834 622	-3 864 830	30 208	345 722	-	345 722	665 746	-320 024
Sivistysosasto	-18 284 998	-411 830	-18 696 828	-18 662 230	-34 598	1 088 643	-	1 088 643	1 118 457	-29 814
Tekninen osasto	-5 193 550	-31 826	-5 225 376	-5 090 969	-134 407	4 649 607	31 826	4 681 433	4 766 675	-85 242
TULOSLASKELMAOSA										
Verotulot						11 970 000		11 970 000	12 064 661	-94 661
Valtionosuudet						12 070 000		12 070 000	12 189 387	-119 387
Korkotulot						15 000		15 000	39 607	-34 607
Muut rahoitustulot						15 000		15 000	36 944	-21 944
Korkomenot	-500 000		-500 000	-439 738	-60 262					
Muut rahoitusmenot	-20 000		-20 000	-70 200	-50 200					
INVESTOINTIOSA										
Hallinto- ja kehittämissosasto	-180 000		-180 000	-109 560	-70 440	45 000		45 000	97 013	52 013
Sivistysosasto	-90 000		-90 000	-64 743	25 256					
Tekninen osasto	-4 990 000		-4 990 000	-4 152 263	-837 757	0		0	183 442	183 442
RAHOITUSOSA										
Antolainauksen muutokset										
Antolainasaamisten lisäykset										
Antolainasaamisten vähennykset										
Lainakannan muutokset										
Pitkäaikaisten lainojen lisäys						6 878 377		6 878 377	0,00	6 878 377
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 774 183		-3 774 183	-3 774 183						
Lyhytaikaisten lainojen muutos									5 000 000	5 000 000
Oman pääoman muutokset										
Poistoeronmuutos										
YHTEENSÄ	-36 867 353	-443 656	-37 311 009	-36 228 716	-1 082 248	37 077 349	31 826	37 109 175	36 161 932	947 243

4.4 Hallinto- ja kehittämisosasto

Toiminta-ajatus

Hallinto- ja kehittämisosasto vastaa kunnan yleishallinnosta, taloushallinnosta, tukipalveluista sekä kehittämistoiminoista. Palveluilla luodaan edellytyksiä toteuttaa kunnan strategiaa ja johtaa kuntaa hallitusti nopeasti muuttuvassa ja kehittyvässä toimintaympäristössä.

Tulosalueen kuvaus

Hallinto- ja kehittämisosasto koostuu kolmesta tulosalueesta: yleishallinto- ja elinkeinojen kehittäminen, tuki- ja sähköiset palvelut sekä henkilöstö ja hyvinvointi. Henkilöstö ja hyvinvointi -sitovuustaso koostuu aiemmin tukipalveluissa olleesta henkilöstöhallinnosta sekä uutena osastolle siirtyneestä työllisyystoiminoista. Osasto vastaa kunnan yleishallinnosta, taloushallinnosta, tukipalveluista, kehittämistoiminoista sekä työllisyyspalveluista.

Päämäärä 2023

Päämääränä on varmistaa, että kunnan hallinto toimii tehokkaasti ja tukee koko kuntaa uuden kuntastrategian toteutamisessa. Toimimme siten, että päätöksenteko ja hallinto on avointa ja osallistavaa. Tehtävänä on toteuttaa kunnan strategiaa ja johtaa kuntaa hallitusti nopeasti muuttuvassa ja kehittyvässä toimintaympäristössä. Tuemme ja omalta osaltamme toteutamme hyvinvointialueuudistusta.

Kunnan taloudenpidossa kuntataloudessa huolehditaan hyvinvoinnista, kuntalaisista ja yhteisistä varoista oikeudenmukaisesti ja vastuullisesti. Varmistamme oikeiden työkalujen saatavuuden, jotta kuntaa voidaan johtaa ja kehittää taloudellisesti vastuullisella ja kestäväällä tavalla.

Hallinto- ja kehittämisosasto yhteensä 2023

Hallinto- ja kehittämisosasto	Menot €	Tulot €	Nettomenot €
Yleishallinto ja elinkeinojen kehittäminen	-1 913 211	407 765	-1 505 446
Tuki- ja sähköiset palvelut	-1 035 535	90 640	-944 895
Henkilöstö ja hyvinvointi	-916 084	167 341	-748 743
Yhteensä	-3 864 830	665 746	-3 199 084

Hallinto- ja kehittämisosasto	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma €	Poikkeama €	Toteuma %
Toimintatulot	345 722	-	345 722	665 746	-320 024	193 %
Toimintamenot	-3 834 622	-	-3 834 622	-3 864 830	30 208	101 %
Toimintakate	-3 488 900	-	-3 488 900	-3 199 084	-289 816	92 %

Hallinto- ja kehittämisosasto	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma €	Poikkeama €	Toteuma %
Yleishallinto ja elinkeinojen kehittäminen	-1 514 842	-	-1 514 842	-1 505 446	-9 396	99,4
Tuki- ja sähköiset palvelut	-1 151 433	-	-1 151 433	-944 895	-206 538	82,1
Henkilöstö ja hyvinvointi	-822 625	-	-822 625	-748 743	-73 882	91,0
Yhteensä	-3 488 900	-	-3 488 900	-3 199 084	-289 816	91,7

YLEISHALLINTO JA ELINKEINOJEN KEHITTÄMINEN

Toiminta-ajatus

Tulosalueen toimijoiden tehtävä on toteuttaa kunnan strategiaa ja johtaa kuntaa hallitusti nopeasti muuttuvassa ja kehittyvässä toimintaympäristössä.

Tulosalueen kuvaus

Tulosalueen Yleishallinto ja elinkeinojen kehittäminen -tulosyksiköt ovat vaalit, tilintarkastus, kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, kunnallisverotus, yhteistoimintaosuudet, seutukunta, ”elinkeinopalvelut, kehittäminen, markkinointi”, joukkoliikenne, palotoimi, eläinlääkintähuolto, viranomaistoiminta, maaseututoimi sekä yhdyskuntasuunnittelu.

Kunnan strateginen johtaminen

Uusin Tyrnävän kunnan kuntastrategia on hyväksytty 13.12.2022. Tyrnävä kylien kunta kuntastrategian toimeenpanosuunnitelman tavoitteet on asetettu vuoteen 2026. Kuntastrategia valmisteltiin päivityksenä vuonna 2019 hyväksytylle kuntastrategialle huomioiden hyvinvointialueuudistuksen tuomat muutokset kuntaorganisaation toiminnalle.

Strategian mukaan Tyrnävän kunta on turvallinen koti jokaiselle ja kaikelle, jonka strategiset valinnat ovat

- Kasvamme parhaaksi kuntatyönantajaksi
- Luomme mahdollisuudet elinikäiselle oppimiselle
- Olemme lähellä ja saavutettavissa
- Huolehdimme hyvinvoinnista ja yhteisistä varoista
- Mahdollistamme avoimen ja osallistavan vuorovaikutuksen
- Pidämme huolta yhteisestä ympäristöstä erityispiirteitä arvostaen
- Edistämme yrittäjyyttä ja lähiruokaa

Huomion kiinnittäminen turvallisuuteen sisältyy talousarvioon ja suunnitelmiin kattavasti. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoituksena on edistää strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista, toiminnan lainmukaisuutta, hyvän hallintotavan toteutumista sekä niihin liittyvien riskien ennaltaehkäisyä ja hallintaa. Strategian päälinjauksia täydennetään hyvinvointikertomuksen pohjalta nostetuilla hallintokuntien talousarvioita ohjaavilla periaatteilla osallisuus, omavastuu ja osastorajat ylittävä toiminta palvelujen tuottamisessa.

Toteutuminen

Kuntatalous on pysynyt ylijäämäisenä ja siten yhteisistä varoista on huolehdittu valtuuston asettamissa raameissa.

Yhdistysten toiminta-avustukset on julistettu haettaviksi ja käsitelty keväällä ja siten tuettu paikallista yhteisöllisyyttä. Kylien yhteistyösopimuksia tai niiden päivityksiä laadittiin kolmelle kylälle ja neljättä valmisteltiin.

Osastojen välistä yhteistyötä on pidetty yllä. Esimiesinfoja järjestetään säännöllisesti. Palvelupiste Sentraali toimii edelleen osastojen yhteisenä palvelupisteenä ja tarjoaa toimistopalvelut osastoille. Sentraalin toiminta yhtenäistää asiakirjahallintoa ja kokouskäytäntöjä ja parantaa varahenkilöjärjestelmää.

Alueellinen yhteistyö palvelujen tuottamisessa

Ympäristöterveydenhuollon, eläinlääkintähuollon ja ympäristönsuojelun palvelut tuotetaan seudullisesti. Viranomaistoiminnan laskutusperusteena on asukasluku 70 % ja kuntiin käytetty työaika seurantaan perustuen 30 %. Eläinlääkintähuollon kustannukset on suhteutettu eläinten määriin.

Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos vastaa alueellisesta ympäristöterveydenhuollon toiminnan järjestämisestä. Ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintähuollon järjestämisvastuun on säilynyt edelleenkin kunnissa, vaikka asiasta on käyty keskustelua eduskunnassa.

Kuntalain muutoksen vuoksi ympäristötoimen alaisuuteen toiminnan aloittamisesta saakka kuuluneen elintarvike- ja ympäristölaboratorion toimintamuoto on muutettu kunnalliseksi osakeyhtiöksi 1.3.2015 alkaen. Nykyisen yhteistoimintasopimuksen mukainen laboratorion kuntaosuus on yhtiöittämisen jälkeen sisältynyt ympäristöterveydenhuoltoyksikön talousarvioon laboratoriolta hankittavana varautumispalveluna. Varautumispalvelut kilpailutetaan ja varautumispalvelu sisältyy uudessa sopimusluonnoksessa ympäristöterveydenhuollon kuntaosuuksiin.

Jätehuoltoviranomainen

Lakeuden kunnat (Liminka, Muhos, Utajärvi ja Tyrnävä) ovat toteuttaneet oman hankkeen, jonka tarkoituksena on toteuttaa jätehuollon toiminta ja viranomaistoiminnot yhteistyössä. Kunnat ovat tehneet sopimuksen Muhoksen, Limingan, Utajärven ja Tyrnävän yhteisestä jätelautakunnasta. Lautakunnan isäntäkuntana toimii Limingan kunta. Lautakunnassa on yhteensä kahdeksan varsinaista jäsentä, kaksi jokaisesta kunnasta. Halutessaan kunta voi nimetä yhden virkamiehen (asiantuntijajäsenen), jolla on oikeus olla mukana kokouksissa.

Toteutuminen

Tyrnävän kunta on nimennyt kaksi jäsentä lautakuntaan, joka on kokoontunut vuoden 2023 aikana neljä kertaa.

Joukkoliikenne

Vuoden 2013 alusta Oulun kaupungin joukkoliikennejaosto on toiminut Oulun seudun kuntien (Ii, Kempele, Liminka, Lumijoki, Muhos, Oulun kaupunki ja Tyrnävä) joukkoliikenneviranomaisena. Joukkoliikenne ja lippukäyttäjärjestelmä ovat muuttuneet uuden joukkoliikennelain mukaiseksi liikenteeksi 1.7.2014 alkaen. Joukkoliikenneviranomainen on määrittänyt uudet palvelutasot, kilpailuttaa linja-autoliikenteen ja vastaa lippujärjestelmästä. Liikenteen kustannukset perustuvat palvelutasopäätökseen, kilpailutuksen onnistumiseen ja valtion tuen määrään.

Toteutuminen

Yhteistoimintasopimusta on vuoden 2016 lopulla tarkasteltu, samoin kustannustenjakoperusteita. Eteläisten kuntien kohteiden tarkastettu kustannustenjakoa astui voimaan vuoden 2017 alussa. Tarkastelu on koskenut liikennöintikustannusten jakoa, lippu- ja maksujärjestelmä-, informaatio-, henkilöstö- yms. kuluja. Kulut jaetaan tarkastelun mukaan asukaslukujen suhteessa. Pyrkimys laskentamallissa on selkeys ja ennakoitavuus ja se, että kustannusjako on enemmän aiheuttamisperiaatteiden mukainen. Kustannusjako on seuraava: Oulu 25 %, Kempele 40 %, Liminka 17 %, Tyrnävä 15 %, Lumijoki 3 %.

Joukkoliikenteen palvelutason lähtökohdan muodostavat alueen asukkaiden liikkumistarpeet ja tulevien liikkumistarpeiden ennakoiminen. Palvelutasomäärittelyn tarkoituksena on ilmaista, millaisia joukkoliikenteen palveluja alueella halutaan tarjota ja millaiseksi toimivaltainen viranomainen pyrkii kehittämään alueen joukkoliikennepalveluja.

Oulun seudun joukkoliikenteen palvelutasosuunnitelma vuosille 2018–2023 on hyväksytty vuonna 2018. Laki liikenteen palveluista (320/217) tuli kokonaisuudessaan voimaan 1.7.2018 ja korvasi joukkoliikennelain. Palvelutason määrittely ei enää ole lakisääteistä, mutta se ei poista määrittelytyön tarvetta linjastosuunnittelun lähtökohtana.

Joukkoliikenteen kustannukset olivat vuonna 2023 278 033 euroa ja vuonna 2022 269 426 euroa.

Jäsenyydet

Tyrnävän kunta on jäsenenä seuraavissa: Suomen Kuntaliitto, Pohjois-Pohjanmaan liitto, Nelostie ry., Liminganlahden Ystävät ry., Vesien suojeluyhdistys ry ja Nouseva Rannikkoseutu ry.

Vaalit

Kunta on jaettu kolmeen äänestysalueeseen: Kirkonkylä, Murto ja Temmes. Äänestysaluejakoon ei ole tarvetta tehdä muutoksia. Ennakoäänestys järjestetään yhdessä paikassa, Tyrnävän kunnanvirastossa.

Äänestysalue /Äänioikeutettujen määrä

	14.4.2019	26.5.2019	13.6.2021	23.1.2022	2.4.2023
Kirkonkylä	2 940	2 937	2 823	2 842	2 958
Murto	958	963	957	944	935
Temmes	461	461	456	453	458
Yhteensä	4 359	4 361	4 236	4 239	4 223

Toteutuminen

Tarkastelukaudella järjestettiin eduskuntavaalit. Vuonna 2023 on aloitettu valmistelut vuoden 2024 presidentinvaaleihin. Vaalien järjestämisessä on huomioitu aikaisempien vuosien äänestysaktiivisuus, ja äänestyspaikkojen järjestäminen on pohjautunut aikaisempaan äänestyskäyttäytymiseen.

Tilintarkastus

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastamista koskevat asiat ja arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Kohdennettua tilintarkastusta tai muuta asiantuntemusta varsinaisen tarkastuksen (12 tarkastuspäivää) lisäksi ostetaan eri alueille tarpeen mukaan.

Toteutuminen

Vuonna 2023 tarkastuslautakunta kokoontui kahdeksan kertaa. Lautakunta valmisti arviointikertomuksen vuodelle 2022, käsitteli vuoden 2022 tilinpäätöksen ja kuuli vuoden aikana johtavat viranhaltijat.

Tarkastuslautakunta käsitteli ja julkaisi sidonnaisuusilmoitukset.

Elinkeinojen kehittäminen

Toiminta-ajatus

Elinkeinojen kehittämisen toimenpiteiden käytännön toteutusta tehdään tiiviissä yhteistyössä Kehitysyhtiön sekä alueellisten sidosryhmien kanssa. Kunnan elinkeinojen kehittämisen palvelualueen muodostavat kehittämisspäällikkö ja kehittämisspäällikön alaisuudessa toimiva viestintäkoordinaattori sekä 03/2023 asti määräaikainen projektipäällikkö. Pohjois-Pohjanmaan teollisuushamppuklusteri -hanke päättyi 04/2023.

Kehittämisspäällikkö vastaa kunnan elinvoiman ja elinkeinotoiminnan ylläpitämisestä ja kehittämisestä. Kehitysyhtiö ja kunta toimivat tiiviissä yhteistyössä, jossa kunnan tehtävä on painottunut toimintaympäristön kehittämiseen ja Kehitysyhtiö hoitaa yrityspalvelujen kokonaisuutta sekä pääsääntöisesti suorat kontaktit elinkeinoelämään. Viestintäkoordinaattori vastaa kunnan ja Kehitysyhtiön viestinnän kehittämisestä sekä kuntamarkkinoinnin toimenpiteistä tehden yhteistyötä kehittämisspäällikön ja muun kuntaorganisaation kanssa. Kunnan keskeisten palvelualueiden edustuksesta on koottu viestintäryhmä, jossa käydään läpi vuosikellon ja palvelualuekohtaisten tavoitteiden mukainen viestinnän toimenpiteiden eteneminen sekä seurataan viestinnän tavoitettavuutta.

Tulosalueen kuvaus

Monipuolisen ja kehittyvän elinkeinoelämän tavoitteena on monipuoliset palvelut, yritysten määrän nostaminen ja työpaikkaomavaraisuuden lisääminen, työllisyyden parantaminen, ostovoiman suuntaaminen omaan kuntaan, elinvoiman lisääminen ja yrittäjäyhteistyö. Kuntapalvelut niin opetus- ja kulttuuritoimissa, hyvinvointipalveluissa kuin teknisellä osastolla tukevat elinkeinopoliittisten päämäärien toteutumista.

Päämäärä 2023

- Kunta edistää elinvoimaa alueellaan strategisten valintojen, järjestettävien tapahtumien ja markkinoinnin keinoin. Kehitysyhtiö vastaa elinkeinotoiminnan tukemisen käytännön työstä.
- Elinkeinoelämän tarpeet otetaan huomioon maankäytön suunnittelussa sekä toimitilojen ja tonttien saavutettavuudessa. Olemassa olevat yritystontit painottuvat teollisuus- ja kiertotalousalueisiin, mikä ohjaa ajattelua toimintojen sijoittumisessa. Kirkonseudun asemakaava-alueella on tarpeen tarkastella toimitilojen ja yritystonttien saatavuutta.
- Kunta ja Kehitysyhtiö toimivat aktiivisesti yhteistyössä yrittäjien sekä yrittäjäjärjestön kanssa (mm. yrittäjätaapaamiset ja -tilaisuudet, yhteistyömuotojen kehittäminen) ja elinkeinoelämän kysymyksissä hyödynnetään yrittäjäyhdistysten osaamista ja verkostoja.
- Toimitaan aktiivisesti lähiruoan puolesta, lähiruoan tarjoaminen, lähiruoan pitäminen esillä eri foorumeissa, mm. yrittäjätaapaamisissa yms.

- Markkinoidaan kuntaa aktiivisesti niin, että Tyrnävä on haluttu yritysten ja asumisen sijoittumiskohde. Osallistutaan messuille/yritystapahtumaan, jossa vahvistetaan Haurukylän kiertotalousalueen näkyvyyttä.
- Viestinnän asiakasprofiilit, monikamavaisuus ja aktiivisesti kehitettävä tavoitettavuus hyödynnetään kunnan vetovoiman lisäämisessä, tonttmarkkinoinnissa sekä oikea-aikaisessa asukas- ja palveluviestinnässä. Järjestetään tonttmarkkinointitilaisuuksia kohdennetusti alueilla, joissa on vapaata tonttitarjontaa.
- Kuntaorganisaation toimintaa tehostetaan ja työhyvinvointia kehitetään myös sisäistä tiedonkulkua ja läpinäkyvyyttä edelleen kehittämällä.
- Osallistutaan erilaisiin hankkeisiin ja Nouseva Rannikkoseutu ry:n rahoitukseen vuosina 2021–2027.

Oulun seudun uusyrityskeskus ry tuottaa sopimus pohjaisesti elinkeinopalvelut erityisesti uusille yrittäjille (0–2 vuotta toimineille) ja tarvittaessa myös jo pitempään toimineille yrityksille.

Strategiset valinnat	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuminen
Olemme kaikilla kylillä lähellä ja saatavissa	Monipuoliset palvelut	Avataan palvelujärjestelmää ennakkoluulottomasti. Kumppanuus- ja yhteiskehittämismallit.	Palvelujen ostot / tuottaminen	Palveluja tuotetaan pääsääntöisesti itse, työtä tehostetaan ostopalveluilla.
	Ostovoiman suuntaaminen omaan kuntaan	Kuntakuvan kirkastaminen ja elinvoiman lisääminen	Työpaikkojen määrä Yritysten liikevaihto	Yritysten määrä on ollut kasvusuuntaainen.
Huolehdimme hyvinvoinnista ja yhteisistä varoista	Yhteisön hyvinvoinnin lisääntyminen	Paikallisten tapahtumien toteuttaminen yhteistyössä	Tapahtumien määrä ja laatu	Tapahtumat ovat tavoittaneet hyvin, positiivinen palaute
	Talousarvion ja toimintasuunnitelman mukainen toiminta	Talouden ja toteutumisen jatkuva seuranta	Osavuosisraportit	Toimenpiteet mitoitettu käytössä oleviin resursseihin
Mahdollistamme avoimen ja osallistuvan vuorovaikutuksen	Elinvoiman lisääminen	Markkinointi, näkyvyyden ja tietoisuuden lisääminen	Mediaseuranta soomeanalytiikka, Google Analytics -seuranta	Näkyvyys seuratuilla kanavilla on ollut edelleen kasvavaa.
	Sujuva ja vaikuttava yhteistyö	Tarjotaan kohtaamispaikkoja tapahtumissa ja työpajoissa	Tapahtumien ja työpajojen määrä	Tapahtumia järjestettiin vuosikellon mukaisesti ja kävijöitä oli vilkkaasti.
Pidämme huolta yhteisestä ympäristöstä erityispiirteitä arvostaen	Paikallisten erityispiirteiden esille nostaminen	Näkyvyyden ja tietoisuuden lisääminen	Meidän Tyrnävä ja Visit Tyrnävä -rinnakkaissivustojen seuranta	Sivustojen sisältöjä on ylläpidetty ja laajennettu.
Edistämme yrittäjyyttä ja lähiruokaa	Yritysten määrän nostaminen ja työpaikkaomavaraisuuden lisääminen	Yritystonttien kaavoitus ja liiketilöiden vuokraus	Kaavoitetut yritystontit (lkm) Vuokrattavat liiketilat (lkm)	Yritystonttien rakennushankkeita on käynnistynyt ja liiketilat ovat käytössä.
	Elinkeinorakenteen monipuolisuus	Uudet, vahvuuksia tukevat avaukset: matkailu, kiertotalous, biotalous	Yritysten määrä, aloittaneet yritykset	Yritysten määrä +, aloittaneita yrityksiä enemmän kuin lopettaneita

Strategisten tavoitteiden toteutuminen

Kunta on tehnyt elinvoiman edistämistyötä, markkinointia on kehitetty suunnitelmallisesti ja tapahtumia valmisteltu, markkinoitu ja toteutettu kohdennetusti vuosikellon mukaisesti. Kehitysyhtiö on hoitanut yritysten kontaktointia,

suoraa yritysyhteistyöstä ja -neuvontaa hyödyntäen edelleen uusyrityskeskusten palveluita osana yritysneuvontaa sekä lisännyt toimenpiteillään kunnan näkyvyyttä.

Vuoden 2023 syksyllä Tyrnävällä oli 366 yritystä (vuoden lopussa 2022: 356, 2021: 345, 2020: 335, 2019: 331, 2018: 316). Vuoden 2022 aikana Tyrnävälle perustettiin yhteensä 32 uutta yritystä, kun vastaava luku vuonna 2021 oli 32. Lopettaneita yrityksiä vuonna 2022 oli 19 (2021: 22).

Yritystoiminnan edellytyksiä on pyritty edistämään aktiivisella yhteistyöllä yrittäjäjärjestön ja muiden yrityskehitystoimijoiden kanssa. Tyrnäväläisten yrittäjien näkyvyyttä pyritään edesauttamaan monin tavoin. Haurukylän teollisuusalueen markkinoinnin aktivoituminen jäi kuluneena vuonna odottamaan alueen infrarakentamisen aikataulun varmistumista. Vuonna 2023 järjestettiin joulun alla yhteistyössä yrittäjähdistyksen ja paikallisten yritysten kanssa Osta Tyrnävältä -joulukalenteri, joilla haluttiin muistuttaa paikallisen ostovoiman merkityksestä yritysten ja palveluiden säilymiseen Tyrnävällä. Kunta tarjoaa alueen yrityksille näkyvyyttä Tekijöitä Tyrnävällä -yrityshakemistossa, joka on esillä niin kunnan verkkosivuilla kuin Visit Tyrnävä -sivuilla.

Viestintäryhmän toimintaa on jatkettu aktiivisesti jokaisesta hallinto-osastosta koostuvana ja viestintäsuunnitelmaa toteuttavana parin kuukauden välein kokoontuneena ryhmänä. Tyrnävän palvelut näkyvät kattavasti myös Visit Tyrnävä -matkailun verkkosivulla täydentäen kunnan virallisen verkkosivun ja Meidän Tyrnävä -markkinointisivuston kokonaisuutta. Sisäisen viestinnän kanavana Yammerin käyttöä on edelleen edistetty ja uudistettu intra otettiin käyttöön vuoden 2023 kuluessa.

Tapahtumia järjestettiin vuosikellon mukaisella kierrolla. Markkinointia ja tiedottamista on tehty monipuolisella mainonnalla, lehdistötiedotteilla, blogikirjoituksilla, sosiaalisessa mediassa ja verkkosivuilla. Sosiaalisessa mediassa on hyödynnetty kohdemarkkinointia valikoiduissa teemoissa, kuten tapahtumamarkkinointi ja rekrytoinnit. Kunnan medianäkyvyys niin valtakunnan- kuin paikallismedioissa on ollut vuoden 2023 kuluessa positiivista.

Vuonna 2023 asumisen tontteja pidettiin esillä Oulun seudulla ilmestyneissä julkaisuissa, ilmoituskampanjoissa ja hyödyntämällä asumisen tonttien kohdennetussa markkinoinnissa sosiaalista mediaa sekä googlemainontaa. Kevään 2023 tonttipäivät toteutettiin rakentajakohtaisina tapaamisina. Uusien kuntalaisten iltatapaaminen ja kaikille avoimet palvelumessut järjestettiin keuhällä 2023 osana lukuviikon ohjelmaa. Syksyllä järjestettiin Murron Korkiakaarron ensimmäisen vaiheen tonttien ennakkomarkkinointikampanja ja Perunamarkkinoiden Tyrnävä-pihalle tuotiin esille Tyrnävän tonttitarjonta sekä lähivirkistyskohteet.

Osana Perunamarkkinoiden Tyrnävä-pihan ohjelmaa järjestettiin yhteistyössä Arctic Food Labin kanssa lähiruokatori. Lähiruoka ja lähiruokayrittäjät olivat muutoinkin tiiviisti mukana Tyrnävän kunnan järjestämässä tapahtumissa.

Kyläbrändien kehittämistä jatkettiin osana kylien kehittämissuunnitelmien valmistelua.

Maaseutuelinkeinojen kehittäminen ja maaseutuviranomaistyö

Tyrnävän kunta on hallinnoinut vuoden 2013 alusta maaseutuhallinnon Tyrnävän yhteistoiminta-alueetta, jonka muodostavat Hailuodon, Kempeleen, Limingan, Lumijoen, Muhoksen ja Tyrnävän kunnat.

V. 2023 Tyrnävän yhteistoiminta-alueella toimii 512 tilaa, joilla on viljelyalaa n. 40 597 ha. Tyrnävällä näistä tiloista toimii 134 ja niillä on viljelyalaa n. 11 211 ha.

Strategiset valinnat	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit/ Tavoitetaso	Toteutuminen
Asiantuntevan maaseutuhallinnon palvelujen tuottaminen	Tunnustettu maaseutuhallinnon alueellinen toimija.	Yhteistoiminta-alueen palvelujen yhdenmu-kaistaminen ja kehittäminen.	Viranomaispalvelujen laatumittarit: päätösten virheettömyys.	Ei valituksia vuonna 2023
Asiantuntevan maaseutuhallinnon palvelujen tuottaminen	Sujuvat maaseutuviranomaispalvelut yhteistoiminta-alueella.	Koulutus	Palaute	Pidetyistä koulutustilaisuuksista ei negatiivista palautetta

Vuodesta 2017 Siikalatvan ja Tyrnävän kuntien kesken on ollut voimassa sopimus maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueiden yhteistyöstä ja varallaolosta. Viime vuosien aikana on tätä Siikalatvan ja Tyrnävän yhteistoiminta-alueiden sopimuksen mukaista toimintaa viety konkreettial tasolle. Osapuolten kesken on siirretty sitoumuksista ja tukien takaisinperinnöstä tehtävien päätösten tekeminen toisen alueen viranhaltijoiden tehtäväksi. Näillä toimilla on varmistettu Maksajavirastotoiminnan edellyttämien vaatimusten täyttyminen molemmilla yhteistoiminta-alueilla.

EU:n uusi ohjelmakausi CAP27 käynnistyi vuoden 2023 alusta ja viljelijöiden yhteydenotot maaseututoimeen kasvoivat merkittävästi. Alkanut ohjelmakausi toi mukanaan merkittäviä muutoksia sekä maaseudun kehittämisen tukiin että viljelijätukiin. Uutena asiana maataloustukien hallinnoinnissa otettiin käyttöön mm. satelliittiseuranta, joka työllisti sekä hallintoa että viljelijöitä.

Maaseututoimi oli mukana Varsinais-Suomen ELY-keskuksen koordinoimassa KIPSI-hankkeessa. Tyrnäväläiset viljelijät ovat hyötäneet hankkeesta ja tyrnäväläiset viljelijät kuuluvat maan kärkipäähän kipsin levityksessä. Maaseututoimi oli myös isännöimässä Kipsi-hankeen vierailua Tyrnävällä.

Maaseututoimi oli mukana Suomen Ympäristökeskuksen ja Oulun yliopiston kutsumana Horizon Europe- hankkeessa, jossa mietitään eri puolilla Itämeren valuma-aluetta maatalouden vesiensuojelun tehokkuutta ja samalla uuden maatalouspolitiikan vaikutusta siihen. Suomen kohdealue hankkeessa on Tyrnävä-Temmesjoki.

Maaseututoimi oli mukana Tietolinkki-hankkeen kautta järjestettävissä koulutustilaisuuksissa. Hanke on alueellinen käsittäen Pohjois-Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan alueet. Maaseututoimi osallistui Tietolinkki-hankkeen järjestämään Perunainfoon Kalajoella, jossa käsiteltiin perunanviljelyn ajankohtaisia asioita. Maaseututoimi oli mukana sekä järjestämässä että esiintymässä Teams -sovelluksen kautta tapahtuvassa CAP27 -pätkinänkuoressa tilaisuudessa ja CAP27 tuki-infossa, joka järjestettiin Oulunsalotalolla. Yhteensä näihin koulutuksiin osallistui noin 360 viljelijää.

Maaseututoimi järjesti 3 omaa koulutustilaisuutta Limingassa, Muhoksella ja Tyrnävällä ja koulutustilaisuuksiin osallistui yhteensä noin 150 viljelijää. Maaseututoimi järjesti yhteistyössä Siikalatvan maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen kanssa Teams -koulutuksen viljelijöille, johon osallistui noin 125 viljelijää. Maaseututoimi oli luennoimassa myös POP-Elyn järjestämässä maaseutufoorumissa.

Maaseututoimessa oli AMK-harjoittelija ajalla 1.6.2023-31.7.2023.

Vuonna 2023 EU:n uusi ohjelmakausi CAP27 on tuonut mukanaan muutoksia maatalouden tukiin ja uuden ohjelmakauden mukanaan tuomat uudistukset muuttavat kuntien maaseutuhallinnon viranomaisten roolia myös vuonna 2024. Kuntien maaseutuhallinnolle siirtyy aiempaa enemmän viljelijöiden tukihakemusten hallinnollisia tarkastuksia, jotka vaikuttavat työmäärään lisääntyvästi vuonna 2024.

Vähähiilinen Tyrnävä

Toiminta-ajatus

Tyrnävän kunta on ollut Hinku -verkostoon vuodesta 2016 alkaen. Tyrnävän Hinku-työryhmä koordinoi kunnan vähähiilisyystyön toimenpiteitä ja tavoitteiden asettamista. Hinku-verkosto on sitoutunut tavoitteeseen 80 % päästövähennyksestä vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Hinku-työryhmä seuraa ja ohjaa vähähiilisyiden toteutumista kunnan eri toiminnoissa.

Tavoitteiden toteutuminen

Hinku-työryhmä on kokoontunut kahdesti vuoden 2023 kuluessa. Tyrnävän koulut ovat mukana 50/50 energiansäästö-hankkeessa, josta varsinaiset tulokset konkretisoituvat keväisin seurantavuoden tulosten tarkastelun myötä. Tekninen osasto on laatinut energiatehokkuussopimuksen KETS vuosittaisen raportoinnin.

Yhdyskuntasuunnittelu

Toiminta-ajatus

Kehittämispäällikkö on suoraan kunnanjohtajan alainen. Kehittämispäällikön ja teknisen osaston yhteistyö on tiivistä.

Tulosalueen kuvaus

Yhdyskuntasuunnittelu ylläpitää kunnan maankäytön ja kaavoituksen ajantasaisuutta. Maankäytön ja elinympäristön suunnittelu on laadukasta, tonttitarjonta on riittävää ja rakennettu ympäristö viihtyisää.

Päämäärä 2023

Kunta huolehtii alueellaan maankäytön suunnittelun tarkoituksenmukaisuudesta. Oulun seudulla tehdään kuntien kanssa yhteistyötä Seuturakennetiimin kautta ja Oulun seudun kävelyn ja pyöräilyn ryhmässä. Osallistutaan aktiivisesti myös maakuntakaavoituksen neuvottelukunnan toimintaan sekä alueellisesti järjestettäviin maankäytön ja liikenteen tilaisuuksiin.

- Maankäyttösuunnitelman valmistuminen
- Palkin hevostalousalueen asemakaavan muutoksen valmistuminen
- Kirkonseudun asemakaavan keskusta-alueen ajantasaisuuden arvioiminen ja päivittäminen
- Yleiskaavoituksen käynnistäminen sisältäen asemakaavan laajenemisalueiden ajantasaisuuden arvioimisen, työpaikka-alueiden sijoittumisen ajanmukaisen arvioinnin, kyläalueiden vahvistamisen sekä rakentamisen periaatteet haja-asutusalueelle

Strategiset valinnat	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuminen
Olemme kaikilla kylillä lähellä ja saavutettavissa	Palvelurakenne ja liikenneyhteydet mahdollistavat asumisen ja työssäkäynnin	Kylien yhteistyösopimukset ja maankäytön suunnitelmallinen kehittäminen	Päivittyvät sopimukset, kaavoituksen seuranta	Markkuun päivitys, Temmeksen ja Muron suunnitelmat valmiina ja Suutarinkylä työn alla 2023.
Huolehdimme hyvinvoinnista ja yhteisistä varoista	Talousarvion ja toimintasuunnitelman mukainen toiminta	Talouden ja toteutumisen jatkuva seuranta	Osavuosisiraportit	Osavuosisiraporteissa tarkasteltu suunnittelun etenemistä.
Mahdollistamme avoimen ja osallistuvan vuorovaikutuksen	Kuntalaiset mukaan suunnittelutyöhön	Vuorovaikutteinen suunnittelu	Osallisyhteistyön aktiivisuus, järjestetyt tilaisuudet.	Maankäyttösuunnitelman osalta mahdollistettiin luonnosvaiheessa verkko-osallistuminen.
	Kuntalaisten näkemysten välittäminen maankäytön suunnitteluun	Osallistuminen seudulliseen, alueelliseen ja valtakunnalliseen maankäytön suunnitteluun	Osallistumisen aktiivisuus, lausuntojen laatiminen	Asemakaavojen kulemisen yhteydessä järjestettiin yleisötilaisuuksia
	Aktiivinen ja monipuolinen tiedottaminen ja tonttimarkkinointi	Tiedottamisen ja markkinoinnin kehittäminen	Tavoitettavuus	Meneillään olevia suunnitelmia on pidetty esillä kunnan kanavissa ja tarvittaessa kohdennetusti
	Vetovoima-tekijöiden kasvattaminen	Kuntanäkyvyyden lisääminen	Medianäkyvyys, seuranta	Osumamäärä on kasvusuuntainen.
Pidämme huolta yhteisestä ympäristöstä erityispiirteitä arvostaen	Houkuttelevat asuinalueet ja monipuolisten asumismuotojen ja tonttien riittävä tarjonta	Tonttivarantojen seuraaminen ja proaktiivinen kysyntään vastaaminen	Kaavoitetut asumisen tontit (lkm)	Tonttivarauskanava on päivittynyt vuonna 2023 Tyrnävän karttapalveluun.
	Omaleimainen kulttuuriympäristö ja -maisema	Kulttuuriympäristön, asumisen, yrittämisen ja maatalouden tasapainoinen yhteensovittaminen	Ympäristöä koskeviin hankkeisiin osallistuminen ja niiden ohjaaminen kulttuuriympäristö- ja maisema-arvojen huomioiden	Rakennetun kulttuuriympäristön päivitysinventointi käynnistyi.
	Vetovoimainen taajama- ja kuntakuva	Asemakaavojen laatiminen ja ajantasaisuuden tarkastaminen	Monipuolinen tonttitarjonta erilaisiin tarpeisiin	Kaavoituskatsaus 2023 julkaistu
	Laadukas, toimiva ja turvallinen ympäristö	Osayleiskaavojen tarpeellisuuden arvioiminen	Poikkeamislupien määrä ja sijoittuminen	Suunnittelutarve ja poikkeamislupalausuntoja 3 kpl

Edistämme yrittäjyyttä ja lähiruokaa	Monipuolinen, elinkeinoelämää tukeva maankäytön suunnittelu ja tonttituotanto	Maankäytön suunnittelussa huomioidaan elinkeinoelämän kehittymisen mahdollisuudet	Riittävästi tontteja elinkeinoelämän tarpeisiin. Tehokas yhdyskuntarakenne.	Valmistunut maankäyttösuunnitelma huomioi yhdyskuntarakenteen kehittämistavoitteet.
--------------------------------------	---	---	---	---

Strategisten tavoitteiden toteutuminen

Kaavoituskatsauksessa 2023 käytiin läpi ajankohtainen kaavoitustilanne. Maankäyttösuunnitelma hyväksyttiin 11/2023. Kirkonseudun asemakaavan muutos kortteleissa 132–133 sekä Palkin asemakaavamuutos olivat ehdotusvaiheessa nähtävillä loppuvuodesta 2023. Kirkonseudun asemakaavan laajempi tarkastelu päätettiin käynnistää.

Vuoden aikana on valmisteltu suunnittelutarve ja poikkeamislupalausuntoja ja käyty rakentamisen ohjauksesta aktiivista vuoropuhelua yhteistyössä rakennustarkastajan kanssa. Yleiskaavoituksen käynnistymistä pohjustavien selvitysten valmistelua on jatkettu. Pyöräilyn ja jalankulun tarkennettu tavoiteohjelma hyväksyttiin valtuustossa 02/2023. Sen yhteydessä linjatun ensisijaisesti kehitettävän Tyrnävä-Murto jalankulun ja pyöräilyn yhteyden hankekorppi valmistui Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen tilauksesta syksyllä 2023. Rakennetun kulttuuriympäristön päivitysinventointi käynnistyi kirkonkylällä ja laajeni muillekin kylille.

Kehittämispäällikkö on toiminut maakuntakaavoituksen neuvotteluryhmän, seuturakennetiimin ja seudullisen kävelyn ja pyöräilyn KÄPY-ryhmän jäsenenä osallistuen tapaamisiin säännöllisesti. Tyrnävän kunta on ollut aktiivisesti mukana valtionvarainministeriön rakennetun ympäristön digitalisaatiota kehittävässä hankkeissa Oulun kaupungin vetämässä KAATIO, kaavan tuottaminen tietomallilla hankkeessa sekä vetovastuullisena kuntana yhteensä 24 kunnan PIKUPATE pienten kuntien paikkatiedon hallinta ja toiminnan tehostaminen hankkeessa. Kyseisten hankkeiden kautta valmistautaan ja tarkastellaan kaavoituksen ja rakentamisen ohjauksen valmisteltujen lakimuutosten toimintaympäristöön aiheuttamia muutoksia ja vaikutuksia kunnan toimintaan. KAATIO hanke päättyi 08/2023.

Kehittämispäällikkö on osallistunut kuntaa koskevien lausuntojen valmisteluun.

Yleishallinto ja elinkeinojen kehittäminen	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma €	Poikkeama €	Toteuma %
Toimintatulot	160 600	-	160 600	407 765	-247 165	254 %
Toimintamenot	-1 675 442	-	-1 675 442	-1 913 211	237 769	114 %
Toimintakate	-1 514 842	-	-1 514 842	-1 505 446	-9 396	99 %

TUKI- JA SÄHKÖISET PALVELUT

Palvelun yleistavoite

Tuki- ja sähköiset palvelut järjestää asiakaslähtöisesti kehittyneet hallinto-, laskenta- ja informaatioteknologiapalvelut omalle organisaatiolle ja asiakas- ja neuvontapalvelut ulkoisille asiakkaille. Tuki- ja sähköiset palvelut tuotetaan kehittyneillä menetelmillä kilpailukykyiseen hintaan. Sähköiset palvelut ovat helppokäyttöisiä ja asiakasystävällisiä.

It-tulosyksikön tavoitteena on avustaa osastoja sähköisten järjestelmien osalta julkisuuslain soveltamisessa ja henkilörekisterien käsittelyssä.

Kuvaus palveluista ja tarkoituksesta

Tulosalueen tuki- ja sähköiset palvelut tulosyksiköitä ovat toimisto, talous ja it-palvelut.

Toimistopalvelut tuottaa palveluita asiakasohjautuvasti omalle organisaatiolle sekä ulkoisille asiakkaille. Palvelupiste Sentraali on asiakkaiden tarpeiden mukaan kehittyvä, palveluiden saatavuutta edistävä, matalan kynnyksen palvelukanava kuntalaisten ja hallinnon välillä. Sentraali tuottaa myös kuntaorganisaation sisäisiä palveluita. Kunnan asialhallinta ja siihen liittyvä arkisto- ja tietopalvelu ovat osa toimistopalveluita. Kunnassa rekisteritoimintojen laillisuudesta rekisterinpitäjänä vastaa aina kulloinkin kysymyksessä olevien tehtävien hoidosta säännösten ja määräysten mukaan vastuussa oleva viranomainen.

Talouspalvelut tuottavat laskentatoimen ja palkkahallinnon palvelut. Tavoitteena on tuottaa palvelut siten, että tilinpäätöksen ja raportoinnin vaatima informaatio on käytettävissä nopeasti.

It-palvelut varmistavat kunnan käyttämien tietojärjestelmien häiriöttömän toiminnan. Tietohallinto vastaa siitä, että tietojärjestelmien kehittäminen, ylläpito ja käyttö toteutetaan taloudellisesti järkevällä tavalla. Tiedon hallittavuutta ja saatavuutta parannetaan tietojärjestelmiä kehittämällä. It-palvelut vastaa myös puhelinliittymistä ja -laitteista, samoin kopiokoneista.

Kustannusten kohdentaminen: toimistopalveluiden ja -tarvikkeiden myynti kohdistetaan sisäisenä sitovana eränä ao. osastolle. Keskitetyt hoidetut muut kustannukset kohdistetaan käytön mukaan osastoille kustannuslaskennallisina erinä.

Päämäärä 2023

Tuki- ja sähköiset palvelut järjestää asiakaslähtöisesti kehittyneet hallinto-, laskenta- ja informaatioteknologiapalvelut omalle organisaatiolle ja asiakas- ja neuvontapalvelut ulkoisille asiakkaille. Tuki- ja sähköiset palvelut tuotetaan kehittyneillä menetelmillä kilpailukykyiseen hintaan. Sähköiset palvelut ovat helppokäyttöisiä ja asiakasystävällisiä.

Strategiset valinnat	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuminen
Olemme kaikilla kylillä lähellä ja saavutettavissa	Ammattitaitoinen henkilöstö, jonka osaaminen on hyvä	Koulutukset mahdollisuuksien mukaan	Vuotuinen koulutukseen osallistuneiden osuus	Vähintään 80 % osaston henkilöstöstä on osallistunut koulutukseen
Huolehdimme hyvinvoinnista ja yhteisistä varoista	Tasapainoinen käyttötalous	Tarkka taloudenpito	Talous tasapainossa, ylijäämäinen tilinpäätös	Tilinpäätös 199 427 euroa ylijäämäinen
	Oikein kohdistetut palvelut	Raportoinnin ja kattavan talousosaamisen kehittäminen	Raportointi tapahtuu aikataulujen mukaan	Osavuosisraportit valmistuivat aikataulussa
Mahdollistamme avoimen ja osallistuvan vuorovaikutuksen	Vuorovaikutteiset toimintatavat osastojen kesken	ICT-tukityökalun käyttöönotto	Palvelu- ja tukipyynnöt sähköisesti	IT-osaston käyttöomaisuusmuutokset ilmoitetaan ja käsitellään sähköisesti
	Vaihtoehtoisten toimintatapojen avoimetsintä	Sähköisten järjestelmien kehittäminen	Käyttöön otetut uudet järjestelmät	Asiahallinnassa siirrytty käyttämään Dynasty 10 -ohjelmaa
	Säännölliset henkilöstöpalaverit	Järjestetään säännöllisesti osaston sisällä toimialakohtaisia palaverieita	Vuoden aikana järjestettävät palaverit	Vuoden aikana osastolla järjestettiin yhteisiä palaverieita
		Järjestetään säännöllisesti esimiespalaverieita	Vuoden aikana järjestettävät esimiesinfot	Vuoden aikana on järjestetty säännöllisesti esimiesinfoja

Tietohallinto

Toiminta-ajatus

Tietohallinto varmistaa kunnan käyttämien tietojärjestelmien häiriöttömän toiminnan. Tietohallinto vastaa siitä, että tietojärjestelmien kehittäminen, ylläpito ja käyttö toteutetaan taloudellisesti järkevällä tavalla.

Tulosalueen kuvaus

Tietohallinnon tehtävänä on tieto- ja viestintätekniikan avulla edistää kunnan toimintojen tehokkuutta ja laatua sekä tukea kunnan johtoa ja osastoja. Tietohallinto vastaa tietojärjestelmien sekä tieto- ja viestintätekniikan kokonaisarkkitehtuurista, palvelujen tuottamisesta sekä laite- ja ohjelmistohankinnoista.

Päämäärä 2023

Tulosityksikön tavoitteena on avustaa osastoja sähköisten järjestelmien osalta julkisuuslain soveltamisessa ja henkilörekisterien käsittelyssä.

Strategiset valinnat	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuminen
Olemme kaikilla kylillä lähellä ja saavutettavissa	Oikein kohdistetut palvelut (priorisointi)	Johdonmukainen toiminta kuntastrategian taloustavoitteiden saavuttamiseksi	Talous tasapainossa, ylijäämäinen tilinpäätös	Kustannuspaikan budjetti toteutui
	Tasapainoinen käyttötalous	Raportoinnin ja kattavan talousosaamisen kehittäminen	Raportointi toimii aikataulujen mukaan	Raportointi toteutui aikataulujen mukaisesti
		Sähköisten järjestelmien kehittäminen	Versiopäivitykset tehty	Aikataulujen mukaiset versiopäivitykset tehty
		Tarkka taloudenpito		Kustannuspaikan budjetti toteutui
Mahdollistamme avoimen ja osallistuvan vuorovaikutuksen	Saumaton hallintokuntien yhteistyö	Panostetaan kommunikaatioon ja palveluun	Asiakastyytyväisyyskysely	Positiivinen palaute kyselyistä
	Vuorovaikutteiset toimintatavat osastojen kesken	Säännölliset ICT -seurantapalaverit osastojen kesken	Palaverimuistiot	Toteutuivat säännöllisesti
	Riittävät henkilöressurit	Nykyinen henkilöstömäärä säilytetään		Henkilöstön määrä pysyi ennallaan

Suunnitellut toimenpiteet 2023

- Vuonna 2023 toiminnassa painottuu digiosaamisen kehittäminen. Limingan, Tyrnävän ja Utajärven kuntien yhteisellä DigiHelppi -hankkeella vahvistetaan henkilöstön digitaitoja ja luodaan digituutorien verkosto tukemaan digiosaamista. Digiturvallisuus on vahvasti mukana hankkeessa.
- Sosiaali- ja terveystoimen rakenneuudistus vaikuttaa merkittävästi ICT-infrastruktuuriin ja -palveluihin. Infrastruktuuria sopeutetaan muuttuviin tarpeisiin. Muutosten edellyttämä työ tuo väliaikaisia resurssitarpeita tietohallinnon toimintaan.
- Tietohallinto valmistele yhdessä asiahallinnan kanssa sähköisen arkistoinnin ja sähköisen allekirjoituksen käyttöönottoa.
- Tietojärjestelmien ja ICT-palveluiden käyttäjien identiteetin hallintaa kehitetään.
- Tietohallinto tukee eduskuntavaalien järjestelyitä kunnassa ICT-tarpeiden osalta.

Toteutuminen 2023

- Vuonna 2023 henkilöstön digiosaamista on vahvistettu DigiHelppi -hankkeen puitteissa. Toimipisteisiin on luotu digituutorien verkosto tukemaan digitaitojen kehittymistä. Digiturvallisuuteen on kiinnitetty erityistä huomioita.
- Sosiaali- ja terveystoimen rakenneuudistus kuormitti merkittävästi tietohallinnon toimintaan. IT-infrastruktuuria ja -palveluita järjesteltiin uudelleen. Osa sosiaali- ja terveystoimen käyttämistä IT-palveluista jäi edelleen kunnan tuottamiksi hyvinvointialueen ilmoitettua tarvitsevansa aikaa oman IT-palvelutuotannon käynnistämiseen.
- Tietohallinto perehtyi sähköisen arkistoinnin ja sähköisen allekirjoituksen vaihtoehtoihin yhdessä asianhallinnan kanssa.
- Tietojärjestelmien ja ICT-palveluiden käyttäjien identiteetin hallinnan kehittäminen keskeytettiin taloushallinnon ulkoistamisen myötä tapahtuvan palkka/hr-tietojärjestelmän vaihtumisen vuoksi.
- Tietohallinto tuki eduskuntavaalien järjestelyitä kunnassa.
- Kaikki kunnan toimipisteiden verkkoyhteydet päivitettiin valokuituyhteyksiksi.
- Kunnan poikkeusolojen viestintäyhteyksiä vahvistettiin. Tietohallinto järjesti yhteyksien käyttöön koulutuksen ja harjoituksen.

Tuki - ja sähköiset palvelut	Talousarvio €	Talousarvio muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma €	Poikkeama €	Toteuma. %
Toimintatulot	28 122	-	28 122	90 640	-62 518	322 %
Toimintamenot	-1 179 555	-	-1 179 555	-1 035 535	-144 020	88 %
Toimintakate	-1 151 433	-	-1 151 433	-944 895	-206 538	82 %

HENKILÖSTÖ JA HYVINVOINTI

Palvelun yleistavoite

Tyrnävän kunta on hyvä työnantaja sekä ketterä, joustava ja jatkuvasti uudistuva työpaikka. Henkilöstön ja työnantajan vuorovaikutus on avointa ja demokraattista. Henkilöstö on ammattitaitoista, työhönsä innostunutta ja voi hyvin. Henkilöstön määrä eri yksiköissä on hyvin suunniteltu ja oikein mitoitettu. Henkilöstön fyysinen ja psyykinen työkyky on hyvä.

Tulosalueen kuvaus

Tulosyksikkö sisältää henkilöstöjohtamisen, yhteistoimintaryhmän (työnantajan ja henkilöstön välinen yhteistoiminta ja työsuojelu) toiminnan ja työterveyshuollon.

Päämäärä 2023

Työhyvinvoinnin osalta tavoitteena on edistää henkilöstön hyvinvointia ja sitä kautta työtyytyväisyyttä ja kykyä uudistua muuttuvassa ympäristössä. Sujuva työ, toimiva työympäristö, työn kuormittavuuden hallinta ja työkykyisyyden ylläpitäminen ovat tekijöitä, joita tuetaan kunnassa. Hyvinvoiva henkilöstö pystyy vastamaan paremmin uusiin haasteisiin ja muutoksiin

Strategiset valinnat	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuminen	
Mahdollistamme avoimen ja osallistuvan vuorovaikutuksen	Ennakoiva reagointi työkykyasioissa	Kevan ja työterveyshuollon kanssa tehtävä yhteistyö	Työterveyshuollon palaverit	Toteutuneet kuukausittain	
		Kehityskeskustelut	Kehityskeskustelujen määrä	Toteutunut osittain	
	Joustavat toimintakäytännöt	Erialaisten vaihtoehtojen kartoittaminen	Vaihtoehtojen kokeilu	Toteutunut	
	Osastojen välinen yhteistyö	Esihenkilöinfot Esihenkilöpalaverit	Pidettyjen palaverien määrä	Toteutuneet: esihenkilöseminaari 2, esihenkilöinfo 8, henkilöstöinfo 2	
Huolehdimme hyvinvoinnista ja yhteisistä varoista	Sairauspoissaolojen hallinta	Laadukas toiminta ja yhteistyökykyinen henkilöstö.	Lähijohtaminen työyksiköissä	Säännölliset työpaikkakokoukset	Toteutunut osittain
		Varhaisen tuen toimintamallin mukainen toiminta		Sairauspäivien väheneminen	Toteutunut
		Työkyvyn tukeminen yhteistyössä työterveyshuollon kanssa	Työ jaksamisen tukena toimintamallin arviointi ja mahdollinen käyttöönotto	Työterveysneuvottelut	Toteutunut 18 työntekijäkohtaista työterveysneuvottelua

	Työtapaturmien ehkäisy	Riskienhallintasuunnitelmien ajantasaisuus	Työtapaturmien määrä	Toteutunut, määrä vähentynyt, vuonna 2023 3 työtapaturmaa
		WPro-ohjelmiston käyttö ja läheltä piti - tapahtumien arviointi		Toteutunut
		Turvallisuuskävelyt toimipisteissä	Jokaisessa toimipisteessä toteutetaan vuosittainen turvallisuuskävely	Toteutunut osittain

Työhyvinvointi

Henkilöstön hyvinvointi oli edelleen keskeisenä kehittämiskohteenä vuoden 2023 aikana. Esihenkilöiden seminaaripäivien teemoina olivat henkilöstöliikunta ja esihenkilötyön kehittäminen. Lisäksi vuoden 2023 aikana käynnistettiin kolme kertaa vuodessa järjestettävät henkilöstöinfot.

Tyrnävän kunnan ja PoPLi:n kumppanuus jatkui, yhtenä tavoitteena henkilöstöliikunnan kehittäminen. Vuonna 2023 saimme kuntakumppanuuden puitteissa mm. kunnan henkilöstön kokeiluun taukoliikuntasovelluksen ja osallistuimme Suomen Aktiivisin Työpaikka -kartoitukseen, josta Tyrnävän kunta sai Suomen Aktiivisin Työpaikka -sertifikaatin. Toteutimme myös kunnan koko henkilöstölle henkilöstöliikuntakyselyn sekä lanseerasimme syksyllä Startti taukoliikuntaan -kiertueen kunnan eri yksiköihin. Kiertueen tiimoilta liikuntakoordinaattori vieraili syksyn aikana viidessä kunnan yksikössä.

Liikunta- ja kulttuurisetelien maksimiarvo oli 200 eur/ vuosi/ työntekijä. Vuonna 2023 ePassietua käytti 151 työntekijää. Etua käytettiin vuoden 2023 aikana 19 443,07 euroa (työnantajan osuus). Tyrnävän kunta liittyi työsuhdetukupöytäkirjojen yhteishankintaan, tavoitteena saada etu käyttöön vuoden 2024 aikana.

Etätyö jatkui vuoden 2023 aikana ohjeistusten mukaisesti. Tyrnävän kunnassa etätyön määrää ei rajoiteta. Etätyö edellyttää aina sopimista ja kunkin osaston johtaja vastaa osastonsa osalta etätyön ohjeistuksen noudattamisesta.

Tehtävän vaatavuuden arviointi (TVA)- prosessi saatettiin päätökseen koko henkilöstön osalta (pl. OVTES). Perhepäivähoitajien palkkauksesta ja opiskelijan ohjaukseen liittyvän ohjauskorvauksen maksamisesta sovittiin paikallisesti. Päihde- ja hoitoonohjausohje päivitettiin.

Henkilöstön työhyvinvointikysely toteutettiin keväällä 2023 Kevan työhyvinvointikysely -palvelulla. Kevan palvelussa työhyvinvointikysely lähetettiin koko Tyrnävän kunnan henkilöstölle (308). Kyselyyn vastasi 107 henkilöä, vastausprosentti oli 34,7 %. Kyselyn tulokset käytiin läpi yhteistoiminnassa sekä esihenkilöiden ja henkilöstön kanssa. Tulosten perusteella arvioidaan toimintaa ja suunnitellaan kehittämistoimenpiteitä sekä koko organisaation että yksiköiden tasolla. Kyselyn tulosten perusteella kehittämiskohteiksi nousivat seuraavat aiheet, joiden vastausten keskiarvo oli 3,5 tai alle: perehdytys, palautteen antaminen/saaminen, yksiköiden välinen yhteistyö, työajan riittävyys työn tekemiseen, asiakaspalaute, johtaminen ja avoimuus johtamisessa.

	2021	2022	2023
Koulutuspäivät	384	697	210

Työkyky

Työterveyshuollosta vastaa Pihlajalinna Oy toimintasuunnitelman ja sopimuksen mukaisesti. Työterveyshuollon kanssa tehtiin tiivistä yhteistyötä henkilöstön työkyvyn tukemiseksi. Työterveyspalveluiden saatavuus oli hyvä. Työpaikkaselvitykset toteutettiin suunnitelman mukaisesti.

Sairauspoissaoloja oli yhteensä 5606 kalenteripäivää vuoden 2023 aikana. Työntekijöistä 34 %:lla ei ollut sairauspoissaoloja lainkaan. Tuki- ja liikuntaelinsairaudet ja mielenterveydelliset syyt olivat edelleen merkittävimpiä sairauspoissaolojen syitä. Työterveyshuollon työntekijäkohtaisia työterveysneuvotteluja pidettiin vuoden aikana yhteensä 18.

Sairauspoissaolot	
Pv/henkilötyövuosi	17,46
Sairauspoissaolo-%	4,70

	2021	2022	2023
Sairauspoissaolopäivät	8 092	7 946	5 606

Työsuojelu

Työsuojelujaos ja sisäilmatyöryhmä kokoontuivat säännöllisesti vuoden 2023 aikana. Käyttöön otettiin sähköinen sisäilmailmoitus. Sisäilmaongelmailmoituksia tehtiin v. 2023 yhteensä 61 kpl. Työryhmä käsitteli kaikki saapuneet ilmoitukset ja laati tapauskohtaiset selvitys- ja toimintasuunnitelmat ilmoitusten kohteena oleviin tiloihin. Vaara-, uhka- ja lähellä piti- ilmoituksia tehtiin vuoden 2023 aikana yhteensä 100 kpl. Kaikki ilmoitukset käsiteltiin toimintamallin mukaisesti ja tilanteita ratkaistiin moniammatillisesti.

Hyvinvointi

Palvelun yleistavoite

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on tietoista voimavarojen kohdentamista kuntalaisten hyvinvointiin ja terveyteen. Tavoitteena on kuntalaisten hyvinvoinnin, terveyden ja toimintakyvyn lisääminen, sairauksien ja syrjäytymisen ehkäisy ja osallisuuden vahvistaminen. Näitä tehtäviä toteutetaan kunnan kaikilla toimialoilla.

Laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma toimii kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnittelun, seurannan, arvioinnin ja raportoinnin työvälineenä ja sitä hyödynnetään myös päätösten vaikutusten ennakoarvioinnissa (EVA). Hyvinvointityön tavoitteet yhdistyvät vahvasti kuntastrategiaan 2020–2026.

Tulosalueen kuvaus

Hyvinvointitietoa hyödynnetään tunnistettaessa kuntalaisten hyvinvoinnin ja palveluiden tarpeita. Hyvinvointitietoa hyödynnetään laajasti poikkitoiminnallisen työskentelyn laadun ja vaikuttavuuden lisäämiseksi. Johtamisen ja päätöksenteon tulee perustua analysoituun tietoon. Kuntalaisille tulee mahdollistaa heitä koskevien asioiden suunnitteluun ja toteuttamiseen osallistuminen.

Päämäärä 2023

Tärkeitä yhteistyökumppaneita HYTE-työssä ovat kuntalaiset, kolmannen sektorin toimijat, seurakunta, liikuntapalveluja tuottavat palveluntarjoajat ja hyvinvointialue. Tulevien vuosien tärkeä kehittämiskohde on kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyö hyvinvoinnin edistämistyössä ja toimivissa palveluiden yhdyspinoissa. Toiminnan painopiste tulee olla ennaltaehkäiseivissä palveluissa, joissa lähtökohtana on kuntalaisen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen.

Talousarviotoimenpiteillä tulee vahvistaa valtuuston hyväksymän Laajan hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman 2021–2025 mukaisia toimenpiteitä kaikilla osastoilla. HYTE-työryhmä arvioi vuosittain hyvinvointikatsauksessa toimenpiteiden toteutumista ja asettaa vuosittaiset painopisteet ja toimenpide-ehdotukset. Hyvinvoinnin edistäminen tulee huomioida kaikessa palvelutoiminnassa ja kehittämisessä.

Strategiset valinnat	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuminen
Mahdollistamme avoimen ja osallistuvan vuorovaikutuksen	Hyte- työryhmä koordinoi ja arvioi hyvinvointityön toteutumista	Yhteinen keskustelu, arviointi ja raportointi	Hyte -työryhmän kokoukset ja hyvinvointikatsaus	Hyte-työryhmän kokoontunut 4 krt. Vuosittainen hyvinvointikatsaus laadittu.
Huolehdimme hyvinvoinnista ja yhteisistä varoista	Kuntalaisten hyvinvointiin vaikuttava hyvinvointityö	Kaikki osastot vastaavat Hyvinvointisuunnitelman toteuttamisesta omilla vastualueillaan	Hyte -kerroin	Hyte -kerroin 17,4

Tyrnävän kunnan hyvinvointikatsaus 2023 ja hyvinvointisuunnitelma vuodelle 2024 hyväksyttiin valtuustossa 11.12.2023. Vuonna 2023 kunnan HYTE-työryhmä kokoontui 4 kertaa. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman päivittäminen käynnistettiin syksyllä. Pohteen kanssa aloitettiin heti vuoden alusta yhdyspintakehittäminen erilaisissa työryhmissä. Ehkäisevän päihdetyön vastuita tarkennettiin kunnan toiminnoissa ja nimettiin kaksi yhdyshenkilöä.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen organisoimat sekä muut tapahtumat toimintakaudella 2023 lisäsivät kuntalaisten osallisuuden mahdollisuuksia. Tapahtumien kautta tavoitettiin paljon kuntalaisia. Liikkuva ja Lukeva- kunta toimintojen kautta tuettiin kuntalaisten osallisuutta ja edistettiin lukutaitoa. Kirjastopalveluissa erityisesti hankkeet ovat mahdollistaneet monipuolisen ja vaikuttavan työn lukutaidon edistämiseksi. Kuntaan perustettiin liikuntakoordinaattorin toimi, jolla vahvistettiin liikuntapalveluiden osaamista. Kylätalkkaritoimintaa ikäihmisille kokeiltiin vuoden 2023 aikana, mutta palvelun käyttö jäi vähäiseksi. Yhteistyössä seurakunnan ja Nuorten Ystävät ry:n kanssa toteutettiin vanhemmille suunnatut Riittävän hyvä vanhempi- tilaisuudet, joista saatu palaute oli erittäin myönteistä. Yhdistysillat järjestettiin vuoden aikana kaksi kertaa, Temmeksellä ja Markkuulla. Yhdistysiltoihin osallistuminen oli aktiivista.

Työllisyyspalvelut

Palvelun yleistavoite

Työllisyyspalvelujen tehtävä on edistää ihmisten työllistymistä.

Tulosalueen kuvaus

Työllisyyspalveluiden kokonaisuuteen kuuluvat: työllisyyden kehittäminen, nuorten työllisyyspalvelut, pitkään työtä hakeneiden palvelut sekä TYP-palvelut/Pohjois-Pohjanmaan monialainen yhteispalvelu. Työllisyyspalveluissa työtä tehdään yhteistyössä palveluverkoston sekä muiden sidosryhmien kanssa työnhakija-asiakkaan työhön paluun, työssä jatkamisen ja työhön pääsyn tukemiseksi suhteessa asiakkaan työkykyyn. Palkkatukityöllistämistä, oppisopimuskouluttamista, velvoitetyöllistämistä sekä työkokeiluja toteutetaan voimassa olevien lakien ja päätösten mukaisesti. Pitkäaikaistyöttömien henkilöiden palvelut järjestetään yhteistyössä hyvinvointialueen, työllisyyspalveluiden, TE-toimiston, Kelan sekä muiden toimijoiden kanssa.

Päämäärä 2023

Kuntakokeilun tavoitteena on entistä tehokkaammin edistää työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista. Uudistuksen tavoitteena on luoda palvelurakenne, joka edistää parhaalla mahdollisella tavalla työntekijöiden nopeaa työllistymistä ja lisää työ- ja elinkeinopalvelujen tuottavuutta, saatavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta. Kun työllisyyspalvelut, kunnan koulutuspalvelut sekä elinkeinopalvelut ovat saman järjestäjän vastuulla, ne edistävät tehokkaammin työllistymistä. Palvelujen asiakaslähtöisyys paranee, kun ne tuotetaan kuntien lähipalveluina. Kunkin asiakkaan tilanne ja palvelutarve huomioidaan yksilöllisesti.

Strategiset valinnat	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuminen
Mahdollistamme avoimen ja osallistuvan vuorovaikutuksen	Monialainen tehokas yhteistyö	Kehitetään yhteistyötä eri toimijoiden kanssa	Aktivointisuunnitelmat TYP- suunnitelmat Työllistymissuunnitelmat Asiakkaiden määrä palveluissa	Toteutunut 60 % asiakkaista työllistymistä edistävissä palveluissa toteutunut
Huolehdimme hyvinvoinnista ja yhteisistä varoista	Pitkäaikaistyöttömyyden hallinta	Asiakkaiden ohjaaminen työllistämistä edistäviin palveluihin tai terveydentila- ja eläkeselvittelyihin	Työmarkkinatuen kuntaosuus	Kuntaosuuden määrä ei ole laskenut
	Nuorten työllistymisen edistäminen, opiskelu tai kiinnittyminen työelämään	Yhteistyö nuorten palveluiden kanssa		

Olemme kaikilla ky- lillä lähellä ja saavu- tettavissa	Urapolkujen löytymi- nen paikallisiin yrityk- siin ja yhdistyksiin	Yhteistyö elinkeino- palveluiden kanssa Yritysten ja yhdistys- ten kontaktointi työ- lisyysspalveluista Tiedottaminen	Palkkatuen ja kuntali- sän käyttö yrityksissä ja yhdistyksissä	Palkkatuen ja kuntali- sän käyttö yrityksissä ja yhdistyksissä pysy- nyt aiemmalla ta- solla.
---	--	--	--	---

Kuntaan kesätyösetelillä työllistettyjä oli 80, joista 9.luokkalaisia oli 48, toisen asteen opiskelijoita 16 sekä 7. ja 8.luok-
kalaisia 16. Kesätyösetelillä kunnan ulkopuolelle työllistyi 31 nuorta (yrityksiin 23, kotitalouksiin 4, yhdistyksiin 4). Ke-
särytystukea hakeneiden nuorten/yrityksien määrä oli 23. Kesärytystuen 1.erää haki 23 nuorta ja 2.erää 9 nuorta.

Kunta on työllistänyt palkkatuella yhteensä 20 eri henkilöä, joista sivistyspalveluihin työllistyi 2, tekniselle osastolle 15
sekä hallinto- ja kehittämisosastolle 3 henkilöä. Kuntalisää on hakenut ja saanut 1 yritys ja 1 yhdistys. Työmarkkinatuen
kuntaosuusmaksujen osuus vaihteli kuukausittain noin 16 000–25 000 euron suuruisena.

Työttömyysaste on ollut matalimmillaan elokuussa 6,6 % ja korkeimmillaan joulukuussa 8,9 %. Tyrnävällä asiakasmää-
rät eli kaikkien työnhakijoiden määrä on vaihdellut elokuun 187 asiakkaasta joulukuun 216 asiakkaaseen. Asiakasmää-
rät lisääntyvät, kun TE-toimistosta virtaa asiakaskuntaa kokeilukuntaan. Rakennetyöttömiä on ollut vähiten heinä-
kuussa (58 henkilöä) ja eniten maaliskuussa (77 henkilöä). Työnhaun keskimääräinen kesto on vaihdellut vuonna 2023
41–54 viikon välillä. Kaikkien asiakkaiden aktiivointiaste on ollut parhaillaan toukokuussa (39,9 %) ja heikoimmillaan
joulukuussa (29,1 %). Palveluissa kuten kuntouttavassa työtoiminnassa, työkokeilussa, työvoimakoulutuksissa ja oma-
ehtoisissa opinnoissa on ollut asiakkaita eniten huhtikuussa (71) ja vähiten joulukuussa (55). Työnhakuja on päätynyt
eniten elokuussa (24) ja vähiten lokakuussa (7). Virta yli 3kk työttömyyteen on ollut korkeimmillaan heinäkuussa
(86,76 %) ja matalimmillaan kesäkuussa (28,57 %). Virta yli 6kk työttömyyteen on ollut korkeimmillaan toukokuussa
(44,44 %) ja matalimmillaan elokuussa (10 %).

Tyrnävällä työllisyyden edistämistä/Te-palveluiden toimintaa on toteutettu neljän henkilön toimesta (kolme omaval-
mentajaa sekä työllisyys- ja hyvinvointikoordinaattori). TE-taustaisia työntekijöitä on ollut kaksi (0,70htv:n ja 0,50htv:n
työpanoksella) ja kuntataustaisia on samaten kaksi (0,70htv ja 0,50htv), yhteensä 2,4htv.

Vuoden 2023 aikana työllisyyspalveluissa valmistauduttiin TE-palvelujen uudistukseen ja oltiin mukana erilaisissa val-
misteluvaiheen työryhmissä. Uudistukseen liittyvä yhteistoimintamenettely toteutettiin aikataulun mukaisesti.

Henkilöstö ja hyvin- vointi	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio muutokset €	Talousarvio muu- tosten jälkeen €	Toteutuma €	Poikkeama €	Toteuma %
Toimintatulot	157 000	-	157 000	167 341	-10 341	107 %
Toimintamenot	-979 625	-	-979 625	-916 084	-63 541	94 %
Toimintakate	-822 625	-	-822 625	-748 743	-73 882	91 %

Hallinto- ja kehittämisosaston hankkeet

- Pienten kuntien paikkatiedon hallinnan kokonaisvaltainen kehittäminen ja toiminnan tehostaminen 2021–
2024.
- Kaavan tuottaminen yhteisen tietomallin mukaisesti eri ohjelmistoin 2021–2023.
- DigiHelppi – Henkilöstön digitaidot kuntoon yhteistyöllä -hanke. Yhteishanke Limingan ja Utajärven kuntien
kanssa käynnistyi 9/2022

4.5 Sivistysosasto

Yleiskuvaus

Sivistysosasto tuottaa palveluja, jotka edistävät kuntalaisten kokonaisvaltaista hyvinvointia opetuspalveluiden, varhaiskasvatus- ja kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden kautta. Tulosalueeseen kuuluvat sivistysosaston hallinto, opetus-, varhaiskasvatus-, kulttuuri- sekä vapaa-aikapalvelut ja vapaa sivistystyö: kansalaisopisto, musiikkiopisto ja taiteen perusopetus.

Tavoite 2023

Tavoitteena on tarjota kuntalaisille hyvät lähtökohdat yksilön kasvuun, itsensä kehittämiseen sekä valmiudet menestyä erilaisissa toimintaympäristöissä. Sivistysosasto tarjoaa laadukkaita opetus-, varhaiskasvatus-, kulttuuri- ja vapaa-aikan palveluja ja edistää kuntalaisten henkistä ja fyysistä hyvinvointia. Pää tavoitteena vuodelle 2023 on ollut elinikäisen oppimisen mahdollistaminen sekä osallisuuden ja avoimuuden edistäminen.

Päämäärä 2023

Sivistysosastolla tuotetaan hyvinvointia edistäviä palveluja. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpiteitä tehtiin tiiviissä yhteistyössä kunnan muiden yksiköiden ja hyvinvointialueen kanssa. Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmä toimi kunnassa suunnitelman mukaisesti koordinoiden koko kunnan hyvinvointityötä.

Sivistysosasto talousarvio yhteensä 2023

	Menot €	Tulot €	Netto €
Sivistysosasto	-18 662 230	1 118 457	-17 543 773
Hallinto	-212 191	22 050	-190 142
Opetuspalvelut	-12 106 666	740 150	-11 366 517
Varhaiskasvatuspalvelut	-5 417 032	223 866	-5 193 165
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	-926 341	132 392	-793 950

Sivistysosasto	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeinen €	Toteutuma €	Poikkeama €	Toteuma %
Toimintatulot	1 088 643	-	1 088 643	1 118 457	-29 814	102,7
Toimintamenot	-18 284 998	-411 830	-18 696 828	-18 662 230	-34 598	99,8
Toimintakate	-17 196 355	-411 830	-17 608 185	-17 543 773	-64 412	99,6

Sivistysosasto	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeinen €	Toteutuma €	Poikkeama €	Toteuma %
Hallinto	-185 743	-4 399	-190 142	-190 142	0	100,0
Opetuspalvelut	-10 960 664	-405 853	-11 366 517	-11 366 517	0	100,0
Varhaiskasvatuspalvelut	-5 191 587	-1 578	-5 193 165	-5 193 165	0	100,0
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	-858 361	-	-858 361	-793 950	-64 411	92,5
Yhteensä	-17 196 355	-411 830	-17 608 185	-17 543 773	-64 411	99,6

Sivistysosaston toiminnassa on keskitytty laadukkaiden sivistyspalveluiden tuottamiseen ja kuntalaisten hyvinvoinnin, elinikäisen oppimisen, kansainvälisyyden ja hyvän elämän edellytysten edistämiseen koko osaston yhteisillä toimenpiteillä. Lasten ja nuorten asiat ovat olleet esillä nuorten asioiden työryhmässä, oppilashuollon ohjausryhmässä ja hyvinvointityöryhmässä. Yhteistyötä eri osastojen välillä vahvistettiin edelleen Liikkuva- ja Lukeva kunta -ohjelmien

kautta ja yhteisten hyvinvointi- ja kulttuuritapahtumien avulla. Kirkkomännikön koulu-päiväkoti uudisrakennuksen valmistelutyötä on tehty yhteistyössä teknisen osaston kanssa.

Koko osaston toimintaa on arvioitu säännöllisesti yksiköiden tulospalaverissa, osaston johtoryhmässä ja arviointityöryhmässä. Sivistysosaston johtoryhmä on kokoontunut säännöllisesti. Sivistysosaston arviointityöryhmä on kokoava elin, joka koordinoi ja kokoaa Tyrnävän kunnassa sivistysosaston arvioinnit ja kyselyt ja raportoi niistä lautakunnalle.

Hankerahoituksilla on lisätty resurssia ja mahdollistettu monipuolista toimintaa kouluissa, päiväkodeissa ja kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluissa. Hankehallintoa ja hankeprosessien toimivuutta ja tehokkuutta on kehitetty. Osaston yhteiset teemat Liikkuva- ja Lukeva kunta sekä kansainvälisyys ovat toteutuneet hyvin ja kansainvälisyys on laajentunut moniin yksiköihin.

Osaston keskeinen riskitekijä on edelleen ollut henkilöstön saatavuus varhaiskasvatuksessa. Henkilöstön työhyvinvointia ja työssäjaksamista on pyritty tukemaan hyvällä johtamisella ja riittäväillä tukitoimenpiteillä. Kiinteistöihin liittyvät sisäilmahaasteiden osalta on toimittu kunnan sisäilmaohjeistuksen mukaisesti.

Kirkkomännikön koulun päiväkodin ja koulun uudisrakennuksen rakennustyö alkoi loppukesällä 2023. Rakennukseen tulee tiloja varhaiskasvatukselle, Kirkonkylän esiopetukselle, alkuopetukselle sekä yhteiskäyttöön ilta- ja vapaa-ajan toiminnoille.

Strategiset valinnat	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit/Tavoitetaso	Toteutuminen
Luomme mahdollisuudet elinikäiselle oppimiselle	Kuntalaisten ja henkilöstön osaamisen ja hyvinvoinnin edistäminen	Laadukas koulutus	Koulupudokkaiden määrä	1
		Hyvinvointityö ja tapahtumat	Tapahtumien ja työpajojen määrä	45 HYTE- tapahtumaa
		Elinikäisen oppimisen vahvistaminen	Osallistujamäärät Arviointi ja saatu palaute. Vapaan sivistystyön tarjonta ja osallistuminen	Musiikkiopisto 54 hlöä Kansalaisopisto 356 hlöä.
Mahdollistamme avoimen ja osallistuvan vuorovaikutuksen	Muutosten ennakointi ja strategisten tavoitteiden saavuttaminen	Kyselyt, tapahtumat, yhteiskunnallisen keskustelun mahdollistaminen (kirjaston rooli)	Kehityskeskustelut	Toteutunut
			Palautteiden määrä	
	Kuntalaisten osallisuuden vahvistaminen	Yhteiset hankkeet	Tiedotteiden määrä	10
Aktiivinen vuorovaikutus kuntalaisten kanssa		Aktiivinen viestintä	Osaston yhteiset palaverit ja työpajat	Toteutunut 3 kpl
		Vanhempainillat kouluissa ja päiväkodeissa		Toteutuneet
Huolehdimme hyvinvoinnista ja yhteisistä varoista	Toiminta talousarvion ja toimintasuunnitelman ja strategian mukaista	Talouden seuranta ja tarvittavat toimenpiteet	Sivi-jory	Toteutuneet 1–2 krt/kk
			Vaka-jory	
		Osavuosisiraportit	Rehtorikokoukset Tulospalaverit	Toteutuneet

Sivistysosaston hallinto	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma €	Poikkeama €	Toteuma %
Toimintatulot	23 000	-	23 000	22 050	950	95,9
Toimintamenot	-208 743	-4 399	-213 142	-212 191	-951	99,6
Toimintakate	-185 743	-4 399	-190 142	-190 142	0	100,0

OPETUSPALVELUT

Palvelun yleistavoite

Tyrnävän kunnan strategian mukaisesti tavoitteena on luoda valmiudet elinikäiselle oppimiselle, tarjota laadukasta perusopetusta ja oppimisen tukea. Tyrnäväläiset arvot ja historia sisältyvät varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmiin sekä vapaan sivistystyön opintoihin. Opetuksessa hyödynnetään paikallisia ihmisiä ja yhteisöjä siten, että kulttuuriperintö pysyy osana yhteisöä ja kehittyä edelleen.

Tulosalueen kuvaus

Opetuspalvelut muodostuvat kouluista, esiopetuksesta, erityisopetuksesta ja koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnasta. Tyrnävällä toimii neljä perusopetuksen koulua: Murron, Temmeksen, Kirkkomännikön sekä Kuulammen koulut. Koulujen oppilasmäärä on yhteensä 1388 (20.9.2023).

Päämäärä 2023

Yhteiset opetuspalveluiden painopisteet ovat hyvinvoinnin edistäminen, kestävä kehitys ja kansainvälisyys kouluissa. Oppilaiden ja opettajien ja koulujen muun henkilökunnan hyvinvointia edistetään osallisuuden lisäämisellä, varhaisella puuttumisella ja ennaltaehkäisevällä työllä sekä positiivisuudella. Kansainvälisyys näkyy kouluissa Erasmus-hankkeissa, kotikansainvälisyytenä ja opetuksessa kansainvälisten asioiden huomioimisena.

Opetussuunnitelma on opetuksen järjestämisen ja toteuttamisen kannalta keskeinen ohjaava tekijä kunnassa. Toimintakulttuurin kehittäminen esiopetuksessa ja kouluissa opetussuunnitelman hengen ja linjausten mukaisesti on keskeinen kehittämiskohde opetustoimessa. Tämä vaatii henkilökunnalta työskentelytapojen ja toimintamallien jatkuvaa kehittämistä. Kaikki koulut ovat mukana kestävän kehityksen edistämässä mm. 50/50 ohjelman ja kiertotalouteen liittyvien oppimiskokonaisuuksien kautta.

Tyrnävän koulut ovat mukana Yrittäskylä toiminnassa ja yrittäjyysluokat toimivat vuosiluokilla 7–9. Yrittäjyyskasvatus ja yrittäjyysluokkien toiminta on vakiintunut koulun arkeen ja elävöittää koulun toimintaa. Yrittäjyyskasvatus on nykyisen opetussuunnitelman tärkeä painopistealue. Kuulammen yrittäjyyskasvatus jatkuu August Sahlsten -lukiossa yrittäjyyspainotteisena.

Syksyllä 2023 jatkuivat painotettuina luokkina liikuntaluokat seitsemännellä ja kahdeksannella vuosiluokilla. Kahdeksannen vuosiluokan liikuntaluokka lopetettiin jouluna 2023 taloudellisista syistä.

Strategiset valinnat	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit/Tavoitetaso	Toteutuminen
Luomme mahdollisuudet elinikäiselle oppimiselle	Laadukas perusopetus	Oppilasryhmien ja työjärjestyksen suunnittelu	Palaute: huoltajat, oppilaat, henkilökunta	Palaute koottu koulukohtaisesti.
	Paras mahdollinen oppimispaikka vähenevät resurssit huomioiden		Oppilaiden osallisuus	
	Toimiva ja ennakoiva oppilashuolto	Opetussuunnitelman toteuttaminen	Ryhmäkoko Tuntikehitys	Luokkakoot: Alakoulut ka: KM / RR 22 opp. MU 18 opp. TE 15 opp. Yläkoulu: KL 20 opp.
	Varhainen puuttuminen	Suunnitelmallinen oppilashuoltotyö	Resurssi/oppilas	

	Henkilöstön osaamisen ja hyvinvoinnin lisääminen Henkilöstön välisen yhteistyön kehittäminen (yksiköt, koko kunta)	Yhteinen osaamisen kehittäminen Tiimien toiminnan tukeminen ja kehittäminen	Toiminnan arviointi Vuosisuunnitelman arviointi	Toteutunut Koulukohtaisesti tehty
	Riittävä opettajaresurssi	Ohjaajaresurssin käytön suunnittelu	Ylituntien määrä	233 h
	Riittävä tuntikehys	Henkilöstöstrategia henkilöstöjohtamisen välineenä (suunnitelmallisuus) Riittävät resurssit jakoryhmien mahdollistamiseen	Sijaiskulut Palaute Sairauspäivien määrä Koulutuspäivien määrä	414 096 €
	IT- ja AV-laitteiden määrä ja taso riittävä	Suunnitelma IT-laitteiden uusimisesta Kirkkomännikön uudisrakennuksen IT-laitesuunnittelu osana rakennuksen suunnittelua	Toimivat koneet Yläkoulussa kone/opipilas IT-laitteiden tarvearvioitus ja -suunnitelmat tehty	Toteutunut TVT-strategian mukaisesti
Mahdollistamme avoimen ja osallistuvan vuorovaikutuksen	Pedagogisen keskustelun kehittäminen	Tiimien työskentelyn tukeminen Viestinnän avoimuus (esim. muistiot)	Kehityskeskustelut: henkilökohtaiset, tiimit	Toteutuneet
	Henkilökunnan välisen keskustelu	Säännölliset johtoryhmät Henkilökunnan osallistaminen työtehtävien määrittelyssä		
	Oppijoiden osallisuuden lisääminen		Oppilaiden kehityskeskustelut	Oppilaiden kehityskeskustelut toteutuivat 2., 4. ja 6. luokilla
	Kodin ja koulun välisen keskustelun kehittäminen		Kyselyt: oppilaat, huoltajat, henkilökunta	Kaikille 7.-luokkalaisten huoltajille on tarjottu Lapset puheeksi -keskusteluja, 8.-luokkalaisten vanhempien vartteja ja 9.-luokkalaisten kehityskeskusteluja
Huolehdimme hyvinvoinnista ja yhteisistä varoista	Toiminta suhteutetaan käytettävissä oleviin resursseihin	Talouden toteuman seuranta kuukausittain rehtoripalaverissa	Toteumat kuukausittain	Toteutunut Johdon työpöytä käytössä
	Yksiköiden yhteistyön lisääminen	Yhteishankinnat	Osavuosisiraportit	Toteutuneet

Tyrnävän kouluissa on edistetty oppilaiden osallisuutta tarjoamalla oppilaille mahdollisuus osallistua koulun toiminnan suunnitteluun ja arviointiin uuden opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Kuulammen koululla on oppilaiden edustus ollut mukana koulun yhteisöllisen oppilashuollon kokoontumisessa. Oppilaiden toiveesta oppilaskunta ja tukioppilaat ovat järjestäneet välituntiaktiviteetteja, teemaviikkoja sekä tapahtumia. Koulujen lukuvuosisuunnitelmien arviointia on tehty koulujen tiimeissä ja johtoryhmissä. Oppilaita ja henkilökuntaa on osallistettu useissa hyvinvointia, koulun toimintaa ja erilaisten tapahtumien sisältöjä koskevissa kyselyissä.

Kuulammen koululla lukuvuoden 2023–2024 teemoiksi nostettiin monilukutaidot (erilaisten tekstimuotojen ymmärtäminen, tulkitseminen, tuottaminen sekä arvottaminen, lukemisen ilo ja tavat lukea ja kehittää omia monilukutaitoja) sekä kouluun kiinnittyminen (poissaolojen vähentyminen ja ennaltaehkäisy, vastuu omasta oppimisesta, ohjeiden noudattaminen). Erityisesti lukutaidon edistämiseen on kiinnitetty huomiota lukuviikolla ja lukutunteina, lukudiplomin käytöllä ja Luku Myyrä -toiminnalla. Lukudiplomiin on liitetty myös eri oppiaineiden tietokirjoja. Useissa oppiaineissa on käyty läpi lukustrategioita. Koulukirjastoon on hankittu kirjallisuutta oppilailta kerättyjen toiveiden mukaan.

Liikkuva kunta toimintaan liittyen Kuulammen koulun oppilaskunnan hallitus ja tukioppilaat ovat järjestäneet erilaisia kisoja/turnauksia. Kuulammen koululla on toteutettu liikkuvan kunnan mukaisia toimintoja mm. ruokavälitunnilla liikuntasalissa eri liikuntamuotoja. Perinteinen liikuntapäivä pidettiin syyskuussa 2023, lisäksi yrittäjyysluokka järjesti liikuntapäivän koulun oppilaille toukokuussa.

Kuulammen koululla kansainvälinen toiminta oli hyvin aktiivista. Syyslukukaudella toteutettiin yksi henkilöstöliikkuvuus, kun kaksi koulunkäynninohjaajaa osallistui Englannin kielen kurssille Ateenassa. Syyslukukaudella toteutettiin yksi oppilasliikkuvuus Saksan Heilbronniin, johon osallistui kahdeksan 9. luokan oppilasta ja kaksi opettajaa. Syyskuussa Kuulammen koulu vastaanotti Tšekistä 12 oppilaan ja kolmen opettajan ryhmän. Oppilaat majoittuivat tyrnäväläisissä perheissä.

Syksyllä 2023 Kuulammen koululla resursseja suunnattiin työrauhan vahvistamiseen ja tilojen kunnan ja siisteyden ylläpitämiseen. Koulujen yhteisissä tiloissa tapahtunutta ilkivaltaa on selvitetty moniammatillisesti. Huolta ovat aiheuttaneet sähkötupakka (VAPE) ja väkivaltatilanteiden lisääntyminen sekä oppilaiden lisääntyneet poissaolot. Puhelinten käyttöön kouluaihana on kiinnitetty erityistä huomiota. Puhelinten käyttöä määrittävät koulun säännöt, joiden mukaan puhelin ei saa olla esillä oppitunnilla. Koululla on lukuvuoden aikana pidetty useita LO-tuokioita, joissa on käyty läpi mm. vastuullista puhelimen käyttöä sekä sosiaalisen median käytön riskejä ja vastuita. Näitä asioita on huomioitu myös oppiaineiden sisällöissä. Lisäksi puhelimen käytöstä on keskusteltu lukuvuoden aikana huoltajien kanssa, etenkin sellaisten oppilaiden kohdalla, joiden osalta on huolta poissaoloista sekä tarpeen mukaan laadittu yhdessä toimintasuunnitelmia puhelimen käytöstä yhteistyössä oppilaan, huoltajien ja koulun kanssa.

Kirkkomännikön koululla (Kirkkomännikkö ja Rantarousti) koulun yhteisten arvojen sisäistämistä on jatkettu luokkien toiminnassa. Koulun yhteiset arvot ovat oppimisen ilo, kunnioitus, rehellisyys ja ystävällisyys. Koulun arvot tukevat kunnan yhteistä hyvinvoinnin tavoitetta. Lukuvuoden 2023–2024 teemoina ovat yhteisöllisyys ja kulttuuri. Koululla toimivat työryhmät tukevat molempien teemojen käytännön toteutumista.

Liikkuva kunta ohjelman osalta Kirkkomännikön ja Rantaroustin koululla käytössä aamupäivällä pitkä liikuntavälitunti. Koululla on hankittu välitunnille liikuntavälineitä erityisesti oppilaskunnan toimesta. Neljännen luokan oppilaita on koulutettu välituntitoiminnan vetäjiksi pienemmille koululaisille. Vuoden aikana on järjestetty erilaisia liikuntatapahtumia kuten liikunta- ja retkipäiviä luokittain tai luokka-asteittain, jalkapalloturnaus ja Rynkeby-kävely.

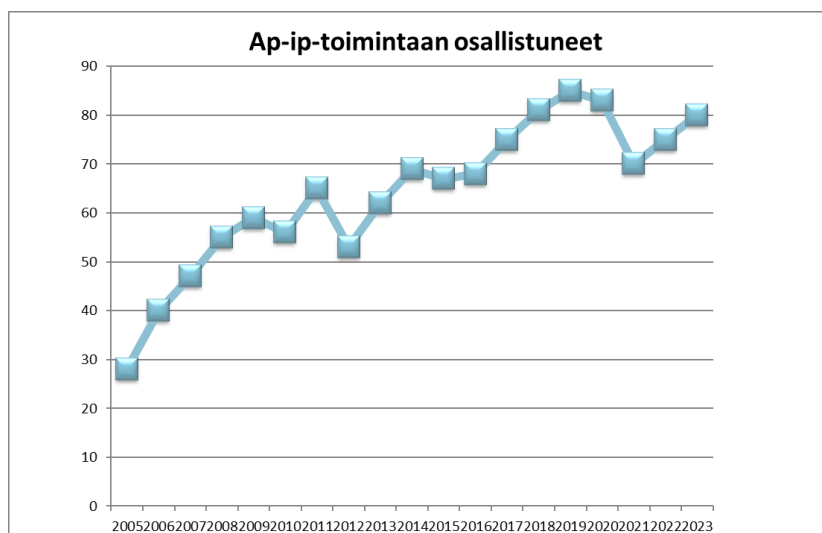
Murron koululla on toteutettu liikkuvan kunnan mukaista monipuolista liikuntaa. Ympäristö mahdollistaa monipuolisten ja erilaisten liikuntamahdollisuuksien toteuttamista. Tästä hyvänä esimerkkinä frisbeegolfrata välittömässä koulun läheisyydessä. Lisäksi oppilaskunnan järjestämiä liikuntatapahtumia on useita ollut lukuvuoden aikana. Murron koulun oppilaskunta on järjestänyt useita erilaisia tapahtumia ja erilaisten teemojen puitteissa on toteutettu monenlaista toimintaa. Huomiota on kiinnitetty myös kouluruokailun sujumiseen, ja ruokailuteema on ollut näkyvänä osana toimintaa. Lukemiseen liittyvää toimintaa ollut monipuolisesti. Yhteistyössä kirjaston kanssa on tehty monipuolisia lukutaidon kehittymistä edesauttavia toimia.

Kirkkomännikön koulun päiväkodin ja koulun uudisrakennuksen rakennustyö alkoi loppukesällä 2023. Rakennukseen tulee tiloja varhaiskasvatukselle, Kirkonkylän esiopetukselle, alkuopetukselle sekä yhteiskäyttöön ilta- ja vapaa-ajan toiminnoille. Kirkkomännikön luokkien väistö Rantaroustin tiloihin (suurin osa alkuopetuksen ryhmistä) ja sieltä Kuulammen ja Murron kouluille (viidennen luokan opetusryhmät) jatkui syksyllä 2023.

Murron koululla lukuvuoden teemaksi nostettiin perusopetuksen työmuotojen kehittäminen. Oppilaita ohjattiin ottamaan vastuuta omasta työstään ikätason mukaisesti sekä kiinnitettiin huomiota hyviin tapoihin ja hyvinvointiin. Kansainvälisyyden valinnaisaineryhmillä on ollut kirjeenvaihtokavereita ympäri Eurooppaa sekä eTwinning-projekteja, joissa oppilaat tekivät viikoittain yhteistyötä eri Euroopan maissa asuvien nuorten kanssa. Murron koululla on käynnissä oleva job-shadowing liikkuvuus liettualaisen yhteistyökoulun kanssa. Liettuasta kävi neljä opettajaa vierailulla Tyrnävällä toukokuussa 2023. Lukuvuoden 2023–2024 keväällä koulu hakee uutta Erasmus-hanketta Ympäristö ja identiteetti vuosiluokkien 1–6 taidekasvatuksessa.

Temmeksen koululla on lukuvuoden aikana jatkettu toimintaa positiivisen ilmapiirin, yhteisöllisyyden ja turvallisuuden kehittämiseksi. Lisäksi yhteistyötä on jatkettu kylän ja kunnan eri toimijoiden kanssa mm. 4H:n metsäpäivä, kirjavinkkaukset, Temmeksen tuottajien kanssa yhteistyössä järjestetyt tapahtumat ja MLL:n kustantamat 1.-, 3.- sekä 5.-luokkalaisten uinnit. Oppilaskunta on järjestänyt koulun oppilaille toimintaa esimerkiksi ystävänpäivä- sekä laskiaistapahtumien muodossa. Koululle on hankittu pihaliikuntavälineitä oppilaiden käyttöön. Toimivan ja kannustavan kyläkoulun yhteisöllisyys oli Temmeksen koulun kantavana ajatuksena ja ohjasi koulun toimintaa. Koulun oppilaat osallistuivat Liminganlahden lintuvisaan, Tietomaa tien päällä -päivään sekä tutustuivat Dinosauria-näyttelyyn ja Tietomaahan Oulussa. Oppilaiden yhteisöllisyyttä sekä liikunnallisuutta tuettiin eri luokka-asteiden välisillä otteluilla ja koulun hiihto- ja yleisurheilukilpailuilla. Yhteistyötä Tenavatalon kanssa pidettiin yllä mm. koulun oppilaiden pitämällä lukuhetkillä sekä oppilaiden säännöllisillä vierailuilla päiväkodin arjessa.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa on tarjottu kaikille 1.–2.-luokkien oppilaille sekä niille 3.–9.-luokkien oppilaille, jotka kuumuvat erityisen tuen piiriin. Syksyllä 2023 aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistui 80 oppilasta, joista 1. luokan oppilaita oli 50, 2. luokan oppilaita oli 25 ja 3.–9.-luokkien erityisen tuen oppilaita oli 5. Toimintaan osallistuvista oppilaista oli Kirkkomännikön koululla 53, Murron koululla 23, Kuulammen koululla 2 ja Temmeksen koululla 2.

Tyrnävän koulujen esi- ja perusopetuksen oppilasmäärän kehitys lukuvuosittain. Lukuvuodet syksystä 2024 lähtien on ennuste. (Vrt. v. 2006 oppilasmäärä 1100).

Lukuvuosi	2021–22	2022–23	2023–24	2024–25	2025–26	2026–27
Oppilasmäärä	1 454	1 420	1 388	1 334	1 294	1 224
muutos % edelliseen	-1,3	-2,3	-2,25	-3,9	-3,0	-5,4

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki

Kasvun ja oppimisen tuen tarkoituksena on järjestää esi- ja perusopetuksen oppilaille riittävä yleinen, tehostettu ja erityinen tuki osana esi- ja perusopetusta. Tukea voidaan antaa erilaisina opetusjärjestelyinä kuten osa-aikaisena erityisopetuksena luokkatilanteessa tai joustavissa ryhmissä. Tarvittaessa järjestetään erityinen tuki oppilaskohtaisen suunnitelman mukaisesti. Oppilaat sijoittuvat mahdollisuuksien mukaan lähikouluunsa perusopetusryhmiin. Koulunkäynninohjaajien resurssia jaetaan luokkiin oppilaiden tuen tarpeen perusteella. Laajaa tukea tarvitseville oppilaille on

kolme erityisluokkaa kirkonkylän kouluilla. Kasvun ja oppimisen tuen järjestämiseen kuuluu usein moniammatillista yhteistyötä oppilashuollon sekä kuntouttavien ja/tai hoitavien tahojen kanssa.

Syksyn 2023 tilastoinnissa koulujen 1388 esi- ja perusopetuksen oppilaasta 183 sai tehostettua tukea (13,2 %). Erityisen tuen piirissä oli yhteensä 66 oppilasta (4,8 %), joista 32 oppilaalla oli pidennetty oppivelvollisuus.

Hankkeet

Opetustoimen hankerahoitusta on saatu vuonna 2023 noin 166 000 €, josta kunnan omarahoitusosuus on ollut ollut 26 250 €.

- **Erasmus+ -liikkuvuusprojektit Kuulammen koululla**
Koululle on myönnetty toimikaudelle 2021-2027 Erasmus+ -akkreditointi, joka takaa koululle rahoituksen 7 vuodelle liikkuvuusprojekteihin. Hankkeessa on toteutettu oppilas- ja henkilöstöliikkuvuuksia sekä vastaanotettu vierailijoita.
- **Erasmus+Kirkkomännikkö**
Kirkkomännikön koulu on mukana keväällä 2023 alkaneessa Overcoming Disabilities and Enforce Social Inklusion via 3D printing –Erasmus+ -hankkeessa. Hankkeen aikana opettajia osallistuu yhteisiin projektipäiviin Kreikassa ja Italiassa sekä keväällä 2024 Tyrnävällä. Hanke sisältää oppilaiden kanssa työnettävän projektin 3D-tulostukseen liittyen.
- **Perhelukeminen ja lukutaito lentoon, OPH**
Lukuliikkeen rahoittama hanke, jossa lukemista ja lukuiloa vahvistetaan järjestämällä tapahtumia, tempauksia, teemapäiviä ja kilpailuita kuntalaisille sekä tarjoamalla kiinnostavaa lukemista eri alustoille arjessa saavutettavaksi. Hankkeessa luodaan Perhelukemisen ohjelma, joka Suomessa ei juuri ole tunnettu ja tuotetaan kaikille avoin sähköinen tieto-, tehtävä- ja menetelmäpankki perhelukemisesta ja sen hyödyistä.
- **Lukupoluilla -hanke**
Lukupoluilla-seutuhanke on saanut Opetushallituksen Lukuliikkeen Lukeva kunta -verkostot toiminta-avustusta syksyllä 2022. Hanketta koordinoi Tyrnävän kunta. Muut hankkeen yhteistyökumppanit ovat Hailuoto, Liminka, Lumijoki ja Muhos. Hankkeen pyrkimyksenä on edistää kansallisen lukutaitostrategian suuntaviivojen toteutumista käytännön verkostoitumisen ja toimeenpanon kautta.
- **TVT-strategia ja -polut (OPH) ja TVT kouluarkeen (OKM)**
Tavoitteena on saada yhdenvertainen mahdollisuus oppilaille saavuttaa Oppimispolkujen mukaiset TVT-taidot. Hankkeen osa-alueita ovat yhteisopettajuus (TVT), oppimateriaalien valmistus, koulutukset opetushenkilöstölle, TVT-strategian ja TVT-oppimispolkujen päivittäminen Uudet lukutaidot-ohjelman mukaiseksi ja polkujen integroiminen oppiaineisiin.
- **Virtaa kansainvälisyyteen -hanke, OPH**
Kehittämishanke, jonka tavoitteena on tarjota lapsille ja oppilaille yhdenvertaisia mahdollisuuksia omaksua globaalikansalaisuuteen liittyviä tietoja, taitoja ja arvopohjaa, edistää kulttuurista lukutaitoa sekä kehittää virtuaalista kansainvälistä yhteistyötä. Hankkeessa luodaan struktuuri liikkuvuustoiminnan sujuvaan järjestämiseen.
- **Valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin v. 2022–2023 (Tasa-arvohanke 2022–2023)**
Valtionavustus on tarkoitettu esi- ja perusopetuksen tasa-arvoisuuden, yhdenvertaisuuden ja lähikouluperiaatteen sekä inklusiivisen toimintakulttuurin vahvistamiseen. Valtionavustuksella edistetään oppimista, hyvinvointia ja vuorovaikutusta sekä oppilaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämätöntä ja riittävän varhaista tukea. Avustusta on käytetty opettajien palkkaamiseen samanaikaisopettajiksi, ryhmien jakamiseen ja jakotunteihin sekä koulunkäynninohjaajien palkkaamiseen.
- **Valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin v. 2023–2024 (Tasa-arvohanke 2023–2024)**
Valtionavustus on tarkoitettu esi- ja perusopetuksen tasa-arvoisuuden, yhdenvertaisuuden ja lähikouluperiaatteen sekä inklusiivisen toimintakulttuurin vahvistamiseen. Valtionavustuksella edistetään oppimista, hyvinvointia ja vuorovaikutusta sekä oppilaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämätöntä ja riittävän varhaista tukea. Avustusta on käytetty opettajien palkkaamiseen samanaikaisopettajiksi, ryhmien jakamiseen ja jakotunteihin sekä koulunkäynninohjaajien palkkaamiseen.
- **Valtion erityisavustus varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen koronaepidemian (COVID-19) vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2022–2024**
Valtionavustus on tarkoitettu koronaepidemiasta johtuvien vaikutusten tasoittamiseen, lapsen oppimisen ja kehityksen tukeen liittyvien ongelmien ehkäisemiseen ja oppimisen edellytysten parantamiseen

varhaiskasvatuksessa sekä oppimiseen, oppilaanohjaukseen, hyvinvointiin ja tukeen liittyvien ongelmien ehkäisemiseen ja oppimisen edellytysten parantamiseen esi- ja perusopetuksessa. Hankeen avulla on palkattu Kuulammen koululle resurssiopettajat matematiikkaan ja äidinkielen toteuttamaan TAVOITA-mallilla. Hankkeen avulla on myös palkattu koulunkäynninohjaajia kunnan kouluihin.

- **Virtaa kansainvälisyyteen 2 -hanke, OPH**

Hankkeen tavoitteena on tarjota lapsille ja oppilaille yhdenvertaisia mahdollisuuksia omaksua globaalikansalaisuuteen liittyviä tietoja, taitoja ja arvopohjaa, edistää kulttuurista lukutaitoa sekä vahvistaa opetussuunnitelman ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaista laaja-alaista osaamista.

Koulun kerhotoiminnan tukeminen

Koulujen kerhotoimintaa tuetaan valtion erityisavustuksella. Kouluissa on toiminut useita kerhoja mm. musiikin, liikunnan ja tietotekniikan aihepiireistä. Koulujen vuosittainen kerhotarjonta on esitelty koulujen lukuvuosiedotteissa. Kerhotoimintaa koordinoi kerhokoordinaattori.

August Sahlsten -lukio

August Sahlsten -lukion (AS-lukio) toiminta Tyrnävällä käynnistyi elokuussa 2018. Lukiossa oli vuoden 2023 syksyllä 50 opiskelijaa; 10.8.2023 uusia lukiolaisia aloitti 15.

AS-lukio on edelläkävijä opetusteknologian hyödyntämisessä. Opinnot suoritetaan kokonaan monimuoto-opiskeluna: osalla tunneista opettaja on paikalla luokassa, osalla taas mukana videoneuvotteluyhteyden välityksellä. Opiskelijat ovat kuitenkin aina yhdessä tunneilla luokassa. Lisäksi AS-lukiossa on ryhmänohjaajat, jotka huolehtivat arjen sujumisesta koululla.

August Sahlsten -lukion opetuksen järjestämisestä vastaa Oulun Lyseon lukio. Tyrnävän kunnan vastuulla ovat tilat, opiskelijahuollon käytännön järjestelyt ja erityisopettajan palvelut. Lukio sijaitsee vanhan Juustolan tiloissa Myllykirjastoa vastapäätä osoitteessa Meijeritie 4. Joitakin musiikin tunteja on järjestetty Kuulammen koululla. Kokeita sekä jonkin verran oppitunteja tai muita ryhmätyöskentelyä vaativia tuokioita on pidetty auditoriossa ja Tyrnävän kirjaston Kivipirtissä.

Opiskelijahuollossa lukio noudattaa Oulun Lyseon ja Oulun kaupungin linjauksia ja suunnitelmia, mutta niiden toteutus on ollut Tyrnävän opiskelijahuollon henkilöstön vastuulla. Lisäksi seurakunnan nuorisotyöntekijä on järjestänyt opiskelijoille aamukahvit kerran viikossa.

August Sahlsten -lukion opiskelijat ovat käyneet vierailuilla ja osallistuneet erilaisiin tapahtumiin vuonna 2023. Lukiolaiset osallistuivat penkkareihin ja vanhojen päivään 9.-10.2.2023 Lyseolla Oulussa, mutta he järjestivät myös omat penkkarit 8.2.2023. Oulun yliopiston digitaalisen valmistuksen työympäristö Fab Lab Oulu kävi pitämässä työpajan syksyllä AS-lukiolla. Liikuntatunneilla opiskelijat kävivät mm. Kunnan Farmilla Markkuulla maatilaympäristössä sijaitsevalla ulkokuntosalilla ja Limingantullin padelhallilla padelin merkeissä. Mu01-ryhmä järjesti kulttuuri-illan Tyrnävän kirjastolla ja esittelivät kurssin aikana tekemiään äänitaideteoksia. Opiskelijat myös musisoivat yleisölle. Ykköset osallistuivat Työn taitajat -tapahtumaan Oulun BusinessAsemalla. Myös Tyrnävän kotiseutumuseoon ja Tyrnävän kirkkoon on käyty tutustumassa. Kolmoset osallistuivat Oulun yliopiston ja Oulun ammattikorkeakoulun Korkeakoulupäivään 1.11.2023 yliopistolla. Koko koulu osallistui 5.12.2023 ”Tee hyvää” -päivään. Joulukuussa lukiolaiset osallistuivat Kauden joululaulut -tapahtumaan Tyrnävän kirkossa 17.12.2023.

Lukion ryhmänohjaajat ja opiskelijat ovat osallistuneet myös koulun markkinointiin yhdeksäsluokkalaisten ja heidän vanhemmilleen. Kempeleen ysien ilta oli 29.11.2023 ja Kuulammen ysien ilta 30.12.2023. Ryhmänohjaajat ovat vierailleet yhdeksäsluokkalaisten OPO-tunneilla Kuulammen koululla esittelemässä AS-lukiota. Vanhempainillat on pidetty elokuussa ja marraskuussa. Lyseolla pidettiin 16.1.2023 kaikille yhteinen ysiluokkalaisten vanhempainilta, joka oli katsottavissa verkon kautta. Koululla toimii turvallisuustiimi, jossa on mukana kaksi opiskelijaa kustakin ikäluokasta. Syyskuussa koululla järjestettiin yhteinen poistumisharjoitus. Palotarkastaja Olli Aittakumpu piti Turvallisuusluennon kakkosille ja kolmosille 13.12.2023.

Keväällä 3.6.2023 AS-lukiolta valmistui 25 ylioppilasta ja syksyllä 3.12.2023 yksi uusi ylioppilas.

Vapaan sivistystyön palvelut

Kansalaisopisto

Lakeuden kansalaisopisto toimii Limingan, Lumijoen ja Tyrnävän kuntien alueella. Sen toiminta perustuu lakiin vapaasta sivistystyöstä. Lakeuden kansalaisopisto tarjoaa matalan kynnyksen harrastus- ja virkistysmahdollisuuksia ja yleissivistävää koulutusta tasa-arvoisesti kaikenikäisille toimialueensa asukkaille. Kansalaisopiston tavoitteena on edistää kuntalaisten aktiivista osallistumista, yhteisöllisyyttä, elinikäistä oppimista ja sekä henkistä että fyysistä hyvinvointia. Kaikki kurssit ovat avoimia myös muiden kuntien asukkaille.

Tyrnävällä kansalaisopiston kursseille osallistui 356 henkilöä vuonna 2023. Toteutuneita kursseja oli 32kpl. Tyrnävällä järjestettiin kursseja kieliin, musiikkiin, kuvataiteisiin ja muotoiluun, kädentaitoihin sekä tanssiin ja liikuntaan liittyen. Opetustunteja toteutui 918,16 oppituntia.

Musiikkiopisto

Limingan seudun musiikkiopisto toimii neljän kunnan alueella eli Limingassa, Lumijoella, Siikalatvalla ja Tyrnävällä. Musiikkioppilaitos tarjoaa korkeatasoista ja opetussuunnitelmaan perustuvaa taiteen perusopetusta musiikin laajan oppimäärän mukaisesti. Musiikkiopisto järjestää luokka- ja oppilaskonsertteja, joihin kaikki kuntalaiset ovat tervetulleita nauttimaan musiikillisista taide-elämyksistä.

Tyrnäväläisiä opiskeli vuonna 2023 Limingan seudun musiikkiopistossa yhteensä 54 henkilöä. Tyrnäväläisiä lapsia ja nuoria osallistui soitinvalmennukseen eli musiikin varhaiskasvatukseen, musiikin perusopintoihin, syventäviin opintoihin, balettiopintoihin ja aikuisosaston opintoihin. Opetusta annettiin seuraavissa soittimissa; laulu, piano, sello, alttoviulu, viulu, lyömäsoittimet, huilu, klassinen kitara ja sähkökitara. Oppilaat osallistuivat musiikinperusteiden opetukseen, kamarimusiikkiin ja orkesterisoittoon. Musiikin perusteiden ryhmiä oli 3 kpl. Vuonna 2023 musiikkiopisto järjesti Tyrnävällä 7 konserttia.

Taiteen perusopetus

Vuonna 2023 ei ole järjestetty käsityön taiteen perusopetusta, koska oppilaita olisi ollut keväällä 2023 vain 3 ja syksyllä ei löytynyt opettajaa.

Opetuspalvelut	Alkuperäinen-talousarvio €	Talousarvio muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma €	Poikkeama €	Toteuma %
Toimintatulot	733 743	-	733 743	740 150	-6 407	100,9
Toimintamenot	-11 694 407	-405 853	-12 100 260	-12 106 666	6 406	100,1
Toimintakate	-10 960 664	-405 853	-11 366 517	-11 366 517	0	100,0

VARHAISKASVATUSPALVELUT

Palvelun yleistavoite

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea jokaisen lapsen iän ja kehityksen mukaista kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia. Laadukasta varhaiskasvatusta järjestetään siinä laajuudessa ja sellaisiin toimintamuotoihin kuin Tyrnävällä esiintyvä tarve edellyttää.

Tulosalueen kuvaus

Tyrnävällä tarjotaan varhaiskasvatusta päiväkodeissa, perhepäivähoidossa sekä avoimessa varhaiskasvatuksessa. Päiväkoteja on viisi; Murrossa päiväkotikoti Käpytikka, Temmeksellä päiväkotikoti Tenavatalo ja kirkonkylällä päiväkodit Toukovakka, Kuumestari ja Väentupa. Tyrnävällä työskenteli yhteensä 5 kunnallista perhepäivähoitajaa (Murrossa ja kirkonkylän alueella). Lisäksi perhepäivähoitoa tarjotaan Murrin ja kirkonkylän ryhmäperhepäivähoitokodeissa.

Tyrnävällä on myös yksityistä varhaiskasvatustoimintaa. Yksityisiä päiväkoteja on kolme, Murrossa Touhula sekä kirkonkylällä päiväkodit Vekkuli ja Karuselli. Kunnassa toimi yksi yksityinen perhepäivähoitaja.

Päämäärä 2023

Varhaiskasvatus on osa suomalaista koulutusjärjestelmää ja tärkeä vaihe lapsen kasvun ja oppimisen polulla. Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa

kokonaisuutta, jossa varhaiskasvatustilain mukaisesti painottuu pedagogiikka. Laissa määritellään ryhmäkoko ja asetetaan tavoitteet varhaiskasvatustilain ympäristölle. Palvelun tarkoitus on tukea tyrnäväläisten lasten ja perheiden hyvinvointia.

Strategiset valinnat	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit/Tavoitetaso	Toteutuminen
Luomme mahdollisuudet elinikäiselle oppimiselle	Toiminta tukee lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia.	Lapselle laaditaan varhaiskasvatus- tai esiopetussuunnitelma.	Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma	Kaikille lapsille tehty vasu ja vasuarviointi.
		Lapset puheeksi -menetelmä Kolmiportainen tuki ja veo-yhteistyö	Tuen tarpeen lomakkeet	Lapset puheeksi-keskustelut tarjottu kaikille 2- ja 5-vuotiaiden lasten huoltajille.
		Varhaisen tuen ryhmä ja esiopetuksen oppilashuolto	Asiakastytyväisyyskysely	Asiakastytyväisyyskysely keväällä 2022, seuraava keväällä 2024.
	Pedagoginen toiminnan suunnittelu, toteutus ja arviointi	Varhaiskasvatus-/ esiopetussuunnitelmien sekä tuen tarpeiden mukainen toiminta	Yksikkö ja tiimikohtaiset toimintasuunnitelmat	Toimintasuunnitelmat tehty
	Toimiva oppimisympäristö Kehittyvä toimintakulttuuri	Ryhmävasut	Arviointi; yksikkö-, tiimi- ja lapsen vasuarviointi	Yksikkö- ja tiimikohtainen arviointi 2krt /vuosi Vasuarviointi 1 krt /vuosi
	Tuetaan henkilöstön hyvinvointia ja työssä jaksamista sekä ammatillista kehittymistä	Henkilöstön täydennyskoulutukset	Tiimityön toteutumisen arviointi	Arviointi- ja kehittämispäiviä 2–3 kpl / toimintayksikkö.
		Kehityskeskustelut (yksilö tai ryhmä)	Kehityskeskustelut	Koko henkilöstölle 2 täydennyskoulutuspäivää, Ea1-koulutus 10 työntekijälle
			Koulutuspäivien määrät Sairauspäivät	
Mahdollistamme avoimen ja osallistuvan vuorovaikutuksen	Henkilöstön toimiva yhteistyö Avoin vuorovaikutus lasten, perheiden ja yhteistyötahojen kanssa	Tiimityön tukeminen	Henkilöstöpalaverit	Henkilöstö- ja tiimipalaverit pidetty suunnitelmien mukaan
		Lasten ja huoltajien osallisuus	Tiimipalaverit	Vasu-keskustelut pidetty
		Monialainen yhteistyö	Kehityskeskustelut	
		Seudullinen yhteistyö	Vasu-keskustelut	Vanhempainillat ja muut yhteistyömuodot
			Asiakastytyväisyyskysely	Asiakastytyväisyyskysely keväällä 2022, seuraava keväällä 2024
	Varhaiskasvatusta on saatavissa kunnan järjestämänä tai valvomana siinä laajuudessa ja sellaisin	Tarjotaan vuorohoittoa ja sovittuun hoitoaikaan perustuvaa varhaiskasvatusta perhepäivähoidossa ja päiväkodeissa sekä	Hakijat Sijoitukset	Kaikille lapsille on järjestetty Varhaiskasvatustilain edellyttämässä aikataulussa sekä siinä laajuudessa ja sellaisessa muodossa

	toimintamuodoin kuin tarve sitä edellyttää.	avointa varhaiskasvatustoimintaa		kuin tarve on edellyttänyt.
		Yksityisen varhaiskasvatuksen tukeminen ja valvonta	Valvontakäynnit yksityisissä toimintayksiköissä	Valvontakäynnit 2kpl /toimintayksikkö
Huolehdimme hyvinvoinnista ja yhteisistä varoista	Talousarvion sitovuus	Toiminta talousarvion ja toimintasuunnitelman mukaista. Vaka-joryissa talousasioiden käsittely	Talousarvion toteutuman seuranta kuukausittain, osavuositiedot	Toteutui suunnitellusti.

Varhaiskasvatuksessa vuoden 2023 painopistealueina ovat olleet ympäristökasvatus, erityisesti luontosuhteen lujittaminen, tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen sekä varhaiskasvatuksen näkyvyyden lisääminen. Varhaiskasvatuksen ympäristökasvatuksen suunnitelman pohjalta on tehty yksikkökohtaiset suunnitelmat. Lasten kanssa on käsitelty kierrätykseen ja luonnossa toimimiseen liittyviä teemoja. Myös kiusaamisen ehkäisemiseksi on laadittu koko varhaiskasvatusta koskeva suunnitelma sekä yksikkö- ja tiimikohtaiset suunnitelmat. Näiden pohjalta teemoja on käsitelty eri tavoin lapsiryhmissä. Varhaiskasvatuksen toimintaa on tehty näkyväksi lisäämällä huoltajille suunnattua tiedottamista mm valokuvien kautta. Lisäksi erilaisista tapahtumista on tehty julkaisuja kunnan somekanavilla.

Varhaiskasvatuksessa liikkuminen on osa lasten päivittäistä ohjelmaa. Lapsille mahdollistettiin liikkuminen sekä sisällä että ulkona. Kaikissa päiväkodeissa ei ole käytössä liikuntasalia, joten sisäliikuntaa suunniteltiin myös pieneen tilaan sopivaksi. Lasten kanssa ulkoiltiin päivittäin (2–3 h/päivä) ja hyödynnettiin oman piha-alueen lisäksi lähiympäristöä sekä lähiympäristön erilaisia liikuntapaikkoja. Lapsille tarjottiin mahdollisuuksia monipuoliseen liikuntaan eri ympäristöissä; pihalla, leikkipuistoissa ja metsässä.

Keväällä 2023 toimintayksiköissä on arvioitu varhaiskasvatustoimintaa yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon näkökulmasta. Toiminnan arviointien kautta yksiköissä on tehty yksikkökohtaiset yhdenvertaisuus ja tasa-arvosuunnitelmat.

Lisääntyneen paikkatarpeen vuoksi perustetut lapsiryhmät (3 ryhmää) jatkoivat toimintaa myös vuoden 2023.

Varhaiskasvatukseen perustettiin uusi päiväkodinjohtajan virka 1.11.2022 alkaen. Virkaan valittu päiväkodinjohtaja aloitti tehtävässään 1.2.2023.

Koko varhaiskasvatuksen henkilöstölle järjestettiin kaksi täydennyskoulutuspäivää, joiden aikana käytiin koulutuskonaisuus ”Haastavista kasvatustilanteista seesteiseen arkeen”. Lisäksi 10 työntekijälle järjestettiin EA-1 koulutus.

Muodollisesti pätevän henkilöstön rekrytoinneissa oli haasteita vuoden 2023 aikana. Erityisesti pätevien varhaiskasvatuksen opettajien saaminen tehtäviin on ollut haastavaa. Tehtävät täytettiin määräaikaista epäpätevillä henkilöillä. Myös äkillisiin sijaistarpeisiin on ollut vaikea löytää työntekijöitä.

Hankkeet ja erityisavustukset

- **Valtion erityisavustus varhaiskasvatukseen sekä esi- ja perusopetukseen koronaepidemian (Covid-19) vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2022–24**
Kevään ja syksyn 2023 avustuksella on palkattu lastenhoitaja lisäresurssiksi tukemaan lasten kasvua ja oppimista.
- **Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin 2023–24**
Avustuksen käyttö on aloitettu vasta vuonna 2024.

Lasten määrä kunnallisessa varhaiskasvatuksessa vuonna 2023

Vuoden 2023 aikana kaikille varhaiskasvatuspaikkaa hakeneille on järjestetty paikka lain edellyttämän hakuajan puitteissa.	1/2023	5/2023	9/2023	12/2023
Perhepäivähoito	19	20	15	19
Päiväkoti/alle esiopetusikäiset	255	266	238	246
Esiopetusikäiset	73	71	78	76
Yhteensä	317	357	331	341
Avoin varhaiskasvatus	46	49	40	46
Yhteensä	363	406	371	387

Yksityiset varhaiskasvatuspalvelut toimivat kunnan palveluiden rinnalla. Palveluseteli oli käytössä kunnassa toimivissa yksityisissä päiväkotipalveluissa. Yksityisen hoidon tukea ja yksityisen hoidon tuen kuntalisää maksettiin yksityiseen perhepäivähoitoon ja muissa kunnissa toimiviin yksityisiin päiväkotipalveluihin.

Yksityinen varhaiskasvatus	1/2023	5/2023	9/2023	12/2023
Palveluseteli asiakkaat	108	114	96	101
Yksityinen hoidontuki/ yksityinen hoito	5	4	2	2
Yhteensä	113	118	98	103
Kotihoidontuki	117	153	125	141
Joustava/osittainen tuki	27	37	17	36

Varhaiskasvatuspalvelut	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma €	Poikkeama €	Toteuma %
Toimintatulot	217 900	-	217 900	223 866	-5 966	102,7
Toimintamenot	-5 409 487	-1 578	-5 411 065	-5 417 032	5 967	100,1
Toimintakate	-5 191 587	-1 578	-5 193 165	-5 193 165	0	100,0

KULTTUURI - JA VAPAA-AIKAPALVELUT

Palvelun yleistavoite

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut edistävät kuntalaisten hyvinvointia, sivistystä ja kotikunnassaan viihtymisen sekä osallisuuden kokemuksia.

Tulosalueen kuvaus

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut sisältävät kirjasto-, kulttuuri-, liikunta-, nuoriso- sekä etsivän nuorisotyön palvelut. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut tarjoavat kuntalaisille mahdollisuuksia itsensä sivistämiseen ja elinikäiseen oppimiseen sekä virkistymiseen ja kulttuuriin sisältöihin. Kuntalaisten hyvinvointia ja terveitä elintapoja edistetään mielekkäitä ja tarkoituksenmukaisia toimintaympäristöjä, tapahtumia sekä osallistumisen mahdollisuuksia tarjoamalla. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut edistävät Tyrnävän kunnan elinvoimaa erityisesti luovia aloja ja matkailua kehittämällä.

Päämäärä 2023

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden painopisteet ovat nuorisotyön kehittäminen hyvinvointialueen rajapinnan osalta, kirjastopalveluiden kehittäminen ja hakeutuvien palveluiden edistäminen sekä Meijerialueen kehittäminen matkailullisesti. Osana kunnan hyvinvointityötä ovat Lukeva kunta ja Liikkuva kunta -ohjelmien toimenpiteiden aktiivinen koordinointi. Yhteistyön ja viestinnän kehittäminen on keskeistä yhteisproduktioiden osalta, samoin kuin Kulttuuripääkaupunkihankkeen (Oulu 2026) hankkeiden edistäminen.

Kirjasto

Strategiset valinnat	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit/Tavoitetaso	Toteutuminen
Luomme mahdollisuudet elinikäiselle oppimiselle	Kirjastoa kehitetään joustavaksi ja moderniksi monipalvelukseksi	Ajantasaiset tilat, koelmat ja välineet sekä osaava ja innostunut henkilökunta. Myllykirjaston palveluiden kehittäminen. Palveluajan lisääminen omatoimikirjastoratkaisulla. Nuorten kirjaston kehittäminen. Mobiilikirjastoilla aineistotarpeisiin vastaaminen Murossa ja Temmeksellä. E-kokoelmaa kehitetään valmistautumalla mahdollisuuteen pilotoida ja liittyä valmisteilla olevaan koko Suomen kuntien yhteiseen ekirjastoon	Kirjastokäynnit, lainausmäärät, ryhmäkäyntien määrä, palaute ja kyselyvastaukset.	Omatoimikirjasto otettiin käyttöön 3/2023. Nuorten kirjastohuone otettiin käyttöön. Tyrnävän kunnan lasten ja nuorten Kirjastopolun mukaiset toimenpiteet toteutettiin kohderyhmille.
	Eri asiakasryhmien tarpeisiin pyritään vastaamaan palvelujen sisältöjä ja saavutettavuutta kehittämällä, mm. Lukeva kunta –ohjelma sekä Lukupoluilla-hanke	Syrjäytymisen ehkäiseminen ja osallisuuden edistäminen.	Digimaailman tietotaidon lisääntyminen eri-ikäisillä.	Toteutui.
		Aktiivinen kouluyhteistyö kaikki koululuokat kattavaa Kirjastopolkua hyödyntäen.	Satutunnit ja kirjavinkkaukset sekä tapahtumat, niiden määrä ja osallistujat	Tapahtumia (84) järjestettiin kirjastotiloissa. Koulutukset ja kirjavinkkaukset 128 tuntia.
		E-aineistot tutuksi opastuksilla sekä digiopastukset eri ikäryhmille.		Toteutui.
		Lukeva kunta -kokoukset eri alojen kumppaneiden kanssa. OUTI-kirjastojen välinen yhteistyö Yhteistyö yli kunnan hallintorajojen ja 3.sektorin kanssa. Hakeutuvien ja jalkautuvien kirjastopalveluiden kehittäminen.		Toteutui.
Mahdollistamme avoimen ja osallistuvan vuorovaikutuksen	Väestön poikkeuksellisen ikärakenne huomioidaan palveluissa ja niistä viestimisessä	Kuullaan ja kuunnellaan sekä keskustellaan eri sidosryhmien kanssa eri ympäristöissä.	Palaute Osallistujamäärät tapahtumissa ja seuraajat somessa	Toteutui.

	Yhteistyö OUTI-kirjastojen kanssa	Hyvien käytänteiden jakaminen ja käyttöönotto.	Uusien käytäntöjen käyttöönotto	Toteutui.
Pidämme huolta yhteisestä ympäristöstä erityispiirteitä arvostaan	Meijerialueen kehittäminen monipuoliseen käyttöön	Alueen, sen monipuolisten tilojen, mahdollisuuksien ja historian näkyväksi tekeminen	Medianäkyvyys Tunnettuus Vierailujen ja tilaisuuksien määrä	Toteutui osittain.
	Ylpeys elävästä, vanhasta teollisuusympäristöstä	Tuotteistaminen ja markkinointi	Palvelujen paketointi	Toteutui osittain.

Vuoden 2023 alussa kirjaston musiikkihuone muutettiin nuortenhuoneeksi, jolloin musiikkiaineistolle löytyi uusi paikka entiseltä nuorten osastolta. Tässä vaiheessa kirjaston musiikkikokoelmaa muokattiin paremmin asiakkaita palvelevaksi.

Maaliskuussa 2023 kirjasto siirtyi omatoimiaikaan. Tämä tarkoittaa sitä, että kuntalaiset voivat asioida kirjastossa myös asiakaspalveluajkojen ulkopuolella kello 8–21 välillä kirjautuen kirjastoon sisään kirjastokortilla ja siihen liitettyllä pin-koodilla. Omatoimiaika on laajentanut kirjastossa asiointin mahdollisuutta vuoden 2023 aikana 2 227 tunnista 4 057 tuntiin. Asiakaspalvelutunteja oli yhteensä 1 673.

Vuonna 2023 kirjastossa jatkettiin jo aikaisemmin aloitettua panostamista lasten ja nuorten kirjastotyöhön. Paikallisen opetussuunnitelman liitteenä oleva Tyrnävän lasten ja nuorten kirjastopolku ohjaa kirjaston tekemää lukutaitotyötä. Kirjasto tarjoaa kirjavinkkauksia ja kirjaston käytönopetusta laajalle ikäryhmälle esikoululaista nuoriin aikuisiin asti. Varhaiskasvatukselle kirjasto tarjoaa valmiita kirjapaketteja, joita kirjasto toimittaa tarvittaessa Murron ja Temmeksen kylille perille saakka. Kaikki kuntamme viskarit pääsivät osallistumaan keväällä 2023 kirjaston järjestämään sanataidetuokioon. Kirjasto tuotti vuoden aikana kulttuuritoimen YouTube-kanavalle kaksi virtuaalista satutuokiota, joita koulut, päiväkodit ja perhepäivähoitajat voivat vapaasi hyödyntää toiminnassaan. Tyrnävän kunnan lasten ja nuorten kulttuuripolku -kulttuurikasvatussuunnitelma otettiin käyttöön syyslukukaudella 2023, jolloin kirjasto aloitti kulttuuripolun mukaiset päiväkotiryhmien satutuokioid. Päiväkodeille lahjoitettiin kirjaston ja Lukupoluilla -hankkeen yhteistyöllä kuhunkin ryhmään yksi iltasatulaatikko, joista perheet voivat ottaa päivittäin yhden kirjan iltasaduksi. Neuvolan ja kirjaston yhteistyö on jatkunut entisellään; vauvakirjalahja, jokaiselle vastasyntyneelle ja satupassi kirja-arvonnan kera 4- ja 5- vuotiaille. Syksyllä 2023 kirjasto lahjoitti neuvolaan kahdeksan kotimaista kuvakirjaa, joita perheet voivat lukea neuvolan odotusaulassa.

Seurakunta ja kirjasto tekevät yhteistyötä vanhusten lukutuntien osalta, tämä vuonna 2021 aloitettu yhteistyö jatkuu edelleen. Seurakunnan työntekijä käy kerran kuussa Kotolassa lukemassa vanhuksille kirjaston valitseman aineiston pohjalta. Lukutuntien pääpaino on erilaisissa tarinoissa, muisteluissa ja yhteislauluissa.

Kirjasto järjesti vuoden 2023 aikana yhteensä 84 erilaista tapahtumaa, joihin osallistui yhteensä yli 3 400 kuntalaista. Lisäksi kirjaston järjestämiä koulutuksia ja kirjavinkkauksia oli 128 tuntia. Näissä tilaisuuksissa oli 3 129 osallistujaa, joista 3050 osallistujaa oli alle 18-vuotiaita.

Kirjaston tarjoama digiopastus on ollut erityisesti ikäihmisten suosima, opastusta on tarvittaessa annettu pienryhmille tai jopa yhdelle henkilölle kerrallaan. Kirjastoon hankittiin kolme Hublet-tablettia, joita asiakkaat voivat lainata kirjaston tiloissa käytettäväksi. Hubletit ovat olleet suosittuja erityisesti lapsiasiakkaiden ja iäkkäämpien ikäryhmien keskuudessa.

Lukeva kunta -ohjelma

Lukeva kunta -ohjelman tiimoilta kokoonnuttiin vuoden 2023 aikana poikkihallinnollisella kokoonpanolla, mukaan lukien paikalliset yhdistykset, pohtimaan lukemista edistäviä toimenpiteitä. Vuosittain toistuvaan valtakunnalliseen lukuviikkoon panostettiin jälleen näkyvästi. Lukuviikolla kirjasto oli mukana järjestämässä erilaisia tapahtumia: nuoret pääsivät kirjastonuokkarille, muusikkokirjailija Janne Nevala esiintyi aikuisille, Lukuilto-ilta oli kaiken ikäisten tapahtuma ja Lasten lauantaina huomioitiin erityisesti lapsiperheet. Lisäksi kirjastossa oli esillä varhaiskasvatuksen sadutusnäyttely ja koulujen henkilökunnan merkityksellisiä kirjoja. Kirjasto oli mukana myös koko kunnan lukumielenosoituksessa, joka huomioitiin valtakunnallisestikin.

Kulttuuri

Strategiset valinnat	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit/Tavoitetaso	Toteutuminen
Luomme mahdollisuudet elinikäiselle oppimiselle	Monipuolinen ja helpposti saavutettava, mutta sopivasti haastava kulttuuritarjonta Pohjois-Pohjanmaan kulttuurihyvinvoinnin verkostotyöhön osallistuminen muun muassa Kulttuurikennohankkeen kautta	Kulttuurikasvatussuunnitelman päivitys ja jalkautus	Kulttuurikasvatussuunnitelma peittävyys	KuKa-suunnitelmaan sitoutuneet henkilöt jokaiselta koululta ja varhaiskasvatuksen yksiköistä
		Ammattitaiteilijoiden näyttelyt ja vierailut. Yhteistyö mm. taiteilijaseurojen kanssa.	Näyttelyiden määrä, laatu ja kävijät	Näyttelyitä 18
		Mahdollisuudet itseilmaisuuksiin ja taideharjastukseen yhteistyön kautta.	Kansalaisopiston, musiikkiopiston ja taiteen perusopetuksen sekä 3.sektorin toimintaan osallistuvat	Osallistujia yhteensä 410 (musiikki- ja kansalaisopisto)
Mahdollistamme avoimen ja osallistuvan vuorovaikutuksen	Koko kunnan tapahtumia kuten Taiteiden yö Osallistava suunnittelu	Säännölliset suunnittelukokoukset ja mehengellä toteutetut tapahtumat	Onnistuneet tapahtumat, vaikuttamisen mahdollisuuden ja sitoutumisen tunne	Tapahtumia 45
			Palaute ja osallistujamäärät	Osallistujamäärät kasvovat / Taiteiden yö
			Kuntabrändin ja kunnan elinvoimaisuuden vahvistuminen	
Pidämme huolta yhteisestä ympäristöstä erityispiirteitä arvostaen	Lakeus-maiseman, Meijerialueen ja tyrnäväläisen mielenmaiseman näkyväksi ja tutuksi tekeminen mm. Oulu2026-hankkeen kautta	Yhteistyö elinvoimastoson, Tyrnävän kehitysyhtiön ja seudullisten sekä valtakunnallisten toimijoiden kanssa	Näkyvyys, tuttuus	Positiivinen julkisuus ja näkyvyys mediassa toteutui.
			Hankerahoituksen haku ja saanti	Hankerahoitus toteutui: Marrastulet Oulu2026- osalta rahoituspalveluskesken

Vuonna 2023 järjestettiin yhteensä ainakin 45 tapahtumaa, joissa kulttuuritoimi oli mukana järjestäjänä, joista Tyrnävän kunnan näyttelytilassa toteutettuja taidenäyttelyitä 13 ja Myllykirjaston lehtisalissa toteutettuja näyttelyitä viisi. Tyrnävän kunnan näkyvyys tiedotusvälineissä kulttuuritapahtumien kautta oli runsasta. Tyrnävän kunnan kulttuuritapahtumissa oli kaikkiaan noin 5000 kävijää vuoden aikana. Luvussa eivät ole mukana näyttelykävijät. Näyttelykäyntejä oli vuoden aikana arviolta 12 000–17 000.

Keskeiset kulttuuritapahtumat vuonna 2023:

- Taiteiden yö (kävijäennätys, yli 1000 hlö)
- Marrastulet-festivaali oli osa Pohjois-Pohjanmaan liiton Kulttuurikennohanketta, jota rahoitti Opetus- ja kulttuuriministeriö. Lakeuden kunnat (Lumijoki, Liminka, Tyrnävä ja Kempele) toteuttivat yhteistyössä elämyksellisen ja osallistavan Marrastulet valotapahtumien sarjan marraskuussa 2023. Marrastulet-festivaali on jatkossa vuotuinen tapahtuma ko. lakeuden kunnissa. Kulttuurikennohankkeesta saatiin rahoitus taidepiloteille. Lakeuden kunnissa pilotin toteuttajaksi valittiin Pohjoinen Oopperakomppania Maille mustien vesien -teoskokonaisuudella. Tyrnävällä päätapahtuman ympärille rakentui lisäksi viikon mittainen festivaali, jonka yhteydessä koettiin laajasti eri taiteenaloja, kuten ilma-akrobatiaesitys, tulishow, videotaidetta ja kirjallisuuteen liittyvää

ohjelmaa. Marrastulet-festivaali keräsi merkittävää huomiota tiedotusvälineissä ja toi näkyvyyttä Tyrnävälle. Kävijöitä oli kaikkiaan 700–800 henkilöä.

- Joulunavauksessa ensimmäistä kertaa yhdistettiin Joulunavaus ja Joulutori -tapahtumat, jotka ovat aiempina vuosina olleet erilliset tapahtumat.
- Oulu Sinfonian Kamariorkesterin Joulukonsertti, yleisöä 63 henkilöä.
- Lakeuden alueen yhteinen Kansallisen veteraanipäivän juhla Tyrnävällä, osallistujia 150 henkilöä.
- Ukrainan kansallispäivän liputus ja tukiliputus

Taidenäyttelyitä Tyrnävän kunnan näyttelytilassa Myllykirjastossa toteutettiin yhteensä 13 vuonna 2023. Lisäksi Myllykirjaston lehtisalissa toteutettiin viisi näyttelyä. Tyrnävän kunta sai keväällä 2023 merkittävän taidelahjoituksen (58 teosta). Lahjoituksen teokset liitettiin osaksi kunnan taidekokoelmaa. Lahjoitetuista tauluista kuratoitiin näyttely kunnan näyttelytilaan syyskuussa 2023.

Loppuvuodesta 2022 alkanut Kulttuurikasvatussuunnitelman päivitystyö saatiin päätökseen ja kulttuurikasvatussuunnitelma (Tyrnävän Kulttuuripolku) hyväksyttiin osaksi opetussuunnitelmaa. Osana kulttuurikasvatussuunnitelmaa toteutettiin v. 2023 mm seuraavat toimenpiteet: taikuri esiintyi 5-vuotiaille ja esiopetusoppilaille, ilma-akrobatiaesitys Kirkkomännikön koulun 3. luokkalaisille, 3.–4. luokkalaisten vierailut Limingan luontokeskuksessa ja 5. luokkalaisten vierailu Kierikkikeskuksessa, yläkoululaisille esiintyi Peltokurki-yhtye.

Kulttuuritoimikunta

Kulttuuritoimikunnalla oli kahdeksan kokousta vuonna 2023. Toimikunnassa käytiin läpi ajankohtaisia tapahtumia ja toimikunnan jäsenet osallistuivat sisällöntuottajina esimerkiksi Taiteiden yöhön ja Marrastulet-festivaaleille sekä Ukrainan kansallispäivän tukiliputukseen. Lisäksi toimikunta kävi vuoden aikana myös keskustelua erilaisten teemojen ympärillä, joita olivat esim. kansainvälisyys ja tapahtumien viestintä.

Liikuntatoimi

Strategiset valinnat	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit/Tavoitetaso	Toteutuminen
Luumme mahdollisuudet elinikäiselle oppimiselle	Liikuntatilat aktiivisesti käytössä	Ylläpito ja tietoisuus houkuttaa harrastamaan. Sähköisten palveluiden ja niiden markkinoinnin kehittäminen.	Kunnan liikuntatilojen iltakäyttö. Taloudellinen ajankäyttö. Vapaat vuorot käyttöön.	Toteutui
	Osallistuminen oman asuinalueen kehittämiseen	Uusien ja olemassa olevien liikuntapaikkojen kehittäminen	Liikuntapaikkojen käyttö ja saatu käyttäjäpalaute	Toteutui
	Palveluiden saatavuus eri ikäryhmille	Liikunnan ohjausta kuntalaisille Liikuntaneuvonta Liikuntaresepti-toiminta aktivoitu Vertaisohjaajien koodointi Alle 18-vuotiaille kohdennetun liikuntatarjonnan kehittäminen suhteessa tilaohjelmaan	Liikuntaryhmät Osallistujat /kävijämäärät	Toteutui Liikuntaneuvontaa toteutettiin tapahtumien yhteydessä
Mahdollistamme avoimen ja osallistuvan vuorovaikutuksen	Yhteistyö muiden kunnan osastojen, järjestöjen ja kuntalaisten kanssa sekä	Pidetään sidosryhmien ja kuntalaisten kanssa riittävästi yhteyttä	Tapahtumat, palaverit, koulutukset ja yhteisöillat	Toteutui

	seudullinen yhteistyö ja vuoropuhelu			
	Liikkuva kunta -ohjelma			
Huolehdimme hyvinvoinnista ja yhteisistä varoista	Talousarvion pitävyys	Talousarvion ja toimintasuunnitelman mukainen toiminta	Osavuosisiraportit ja toteutumien seuranta kuukausittain	Toteutui
	Liikuntahankkeiden käynnistäminen	Hankerahoitusten seuranta ja haku	Rahoitusanomukset ja avustukset liikuntaan	Ei toteutunut
	Liikuntapaikkojen rakentamisen ennakointi yhdessä ympäristösaston kanssa			

Tyrnävän kunnan liikuntatoimen tavoitteena on edistää kuntalaisten hyvinvointia tarjoamalla monipuolisia liikuntamahdollisuuksia ja kannustaa liikunnalliseen elämäntapaan yhteistyössä niin muiden kunnan osastojen, kuin Tyrnävällä toimivien yhdistysten ja yritysten kanssa. Vuonna 2023 liikuntatoimi oli mukana järjestämässä erilaisia hyvinvointitapahtumia sekä liikuntakerhoja ja -kilpailuja yhteistyössä eri tahojen kanssa. Liikuntatoimi oli mukana järjestämässä toimintaa myös mm. Tyrnävän Taiteiden yössä, Perunamarkkinoiden Potato Power-kilpailuissa ja Marrastulet-festivaaliviikolla. Liikuntatoimi oli mukana 10.10. hyvinvointi- ja luontotalo Peukaloisessa järjestetyssä yhdistysillassa.

Liikuntatoimen vuosiavustuksina kunnanhallitus julisti 6.2.2023 §33 haettavaksi yhteensä 18 000 euroa, josta perusavustuksina jaettavaksi tyrnäväläisille rekisteröityneille yhdistyksille 10 000 euroa ja myöhemmin vuoden aikana kohdeavustuksina myönnettäväksi 8 000 euroa. Kohdeavustuksiin kuuluvia tapahtuma-avustuksia myönnettiin vuoden aikana tyrnäväläisten yhdistysten järjestämiin erilaisiin Tyrnävän kunnan alueen liikuntatapahtumiin, jotka monipuolistivat tapahtumatarjontaa ja liikuttivat kuntalaisia.

Pohjois-Pohjanmaan Liikunta ja Urheilu ry:n (PoPLi) kuntakumppanuus on tukenut kunnan liikuntapalveluita tarjoamalla asiantuntijaverkoston ja työkaluja liikuntapalveluiden kehittämiseksi. Liikkuva kunta -ohjelma on keskeisessä roolissa kunnan liikunnallisten tavoitteiden saavuttamisessa. Tyrnävän Liikkuva kunta -syystapaaminen varhaiskasvatuksen ja koulujen yhdyshenkilöille järjestettiin 6.11.

Tyrnävän kunnan tilaohjelma mahdollisti myös vuonna 2023 liikuntatilojen edullisen käytön kaikille kuntalaisille, erityisesti lapsille, nuorille ja lapsiperheille. Kunta järjesti edullisesti mm. lasten tanssitunteja ja kesän uimakoulut Kempeleen Zimmarissa. Maksuttomina toimintoina tarjolla oli Liikkuva aikuinen -salivuorot (6 krt/vko), ikääntyville kaksi kertaa viikossa seniorijumppa ja kuntosaliryhmä sekä tyrnäväläisille yhdistyksille maksuttomat salivuorot alle 18-vuotiaille suunnatuille vuoroille.

Tyrnävällä toimivat urheiluseurat järjestivät vuonna 2023 monipuolisesti toimintaa. Kuntalaisten ja Tyrnävällä toimivien yhdistysten aktiivisuudella on suuri merkitys kunnan liikunta- ja urheilumahdollisuuksien kehittämiseksi. Esimerkiksi Tyrnävän kunnan ja urheiluseura Limingan Niittomiesten yhteistyössä järjestämässä yleisurheilun kunnan mestaruuskilpailuissa 16.8. nähtiin yhteensä 181 lajisuoritusta.

Elintapaohjausta toteutettiin vuonna 2023 erilaisten tapahtumien yhteydessä jakamalla kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin liittyvää tietoa. Liikuntakoordinaattori ja työllisyys- ja hyvinvointikoordinaattori olivat esittelemässä Tyrnävän kunnan liikuntapalveluita Hyvinvointia liikunnalla -aamupäivässä 31.10., Vanhustenviikolla kirjastolla 4.10. sekä Kempeleessä järjestetyssä hyvinvointifoorumissa 15.11. Hyvinvointia liikunnalla -aamupäivä toteutettiin yhteistyössä Psoriasisliiton Vertaistervarit-hankkeen kanssa. Liikuntatoimen järjestämä Hyvinvointia kuntalaisille -viikko toteutettiin ensimmäistä kertaa 13.–17.11. Viikon aikana liikuntakoordinaattori suoritti InBody-kehonkoostumusmittauksia ja puristusvoimamittauksia kuntalaisille ja kunnan henkilöstölle. Mittausten yhteydessä jaossa oli tietoa kunnan liikuntapalveluista. Mittauksissa kävi yhteensä 60 henkilöä.

Vuoden lopuksi palkittiin Vuoden urheiluteko 2023. Liikuntatoimi kokosi Vuoden urheiluteko -ehdotukset sivistyslautakunnalle. Kuntalaisilta kerättyjä ehdotuksia saatiin ennätysellinen määrä (34 ehdotusta).

Nuorisotoimi

Strategiset valinnat	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit/Tavoitetaso	Toteutuminen
Luodaan mahdollisuudet elinikäiselle oppimiselle	Nuorten kohtaaminen erilaisissa ympäristöissä, matalalla kynnyksellä. Jalkautuva ja digitaalinen nuorisotyö. Nuorten osallisuuden huomioiminen.	Aktiivinen viestintä nuorten palveluista ja tapahtumista. Jalkautuminen nuorten ympäristöihin	Kohtaamisten tilastominen, nuorisotilastominnan kävijätilasto sekä kunnallisen nuorisotyön dokumentaatio alusta nuoDo	Toteutui. V. 2023 osallistujia yhteensä kaikissa toiminnoissa 6291
	Osallistuminen oman asuinalueen kehittämiseen	Nuorisovaltuuston kokoukset noin 1krt/kk (pois lukien kesäaika). Yleiskokouksen järjestäminen.	Kokouksien määrä, osallistujat, toimintasuunnitelma, tulokset ja toimenpiteet, kyselyt	Nuorisovaltuuston kokoukset ja edustus eri työryhmissä toteutui. NuVa mukana kunnan tapahtumissa
		Maakunnallinen nuorisovaltuusto (POPnuva)		Tyrnävän POPnuva-edustaja ollut mukana maakunnallisissa verkostoissa
	Huolehtia fyysisestä ja psyykkisestä hyvinvoinnista	Kannustaminen terveellisiin elämäntapoihin Psyykkisen hyvinvoinnin tukeminen Eri harrastusmahdollisuuksista viestiminen ja niihin kannustaminen Harrastus- ja lajikokeilut osana nuorisotoimen toimintaa. Tarvittaessa ohjaus muihin palveluihin	Kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin koheneminen: palaute ja kyselyvastaukset	Toteutui
	Palveluiden saatavuus eri ikäryhmille	Tuu mukaan! -Harrastamisen Suomen malli Tyrnävällä -hankkeen toteutus KuVa-palveluiden yhteistyönä sekä tunnettuuden lisääminen Mahdollinen muutos nuorisolakiin vakiinnuttaisi HSM-toiminnan kunnan toiminnaksi Liikkuva kunta - ohjelma	Kerhoryhmien määrä Osallistujien määrä Harrastavien lasten ja nuorten määrä (kysely hankkeen lopussa vs. alkukysely). Liikkuvien lasten ja nuorten määrä	syksy -22- kevät -23 kerhoihin osallistui yhteensä 232 lasta ja kerhoja toteutui 21. Syksyllä -23 kerhoihin osallistui noin 150 lasta ja kerhoja käynnistyi 17

Päätöksenteon vuorovaikutus on avointa ja osallistavaa	Yhteistyö muiden kunnan osastojen, järjestöjen ja kuntalaisten kanssa Seudullinen yhteistyö	Pidetään sidosryhmien ja kuntalaisten kanssa riittävästi yhteyttä ja osallistetaan heitä nuorisotyön kehittämiseen	Yhteistyössä järjestettyjen tapahtumien määrä ja uusien toimintamallien määrä/laatu Yhteistyötapaamisten määrä	Toteutui
	Nuorisotyön kehittäminen	Tehostetun nuorisotyön toimintamalli ja suunnitelma Kouluyhteistyö; hankkeet, tapahtumat ja jalkautuminen	Nuorten avoimuus ja luottamus Kyselyt ja niiden tuloksien huomiointi kehitystyössä ja uusien toimintamallien suunnittelussa	Toteutui
Kuntataloudessa huolehditaan hyvinvoinnista ja yhteisistä väroista	Talousarvion pitävyys	Talousarvion ja toimintasuunnitelman mukainen toiminta	Osavuosisiraportit ja toteutuman seuranta kuukausittain	Toteutui

Tavoitteena Tyrnävän perusnuorisotyössä oli vuonna 2023 nuorten kohtaaminen erilaisissa ympäristöissä - matalalla kynnyksellä, jalkautuvan ja digitaalisen nuorisotyön kehittäminen, nuorten osallisuuden huomioiminen, osallistuminen oman asuinalueen kehittämiseen sekä yhteistyö muiden toimijoiden kanssa. Nuorisotyöllä tavoitellaan yleisesti nuorten aktiivisen kansalaisuuden edistämistä, nuorten kasvun ja itsenäistymisen tukemista sekä yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja oikeuksien toteutumista.

Perusnuorisotyössä nuoria kohdataan nuorisotilatoiminnassa (vuorot 3.lk-6.lk sekä 7.lk-17 v.), koulunuorisotyössä, jalkautumisissa, digitaalisen nuorisotyön sekä retken ja tapahtumien kautta. Nuoria osallistettiin ja kuultiin osana toimintojen sisältöjen suunnittelua.

Kuulammen yläkoululla tehtiin vuonna 2023 koulunuorisotyötä erityisesti koulunuorisotyö -hankkeen avulla. Kuulammen koululla nuoriso-ohjaajat kävivät tiistaisin ruokavälitunnilla pitämässä lautapelituokiota ja keskiviikkoisin ruokavälitunnilla tarjoamassa koulukahveja yhteistyössä Tyrnävän seurakunnan nuorisotyön kanssa. Perjantaisin Kuulammen koululla nuoriso-ohjaajat olivat mukana pitämässä etsivän kahveja 9.-luokkalaisille Tyrnävän etsivä nuorisotyöntekijän kanssa. Nuoriso-ohjaajat jalkautuivat myös mukaan koulun erilaisiin tapahtumiin ja olivat mukana syksyllä ryhmäyttämässä uusia 7.-luokkalaisia sekä 7.-luokkalaisten vanhempainillassa. August Sahlsten lukiolla nuoriso-ohjaajat vierailivat joka toinen viikko koulukahvien merkeissä.

Nuorisotoimi oli mukana järjestämässä muun muassa Temmeksen sekä kirkonkylän koko perheen laskiaistapahtumaa, Talvitapahtumaa Koivulassa, Tyrnävän kesänporttia, päättäridiscoa alakoululaisille, Kesätuuli-kesäkerhoja, Tyrnävän taiteiden yötä ja Perunamarkkinoita. Nuorisotoimi järjesti elokuussa 2023 retken Powerparkiin Alahärmään.

Yhteistyötä tehtiin vuoden 2023 ajan tiiviisti eri toimijoiden kanssa. Nuoriso-ohjaajat ohjasivat nuoria eri palveluiden, harrastusten ja toimintojen piiriin enenevässä määrin.

Nuorisovaltuusto

Nuorisovaltuusto kokoontui ensimmäisen kerran 20.10.2021 kaudelle 2021–2023. Toimintakautensa aikana nuorisovaltuusto on kokoontunut yhteensä 16 kertaa ja niistä yksi on ollut yleiskokous. Nuorisovaltuustosta on valittu viestintävastaava, sekä perustettu työryhmä suunnittelemaan nuorteniltoja. Nuorisovaltuustolla on ollut oma edustajansa sivistyslautakunnassa, teknisessä lautakunnassa, kunnanvaltuustossa ja aikoinaan myös sosiaali- ja terveyslautakunnassa. Lisäksi nuorisovaltuustolla on ollut edustajia nuorten asioiden työryhmässä, ehkäisevän päihdetyön työryhmässä, HyTe-työryhmässä, kirkonseudun asemakaavan Palkin muutosten laadinnassa, Pohjois-Pohjanmaan nuorisovaltuustossa, Tyrnävän liikenneturvallisuus -työryhmässä sekä Tyrnävän perinnetoimikunnassa. Kauden 2021–2023 aikana nuorisovaltuuston on ainakin osallistunut seuraaviin tapahtumiin: Murron valo, Perunamarkkinat, Kesänportti (2), Taiteiden yö, Hyvinvointiseminaari, Nuorten hyvinvointi-ilta.

Kauden aikana nuorisovaltuuston jäsenet ovat olleet halukkaita lisäämään tietoa mielenterveyspalveluista, parantamaan julkista liikennettä, lisäämään tietoisuutta nuorisovaltuustosta sekä välittämään yleisellä tasolla nuorten huolia kunnan päättäjille. Kauden aikana nuorisovaltuusto on kysynyt nuorilta kyselyn avulla kehittämiskohteita Tyrnävällä, valinnut kolme vuoden nuorta tyrnäväläistä, kokoontunut aktiivisesti, suunnitellut tapoja lisätä tietoisuutta mielenterveyspalveluista, suunnitellut nuorteniltojen toteuttamista, suunnitellut mahdollista nuorisovaltuuston omaa budjetia, välittänyt nuorille tietoa kunnan ajankohtaisista tapahtumista sekä muista heitä koskettavista asioista.

Etsivä nuorisotyö

Strategiset valinnat	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit/Tavoitetaso	Toteutuminen
Luomme mahdollisuudet elinikäiselle oppimiselle	Tavoittaa palvelujen ulkopuolella olevat alle 29-vuotiaat nuoret Saattaminen toisen asteen koulutukseen, työpajoille, työllistämistoimenpiteisiin sekä avoimille työmarkkinoille Vapaa-ajan toiminnoissa tukeminen.	Yhteydenotot nuoriin, kotikäynnit, läsnäolo tapahtumissa. Matalan kynnyksen toiminnan ylläpitäminen ja juurruttaminen osaksi toimintaa Yhteistyö muiden kuntatoimijoiden ja sidosryhmien kanssa	Sovari-mittari Some-aktiivisuus Asiakasmäärät PAR-järjestelmä Yhteydenotot etsivään nuorisotyöhön	Tavoitettiin palvelujen ulkopuolella olevia nuoria noin 35 henkilöä
Mahdollistamme avoimen ja osallistavan vuorovaikutuksen	Aktiivinen yhteistyö kunnan sisällä eri toimijoiden kanssa Yhteistyö hyvinvointialueen ja työllisyyspalveluiden kanssa Aktiivinen yhteistyö 3. sektorin kanssa Syventää yritysyhteistyötä Viestinnän kehittämisen Nuorisotyön kehittäminen Jalkautuvien toimintamallinen lisääminen	Osastopalaverit, verkostopalaverit, tapahtumiin sekä niiden suunnitteluun osallistuminen Nuorten saattaminen avoimiin työpaikkoihin, työkokeilut ja palkkatukityöhön ohjaus Tarkoituksen mukainen, tavoitteellinen, kaikkia osapuolia kunnioittava sekä avoin vuoropuhelu nuorisotyön eri muodoissa	Alle 29-vuotiaiden työttömyystilastot Koulutuspaikan saaneet Some-aktiivisuus Yhteydenottojen määrä	Ei toteutunut

Etsivää nuorisotyötä toteutettiin koko Tyrnävän kunnan alueella. Yhteydenottoja ja yhteydenottopyyntöjä oli vuonna 2023 yhteensä 35. Yhteydenottojen määrä laski muutamalla vuodesta 2022. Yhteydenottopyynnöistä tavoittamatta jäi kuusi nuorta, kun aikaisempana vuotena tavoittamattomaksi jäi yhteydenottopyynnöistä kaksi nuorta.

Etsivän nuorisotyön tärkeimpinä yhteistyökumppaneina ovat toimineet työ- ja elinkeinosuunnittelija, vastaava nuorisohjaaja, nuorten aikuisten kuntouttavan työtoiminnan ohjaaja, naapuri kuntien etsivät sekä muut nuorisohjaajat. Lisäksi yhteistyötä on tehty mm. aikuissosiaalityön, mielenterveyspalveluiden, oppilaanohjauksen, koulukuraattorin sekä muiden opetushenkilöstöön kuuluvien kanssa.

Nuoria on vuoden 2023 aikana ohjautunut etsivän nuorisotyön piiriin eniten oppilaitosten (20) sekä sosiaali- ja terveydenhuollon kautta (4). Edelliseen vuoteen nähden ohjautuminen etsivään nuorisotyöhön oli samankaltaista kuin vuonna 2023.

Etsivän tuki ja kannustaminen, sekä erilainen keskusteluapu on ollut monelle nuorelle tarpeellista. Etsivä auttoi nuoria mm. työpaikan etsimisessä, kouluun tutustumisessa, ansioluettelon laatimisessa ja antoi vinkkejä työhakemuksien tekoon ja työhaastatteluja varten. Etsivän nuorisotyön kautta nuoria ohjautui mm. avoimille työmarkkinoille, toisen asteen opetukseen, nuorten työpajalle, harrastustoimintoihin, mielenterveys- ja päihdepalveluihin sekä TE-palveluihin. Etsivä nuorisotyö on ollut myös mukana tukemassa nuoria heidän siirtyessään toisen asteen opintoihin.

Etsivä nuorisotyö on jatkanut jalkautuvaa työtä oppilaitoksissa, Kuulammen koululla sekä tapahtumissa ja nuorisotilatoiminnassa. Viikoittain etsivä on pitänyt ysien kahveja Kuulammen koululla sekä joka toinen viikko pidetty lukion kahveja. Ysien kahveilla on käynyt viikoittain noin 30–50 9.luokkalaista ja lukiokahveilla on käynyt noin 20–30 lukiolaista. Etsivä nuorisotyö on lisäksi osallistunut ns. katutyöhön perusnuorisotyön kanssa.

Avoimet toiminnot (Koivula-kahvit ja liikuntavuorot) on koettu tärkeiksi ja tarpeellisiksi toiminnoiksi etenkin niille, jotka niihin aktiivisesti osallistuvat. Nämä avoimet toiminnot ovatkin olennainen osa Tyrnävän etsivää nuorisotyötä ja ne muokkautuvat tarpeen sekä kysynnän mukaan. Kävijämäärät eivät ole olleet kovin suuria, mutta osallistuville nämä matalan kynnyksen toiminnot ovat olleet erittäin tärkeitä.

Etsivä nuorisotyöntekijä oli mukana Aikalisä! -ohjaajan roolissa paikkakunnan kutsunnoissa. Etsivä haastatteli kutsunnoissa kaikkineen 82 nuorta. Aikalisä! -ohjaajan tarkoitus on kartoittaa nuoren elämäntilannetta ennen armeijaan astumista, armeijan aikana ja armeijan jälkeen, sekä tarjota tarpeen mukaan etsivän palveluita nuoren tueksi. Aikalisä-toimintaa tehdään yhteistyössä naapurikuntien etsivien kanssa, Tyrnävän etsivä oli mukana tekemässä Aikalisä-haastatteluita Utajärven kutsunnoissa 23 nuorelle, sekä Utajärven etsivä oli puolestaan mukana Tyrnävän kutsunnoissa.

Etsivä nuorisotyöntekijä oli viime vuonna mukana useassa eri työryhmässä: oppivelvollisuustyöryhmässä, nuorten työpajan ohjausryhmässä sekä nuorten asioiden työryhmässä (nuorten ohjaus- ja palveluverkosto), jossa etsivä nuorisotyöntekijä toimii sihteerinä. Lisäksi etsivä nuorisotyö osallistuu säännöllisesti eri verkostopalaveriin (mm. Kuulammen yläkoulu) ja kutsuttaessa oppilashuollon palaveriin. Lisäksi etsivä nuorisotyöntekijä osallistui alueellisiin etsivien tapaamisiin, sekä aluehallintoviraston ja Into ry:n järjestämiin koulutuksiin mahdollisuuksien mukaan.

Hankkeet

- **Kipinää kirjastosta – erityisryhmien kirjastopalveluiden kehittämishanke**
Elokuussa 2023 kirjastossamme alkoi Kipinää kirjastosta - erityisryhmien kirjastopalveluiden kehittämishanke. Hankkeen tavoitteena on luoda toimintamalleja, joilla vahvistetaan kehitysvammaisten ja muiden erityisryhmien keskuudessa kirjasto- ja kulttuuripalveluiden saavutettavuutta ja tunnettavuutta. Hankkeeseen palkattiin 50 % työntekijä, joka toimii yhteistyössä kirjaston henkilökunnan kanssa erityisryhmien kirjastopalveluiden edistämiseksi. Hankeaika 2024 vuoden loppuun.
- **Lukupoluilla - hanke**
Kirjasto oli mukana kahdessa erillisessä viiden kunnan lukutaitohankkeessa, Kuulammen koulun vetämä Lukupoluilla -hanke sekä Oulun kaupungin koordinoima Lukemisen Supervoimaa -hanke. Lukupoluilla -hanke oli viiden kunnan yhteinen lukutaitoa vahvistava hanke, jonka päätavoite oli kerätä kustakin kunnasta materiaalia, joka kootaan kaikille käyttövapaiksi lukupoluiksi luepa.fi -sivustolle. Hanke päättyi joulukuussa 2023, jolloin sivuston rakentaminen oli kesken, mutta kaikki materiaali oli jo valmiiksi kerättyä. Sivusto työstetään valmiiksi kevään 2024 aikana kunnassamme jatkuvan Perhelukemisen -hankkeen kautta.
- **Lukemisen Supervoimaa- hanke**
Lukemisen Supervoimaa -hankkeen päätavoite oli tarjota kuntiin mm. sanataidekoulutusta. Alakoulujen opettajia ja kirjaston henkilökuntaa osallistui hankkeen järjestämään koulutukseen kirjastolla. Lisäksi hankkeen aikana tutustuttiin muiden hankekuntien lukutaitotyöhön vieraillemalla kunnissa ja niiden eri yksiköissä. Hankkeen aikana tehtiin myös kaksi benchmarking-matkaa, Tampereelle ja Kööpenhaminaan, joilla oli mukana myös kirjastovirkailija Tyrnävältä.
- **Lukemattomat lakeuden nuoret lukemaan -hanke**
Tyrnävän kunta hallinnoi kolmen kunnan yhteistä ”Lukemattomat lakeuden nuoret lukemaan” -hanketta, jonka kautta yläkoululla vieraili lukutaidon ammattilainen Aleksis Salusjärvi puhumassa nuorille lukemisesta ja sen merkityksestä laajemminkin elämään.
- **Tuu mukaan! -Harrastamisen Suomen malli 2022–2023 -hanke**
Lukuvuodelle 2022–2023 on HSM-toimintaan saatu valtionavustusta 58 000 euroa, joten hankkeen kokonaiskustannusten tulee olla vähintään 72 500 euroa. Lukuvuonna 2022–2023 tarjottiin 32 Tuu mukaan! -Harrastamisen Suomen malli -kerhoa, joista 21 toteutui.

Kesätuuli-kesäkerhotoiminta

Tyrnäväläisten lapsiperheiden hyvinvointia haluttiin tukea edullista kesäkerhotoimintaa järjestämällä. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden henkilökunta koordinoi kunnan kesäkerhotoimintaa kesällä 2023. Kesäkerhotoimintaa järjestettiin arkipäivinä 5.6.-21.6.2023 kirkonkylällä, Murrossa ja Temmeksellä. Kesäkerhojen kohderyhmänä olivat 1.-4.-luokkalaiset. Ohjaajina kesäkerhoissa toimivat koulunkäynninohjaajat ja apuohjaajina kesätyösetelein 9.-luokan päättäneitä nuoria. Kesäkerhojen edulliseen hintaan sisältyi kerhosisällöt ja -materiaalit, välipala sekä vakuutus.

Osallistujia oli kerhoissa yhteensä 90. Kesäkerhotoiminnan sisältöihin kiinnitettiin erityistä huomiota, ja koulunkäynninohjaajat suunnittelivat monipuoliset kerhoviikot yhdessä kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden henkilöstön kanssa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma €	Poikkeama €	Toteuma %
Toimintatulot	114 000	-	114 000	132 392	-18 392	116,1
Toimintamenot	-972 361	-	-972 361	-926 341	-46 020	95,3
Toimintakate	-858 361	-	-858 361	-793 950	-64 411	92,5

4.6 Tekninen osasto

Palvelun yleistavoite

Teknisen osaston tarkoituksena on turvata kuntalaisille terveellinen, toimiva ja viihtyisä elinympäristö järjestämällä ja ylläpitämällä laadukkaita yhdyskuntapalveluita taloudellisesti ja kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti sekä digitalisaatiota hyödyntäen.

Kuvaus palveluista ja tarkoituksesta

Tekninen osasto vastaa kiinteistöjen rakennuttamisesta ja ylläpidosta, katujen- ja yleisten alueiden rakennuttamisesta ja kunnossapidosta, rakentamisen ohjauksesta, rakennusvalvonnasta sekä ruoka- ja siivouspalveluista.

	Menot €	Tulot €	Netto €
Tekninen osasto	-5 090 968,64	4 766 674,71	-324 293,93
Hallinto	- 237 891,31	0,00	- 237 891,31
Rakennusvalvonta	- 100 627,56	51 096,76	- 49 530,80
Liikenneväylät ja yleiset alueet	- 968 756,89	613 175,08	- 355 581,81
Kiinteistöt	- 2 304 452,68	2 522 564,40	218 111,72
Ruoka- ja siivouspalvelut	- 1 479 240,20	1 579 838,47	100 598,27

Tekninen osasto hallinto	Alkuperäinen Talousarvio €	Talousarvio muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma €	Poikkeama €	Toteutuma %
Toimintatuotot	-	-	-	-	-	-
Toimintakulut	-208 564	-29 327	-237 891	-237 891	0	100,0
Toimintakate	-208 564	-29 327	-237 891	-237 891	0	100,0

Tekninen osasto	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio-muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma €	Poikkeama €	Toteutuma %
Hallinto	-208 564	-29 327	-237 891	-237 891	0	100,0
Rakennusvalvonta	-47 032	-2 499	-49 531	-49 531	0	100,0
Liikenneväylät ja yleiset alueet	-474 194	31 826	-442 368	-355 582	-86 786	80,4
Kiinteistöt	123 629	-	123 629	218 112	-94 483	176,4
Ruoka- ja siivouspalvelut	62 218	-	62 218	100 598	-38 380	161,7
Yhteensä	-543 943	0	-543 943	-324 294	-219 649	59,6

Teknisen osaston hallinnon toimialueelle kuuluu teknisen lautakunnan alaisen toiminnan johtaminen sekä investointiohjelmassa rakentamiseen liittyvien hankkeiden suunnittelu, suunnitteluttaminen, kilpailutus sekä toteuttaminen joko ostopalveluna tai omana työnä.

Tekninen osasto käynnisti ja toteutti vuoden 2023 aikana mm. seuraavat investointihankkeet:

- Murron uuden asemakaava-alueen 2. vaihe tehty ja 3. vaiheen suunnittelu käynnistetty
- Tehtaantie rakennettu
- Päälystyskohteina oli kunnantalon piha, Pytinkitie ja muutamia paikkauskohteita
- Peuransarven kadulle tehtiin hidasteet
- Hirvelän valaistus rakennettiin lähes valmiiksi, jatkuu keväällä 2024
- Katuväläistusta vaihdettiin LED-valaisimiksi eri puolilla kunnan katuverkkoa

- Tuunaa Tyrnävä; Ulkoliikuntapuisto rakennettiin Roustinrantaan
- Tuunaa Tyrnävä; Palkin alueen frisbeegolfrata valmistui
- Murtoon toteutettiin Pump track –rata koulun pihalle
- Kylän kuntoradalle rakennettiin levähdyspaikka
- Kuulammen koulun vesikaton pinnoitus
- Kiinteistöjen kuntotutkimuksia 2 kpl
- Kirkkomännikön päiväkodin rakentaminen aloitettu
- Vanhainkoti Kotolan sisäilmakorjaustyöt jatkuivat
- Temmeksen asuntoremontti (Valööri)
- Kunnantalon sisäilmaa korjattiin poistamalla lasikuitueristeet käytävien kattopaneelin takaa
- Terveyskeskuksen vesikatko uusittiin
- Maisemanhoitosuunnitelmaa toteutettiin Tyrnävän keskustan alueella
- Leikkikenttien ja leikkipaikkavarusteiden uusimiset
- Tapulipuisto ja Torialue saatiin korjattua loppuun

Teknisen osaston henkilöstössä ei tapahtunut muutoksia vuoden 2023 aikana.

Ruoka- ja siivouspalveluiden henkilöstöstä kolme (3) siirtyi hyvinvointialueelle ns. vanhoina työntekijöinä. Lisäksi siivouspalveluiden YT-neuvottelujen lopputuloksena kahden työntekijän työnkuva muutettiin yhdistelmätyöntekijäksi.

Tekninen lautakunta kokoontui 10 kertaa ja käsitteli 85 pykälää.

RAKENNUSVALVONTA

Palvelun yleistavoite

- Rakentamisen ohjaus ja neuvonta
- Rakentamiseen liittyvien lupien käsittely ja päätöksenteko
- Ympäristönsuojelu yhdessä Oulun seudun ympäristötoimen kanssa

Kuvaus palveluista ja tarkoituksesta

Rakennusvalvonnan tehtävänä on valvoa kaavojen noudattamista, huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelystä sekä niihin ja niiden mukaiseen rakentamiseen liittyvästä ennako-ohjauksesta, neuvonnasta ja valvonnasta. Rakennusvalvonta tekee tiiviistä yhteistyötä maankäytön ohjauksessa kehittämispäällikön kanssa. Rakentamiseen liittyvät luvat haetaan sähköisesti lupapiste.fi palvelun kautta, joka on auki 24/7, luvat arkistoidaan sähköisesti.

Rakennusvalvonnan asiakkaat ovat tyytyväisiä tuotettuihin palveluihin sekä nopeaan ja sujuvaan sähköiseen lupaprosessiin. Huomioimme myös niiden tarpeet, joille sähköisen lupahakemusprosessi on liian haasteellinen.

Rakennusvalvonnalla on tarkoitus digitoida vuosien 2022–2024 aikana rakennusluvat vuosilta 1990–2017. Aikaisempi tavoite oli digitoida kaikki vanhat paperiset lupahakemukset sähköiseksi. Digitoitavia lupia on 3352 kpl, vuoden 2021 aikana digitointiin noin 750 kpl ja vuonna 2022 noin 863 kpl ja vuonna 2023 957 kpl.

Rakennusvalvonnassa on otettu vuonna 2016 käyttöön sähköinen asiointi. Sähköisen asioinnin, rakennuslupien digitoinnin ja käyttöön otettavan lupa-arkiston myötä on avattu lupapistekauppa, josta kuntalaiset, kiinteistönvälittäjät ja muut niitä tarvitsevat voivat käydä ostamassa tarvittavat lupakuvat. Lupapistekauppa vapauttaa kunnan paperiarkistointitilaa ja samalla vapauttaa myös jonkin verran resursseja muuhun työhön. Sähköinen arkistointi otettiin käyttöön 1.4.2017.

Vuoden 2023 aikana kehitystyössä on ollut kiinteistöveroselvitysten laadintaan liittyvän toimintamallin luominen. Avuksi on hankittu Kuntarekisteriin verotiedot -sovellus helpottamaan tulevaa kiinteistöselvitystyötä.

Strategiset valinnat	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit / Tavoitetaso	Toteutuminen
Luomme mahdollisuudet elinikäiselle oppimiselle	Ammattitaitoinen henkilöstö, jonka osaaminen on hyvä	Ajankohtaisesti koulutuksiin osallistuminen	Koulutuksissa käymien ja niistä saadun tiedonsiirto omaan työhön	100 %

	Rakennus- ym. lupien sekä asiakaspalutteen nopea käsittely määritellyissä tavoiteajoilla	Rakennuslupien käsittelyaika 1kk. Poikkeamis- ja suunnittelutarvehakemusten valmistelu 3 kk	Käsittelyaikojen seuranta	100 %
Mahdollistamme avoimen ja osallistavan vuorovaikutuksen	Kaikki rakentamiseen liittyvät luvat haetaan sähköisesti. Asiakkaille tarjotaan "matalan kynnyksen" mahdollisuutta tavata rakennusvalvonnan henkilöstöä	Tiedotetaan ja ohjataan rakentamiseen liittyvien lupien hakijoita käyttämään Lupapistepalvelua	Lupapistepalvelun käyttäjät	100 % luvista haettiin Lupapisteen kautta.
	Mittaustoimen yhteistyön jatkaminen. Rakennusvalvonnan yhteistyön jatkaminen naapurikuntien kanssa	Yhteistyö jatkuu suunnitellusti	Mittaustoimen suoritukset Rakennusvalvontojen yhteistyön kehittämisen yhteisten toimintamallien kautta	Yhteistyö jatkui sopimusten mukaisesti sekä rakennusvalvontojen välinen tiedonjako lisääntynyt
Huolehdimme hyvinvoinnista ja yhteisistä varoista	Toiminta on talousarvion ja toimintasuunnitelman mukaista sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä	Talouden ja toiminnan toteutumista seurataan kuukausittain	Osavuosiraportit	Lupapisteen palvelumaksut laskivat n. 20 % aiemmasta vuodesta. CGI Oy:n maksut pysyivät ennallaan
		Rakennuslupaohjelman hintavaikutusten arviointi sekä puitesopimusten neuvotteluoikeuden hyödyntäminen	Ohjelmamenot ovat kasvaneet lakisääteisten muutosten takia	
		Tonttimyynnissä ollaan vieläkin asiakaskeskeisempiä	Lupamäärät säilyvät ennallaan, keskitytään ympäristölle arvoa tuottaviin hankkeisiin, jotka vakauttavat rakennusvalvonnan taloutta	Lupamäärät, joiden painoarvo on vähäistä merkittävämpi, niiden osuus laski n. 40 % edelliseen vuoteen verrattuna

Rakennusvalvonta	Talousarvio 2023 €	Talousarvio muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma 2023 €	Poikkeama €	Toteutuma %
Toimintatuotot	50 000	-	50 000	51 096,76	-1 096,76	102,2
Toimintakulut	-97 032	-2 499	-99 531	-100 627,56	1 096,56	101,1
Toimintakate	-47 032	-2 499	-49 531	-49 530,80	0,00	100,0

Rakennuslupien myöntämisvaltuus on rakennustarkastajalla. Rakennustarkastajan tekemiä viranhaltijapäätöksiä oli yhteensä 122 (vuonna 2022 yhteensä 152kpl).

Tekninen lautakunta toimii Tyrnävän kunnan rakennusvalvontaviranomaisena. Hallintopakkoa ja oikaisuvaatimusta koskevat asiat kuuluvat aina toimielimen toimivaltaan.

Rakennustarkastajan ja kehittämispäällikön valmistelusta kunnanhallitus käsitteli yhteensä 5 kpl suunnittelutarvetkaisuja ja poikkeamishakemuksia. Päätökset olivat myönteisiä. Merkittävämpänä oli poikkeamisen myöntäminen Kirkkomännikön päiväkodin kouluhankkeelle.

Rakennustarkastajat hoitavat kunnissa joitakin sellaisia tehtäviä, joita ei ole lainsäädännössä osoitettu rakennustarkastusviranomaiselle vaan yleisesti kunnalle. Tällaisia tehtäviä ovat muun muassa: rakennus- ja huoneistotietojen ilmoittaminen väestörekisterikeskukselle, rekisterinpitäjänä oleminen väestörekisteritietojen osalta, korjaus- ja energia-avustuksiin liittyvät neuvontatehtävät, maisematyöluvista päättäminen. Rakennustarkastaja valmistelee kehittämisspäällikön lausunnon perusteella kunnanhallitukselle poikkeamis- ja suunnittelutarveratkaisut.

Myönnetyt luvat	v. 2023
Asuinrakennukset, joista	5
- Asemakaava-alueelle	3
- Haja-asutusalueelle	2
Teollisuus-, maatalousrakennukset	2
Saunarakennukset, grillikodot	9
Talousrakennukset (autotalli)	6
Toimenpideluvat ja -ilmoitukset	40
Maisematyöluvut ja -ilmoitukset	14
Purkamisluvat ja ilmoitukset	5
Laajennukset, muutostyöluvut	2
Työnjohtajien hyväksymiset	22
Jatkoaikapäätökset	4

Katselmukset	v. 2022	v. 2023
Aloituskokous	10	8
Sijainnin merkitseminen	6	8
Rakennekatselmus	17	12
Hormikatselmus	3	5
Käyttöönottokatselmus	38	18
Loppukatselmus ja -tarkastus	66	85
Yhteensä	140	136

Omakotitalotonttien vuokrasopimuksia tehtiin kaksi ja myytiin neljä

LIIKENNEVÄYLÄT JA YLEISET ALUEET

Palvelun yleistavoite

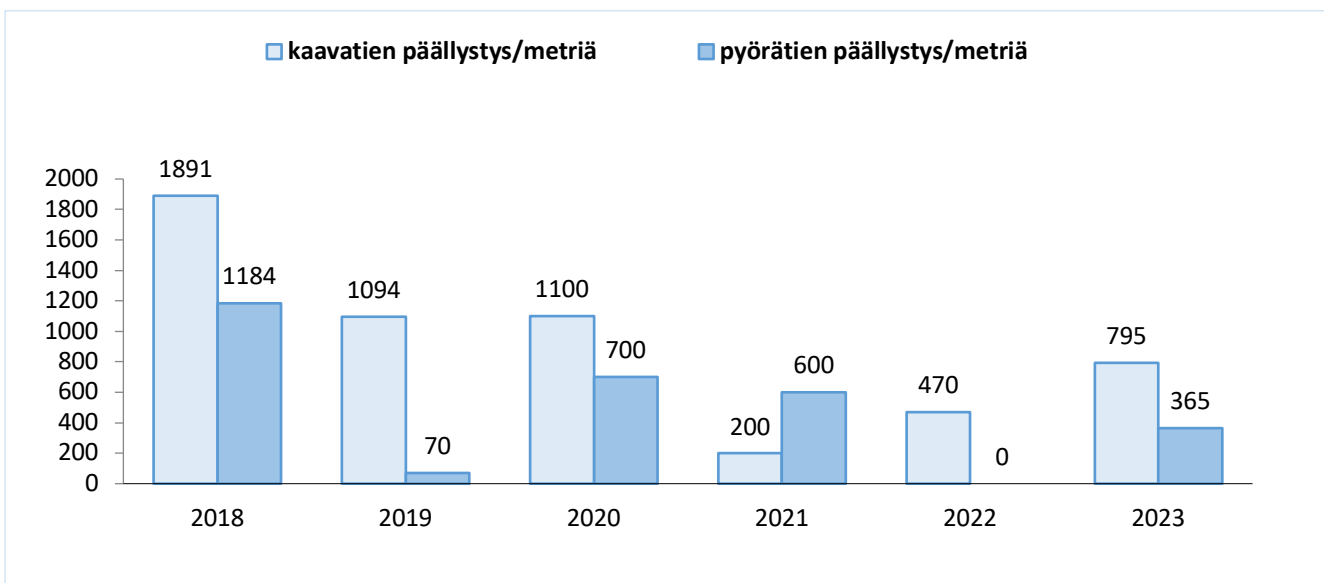
Liikenneväylät ja yleiset alueet kuuluvat osana tekniseen osastoon ja tuottaa kuntalaisille katujen ja puistojen rakentamis- ja kunnossapitopalveluja.

Kuvaus palveluista ja tarkoituksesta

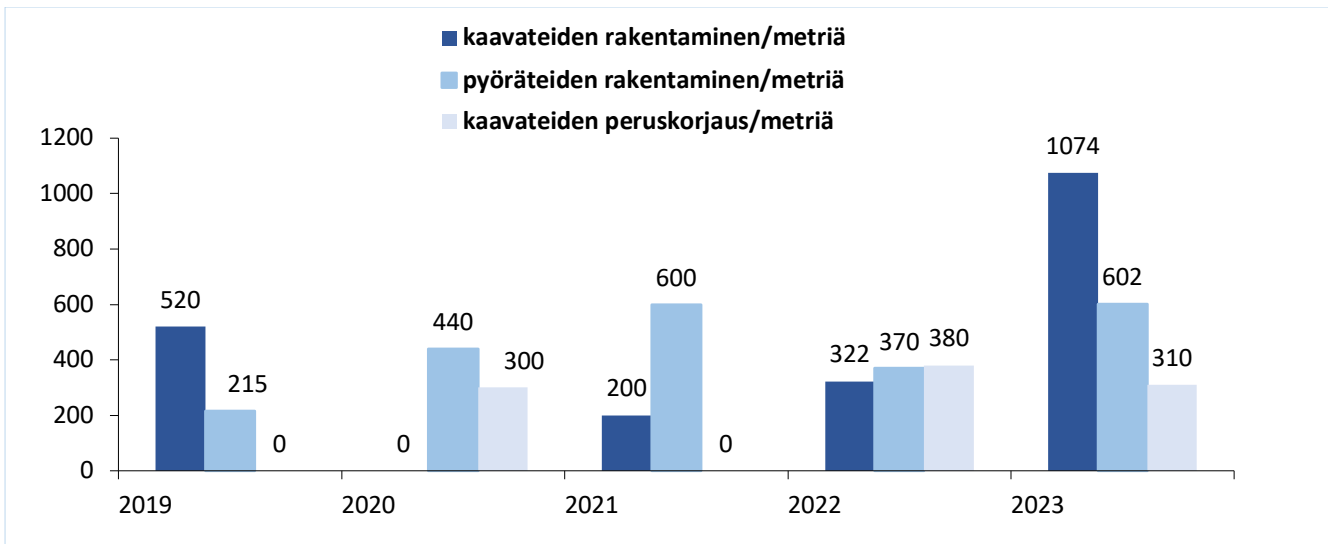
Liikenneväylät ja yleiset alueet tulosalueen vastuualueina ovat investointikohteiden suunnittelu- ja rakennuttamistehtävät, katujen, leikkipuistojen ja puistojen sekä liikunta-alueiden kunnossapitotehtävät. Päämääränä on, että liikenneväylät ja yleiset alueet tuottavat kunnan palvelutuotantoon liittyviä rakentamis- ja kunnossapitopalveluja laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.

Strategiset valinnat	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit / Tavoitetaso	Toteutuminen
Luomme mahdollisuudet elinikäiselle oppimiselle	Ammattitaitoinen henkilöstö, jonka osaaminen on hyvä		Ajan tasalla olevat työturvallisuus todistukset	Ei tarvetta, kortit voimassa
Mahdollistamme avoimen ja osallistavan vuorovaikutuksen	Laadukas ympäristö ja viihtyisät asuinalueet	Asemakaava-alueiden katuverkon rakentaminen ja ylläpito	Pyöräteiden rakentaminen	602 m
	Hoidetut viheralueet	Viheralueiden hoidon toteuttaminen	Päällystykset, sis. kunnantalon pihan	1 160 m
			Maisemanhoitosuunnitelma	Maisemanhoitotoimenpiteet Leikkivälineiden uusiminen
Huolehdimme hyvinvoinnista ja yhteisistä varoista	Toiminta on talousarvion ja toimintasuunnitelman mukaista	Talouden ja toiminnan toteutumista seurataan kuukausittain	Osavuosisraportit	2 kpl
		Toimintojen arviointi, omana työnä tai ostopalveluna	Enemmän aikaansaannosta samalla taloudellisella panoksella	
	Päivitetyn metsänhoitosuunnitelman toteuttaminen	Kunnan metsiä ja taajamametsiä hoidetaan päivitetyn metsänhoitosuunnitelman mukaisesti	Saadut myyntitulot	156 177,46 €

Liikenneväylät ja yleiset alueet	Talousarvio 2023 €	Talousarvio muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma 2023 €	Poikkeama €	Toteutuma %
Toimintatuotot	525 000	31 826	556 826	613 175,08	-56 349,08	110,1
Toimintakulut	-999 194	-	-999 194	-968 756,89	-30 437,11	97,0
Toimintakate	-474 194	31 826	-442 368	-355 581,81	-86 786,19	80,4

- kaavatien päällysteet sisältävät kunnantalon pihan (1800 m²)

- asemakaava-alueiden katuverkon rakentaminen ja ylläpito

Kunta myöntää vuosittain tiekunnille kunnossapitoavustuksia ja peruskorjausavustuksia valtuuston hyväksymien perusteiden mukaisesti ja talousarviossa varattujen määrärahojen puitteissa.

PUISTOT JA YLEISET ALUEET

Puistotyönjohtajan tehtäviin kuuluvat mm. viheralueiden hoidon organisointi, nuorten kesätyöntekijöiden ohjaus, viheralueiden ja leikkipuistojen suunnittelu sekä em. kohteiden rakennuttaminen ja kehittäminen.

Leikkipaikoilla uusittiin tarvittavia leikkivälineitä. Viheralueita hoidettiin suunnitelmien mukaan.

Kokonaisvaltaisen Tyrnävän asemakaava-alueella koskevan maisemanhoitosuunnitelman teko jatkui vuoden 2023 ajan. Maisemanhoidon toimenpiteitä toteutettiin vuoden 2023 aikana Tyrnävän keskustan alueella.

Tapulipuiston ja torialueen kunnostus saatiin loppuun.

Murron Peuraniemen leikkipaikan välineistä osa otettiin pois leikkipaikan uudelleen sijoittamisen vuoksi. Leikkipaikka rakennetaan uudelleen vuoden 2024 aikana.

JÄTEHUOLTO

Vuoden 2019 alusta Limingan, Muhoksen, Tyrnävän ja Utajärven kuntien jätehuollon operatiivisten palveluiden tuottajana aloitti Kempeleen Jätekuljetus Ky. Tyrnävällä jäteasema sijaitsee osoitteessa Mestarintie 12.

Jätehuoltoviranomaisena toimi Lakeuden EKO lautakunta, johon kuuluu kaksi jäsentä kustakin kunnasta. Tyrnävän kunnan edustajina toimivat Anu Suutari sekä Visa Törmä. Teknisellä johtajalla oli oikeus osallistua kokouksiin asiantuntijana. Lautakunnan puheenjohtajana toimi isäntäkunta Limingasta Tuomas Ahola. Lakeuden EKO-lautakunnan asioiden valmistelusta ja hoitamisesta sekä asiakaspalvelusta vastasi palvelupäällikkö Tanja Sarkkinen ja kiertotalousasiantuntija Henna Lohtander.

Jätetaksat on hyväksytty 24.11.2022 ja ne astuivat voimaan 1.1.2023. Jätehuoltomääräykset on päivitetty 12.10.2023.

Tyrnävän kiinteistöjen jätehuoltourakoitsijana toimi vuonna 2023 Lassila & Tikanoja Oy.

LIIKUNTAPAIKAT

Liikunta-alueiden rakentaminen, kunnossapito ja hoitotyö toteutetaan teknisen osaston toimesta.

Tuunaa Tyrnävää - kampanjan myötä rakennettiin uusi frisbeegolfalue Palkkiin ja ulkokuntoilualue kirkonkylälle.

Liikunta-alueiden talviajan kunnossapito kilpailutettiin loppuvuodesta uudelle kaudelle (2023–2026).

Puistotyönjohtajan työkuvaan liitettiin liikunta-alueiden työnohjaus.

Murtoon toteutettiin yhteistyössä Murron kyläaktiivien kanssa pienimuotoinen Pump track –rata koulun pihalle.

Kylän kuntoradalle rakennettiin levähdyspaikka yhteistyössä Tyrnävän kirkonkylän kyläyhdistyksen kanssa.

KIINTEISTÖT

Palvelun yleistavoite

Taata käyttäjille terveelliset ja turvalliset tilat panostamalla suunnitelmalliseen kiinteistöjen kunnossapitoon sekä kehittämiseen.

Kuvaus palveluista ja tarkoituksesta

Tulosalueen vastuualueina ovat pienten investointikohteiden suunnittelu- ja rakennuttamistehtävät, kunnan omistamien kiinteistöjen peruskorjaussuunnittelu ja rakennuttaminen sekä kunnan omistuksessa olevien rakennusten kiinteistöhoito, kunnossapito ja vuokraus.

Strategiset valinnat	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit / Tavoitetaso	Toteutuminen
Luomme mahdollisuudet elinikäiselle oppimiselle	Ammattitaitoinen henkilöstö, jonka osaaminen on hyvä	Henkilöstön koulutus- suunnitelman laatiminen	Ajan tasalla olevat työturvallisuustodistukset	100 %
			Koulutuksen määrä	Ei kuluvana vuonna
Mahdollistamme avoimen ja osallistavan vuorovaikutuksen	Yhteistyö muiden osastojen kesken	Kiinteistökierrokset	Kiinteistökierrosten kattavuus	Toteutettiin sähköpostilla
	Kiinteistöjen sähköisen huoltokirjan tehokas käyttö (BEM)	Sähköiset palvelupyynnöt kohteittain kaikille käyttäjille kunnan netin kautta	Sähköisten palvelupyyntöjen määrä	Toteutuneet: 2023 1157 kpl (v. 22, 695) (v. 21, 1135) (v. 20, 799) (v. 19, 842) (v. 18, 871)
Huolehdimme hyvinvoinnista ja yhteisistä varoista	Toiminta talousarvion ja toimintasuunnitelman mukaista	Talouden ja toiminnan toteutumista seurataan kuukausittain	Osavuosisiraportit	2 kpl
	Kiinteistöjen kokonaisvaltainen käyttösuunnitelma	Aloitetaan laatimaan kiinteistökohtaiset huolto-ohjelmat sekä kunnossapito- ja pitkän tähtäimen suunnitelmat Toimialakohtaiset toimitilojen tarveselvitukset	Kiinteistöjen kehittämissuunnitelma	Laadittiin kuntoarvio sekä PTS Kotitalon päiväkodille.
	Energiankulutuksen hillitseminen	Kiinteistöjen toiminnan mukainen energiankulutuksen hallinta 50–50 energiansäästökampanja kouluissa	Toimintakohtaisen energiankulutuksen vertailu aikaisempien vuosien kulutuksiin, HINKU, Väre	

Kiinteistöt	Talousarvio 2023 €	Talousarvio muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma 2023 €	Poikkeama €	Toteutuma %
Toimintatuotot	2 422 848	-	2 422 848	2 522 564,40	-99 716,40	104,1
Toimintakulut	-2 299 219	-	-2 299 219	-2 304 452,68	5 233,68	100,2
Toimintakate	123 629	-	123 629	218 111,72	-94 482,72	176,4

Kunnan jätehuolto (kiinteistöjen jätteet, sakat ja lietteet, pakkausmuovit ja erityis- ja vaaralliset jätteet sekä tietoturvamateriaalit) kilpailutettiin 1.4.2022-31.3.2024 väliselle ajalle. Sopimukset sisältävät myös jätehuollon kehittämisen asiantuntijapalvelua. Kehittämistyön tavoitteena on parantaa kiinteistökohtaisten jätteiden lajittelua, materiaalien kierrätysastetta ja vähentää polttokelpoisen jätteen määrää sekä nostaa erilliskerättyjen jätejakeiden laadun taso mahdollisimman korkeaksi. Kiinteistöjen jätehuollosta vastaa L&T Oy, sakoista ja lietteistä PS-Pinnoitus Oy, pakkausmuoveista PTP Luttinen Oy. Erityis- ja vaarallisista jätteistä sekä tietoturvamateriaaleista vastaa Kempeleen jätekujitus Oy.

Kuluvana vuonna uusittiin Terveyskeskuksen vesikatto, pinnoitettiin Kuulammen koulun vesikatto ja jatkettiin sisäilmaongelman korjausta Kotolan vanhainkodissa sekä remontoitiin asunto Temmeksellä (Valöörin).

Kotitalolle laadittiin kuntoarvio Sitowise Oy:n toimesta. Kuntoarvioraportti sisälsi myös kiinteistön pitkäntähtäimen suunnitelman (PTS).

Aikaisemmin tehtyjen tutkimusten ja korjausehdotusten pohjalta jatkettiin sisäilmakorjauksia Kirkkomännikön koululla, Kuulammen koululla, kunnantalolla, Kotolassa sekä Temmeksen koululla.

RUOKA- JA SIIVOUSPALVELUT

Palvelun yleistavoite

Tuottaa laadukkaita ja kustannustehokkaita ruoka- ja siivouspalveluita vauvasta vaariin.

Kuvaus palveluista ja tarkoituksesta

Ruokapalvelut tuottavat laadukkaita ja kustannustehokkaita ateriapalveluita kouluille ja päiväkodeille. Siivouspalvelut huolehtivat koulujen, päiväkotien sekä julkisten virastojen ja laitosten ylläpito- ja perussiivoustehtävistä. Ruokalistat pyritään laatimaan valtion ravitsemusneuvottelukunnan suosituksen mukaisesti ja seudullisessa yhteistyössä. Ateriapalvelujen tavoitteena on lähiruuan ja kasvisruuan suosiminen ja vakiinnuttaminen ruokalistoilta. Käytössä on kuuden (6) viikon kiertävä ruokalista, jossa on otettu huomioon satokausi ja juhlapyhät. Siivouspalveluiden tavoitteena on ympäristöä säästävää toimintamallia. Siivouspalvelusopimukset laaditaan asiakkaan tarpeiden mukaisesti kustannustehokkaasti ja laadukkaasti.

Strategiset valinnat	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit / Tavoitetaso	Toteutuminen
Luomme mahdollisuudet elinikäiselle oppimiselle	Ammattitaitoinen henkilöstö, jonka osaaminen on hyvä	Koulutukset	1–2 krt / vuosi.	100
	Työssä jaksaminen parantuu	E-passi ja virkistyspäivät	Työntekijän työssä jaksaminen paranee, kuormitus vähenee	100
		Avoin ja vuorovaikutuksellinen työyhteisö, säännölliset palaverit. Työohjeet ovat ajantasaisten	1 / 6 vko henkilöstöpalaveri 1 / kk henkilöstöpalaveri	100
Mahdollistamme avoimen ja osallistavan vuorovaikutuksen	Palvelun laadun kehittäminen	Asiakastyytyväisyys kyselyt koulut ja päiväkodit	Asiakaspalautteet	100
		Ruokapalvelut: yhteiset ruokalalaverit SIVI- osaston kanssa	Ruokalatoimikunta / ruoka-agentti (Kuulampi)	100
		Siivouspalvelut: yhteiset palaverit SIVI-osaston kanssa		100

		Jamix-tuotannonohjauksjärjestelmän hyödyntäminen	Tuotannonohjauksjärjestelmien tehokas käyttäminen	80
Huolehdimme hyvinvoinnista ja yhteisistä varoista	Toiminta on talousarvion ja toimintasuunnitelman mukaista	Talouden ja toiminnan toteutumista seurataan kuukausittain	Osavuosi- ja kuukausiraportit	Talousarviossa pysyminen Uuden oppiminen ja työn mielekkyys
Edistämme yrittäjyyttä ja lähiruokaa	Lähiruokaa tarjotaan vähintään yhdellä aterialla. Kasvisruoka-päivä keran viikossa kouluissa ja päiväkodeissa. Toive-/lähiruoka-/perinneruokapäivä	Lähiruokapäivät. Lähiruokatuottajien tunnettavuuden lisääminen	Lähiruokapäivä 2 krt / 6 vkoa. Lähiruokatuotteita esille kouluissa	100

Ruoka- ja siivouspalvelut	Talousarvio 2023 €	Talousarvio muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma 2023 €	Poikkeama €	Toteutuma %
Toimintatuotot	1 651 759	-	1 651 759	1 579 838,47	71 920,53	95,6
Toimintakulut	-1 589 541	-	-1 589 541	-1 479 240,20	-110 300,80	93,1
Toimintakate	62 218	-	62 218	100 598,27	-38 380,27	161,7

Palvelualueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet 2023

Ruoka- ja siivouspalvelut

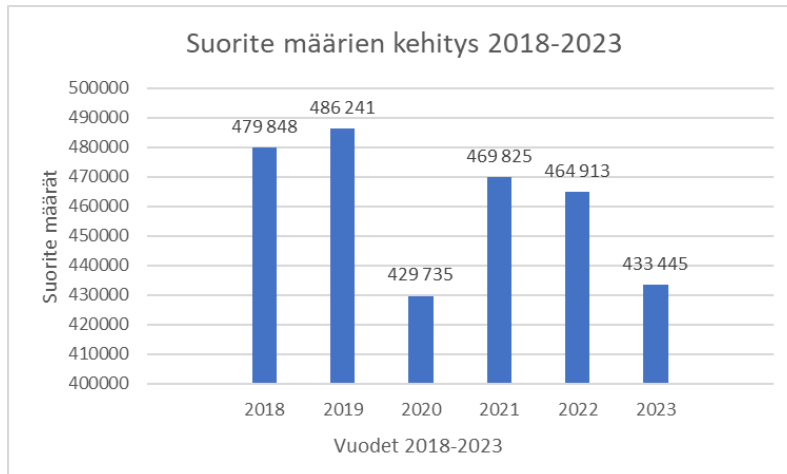
Tammikuussa 2023 Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelle (HVA) siirtyi Sosiaali- ja terveysosaston asiakkuudet. Vanhoina työntekijöinä HVA:lle siirtyi kaksi (2) laitoshuoltajaa ja yksi kokki. Siivouspalveluiden osalta jatkettiin toiminnan uudelleen organisointia ja käynnistettiin yhteistoimintamenettely. Siivouspalveluiden tuottaminen kilpailutettiin osassa kiinteistöissä. Kilpailutuksen lopputuloksena kunnan omana työnä toteutettu työ todettiin kustannustehokkaammaksi. Kevään 2023 aikana tehtävämikkeitä yhtenäistettiin seutukuntien kanssa. Ruoka- ja siivouspalvelut kustannuspaikan nimi muutettiin aterialla- ja puhtauspalveluiksi. Nimikemuutoksien perusteena oli tehtävien ja kustannuspaikan toiminnan selkeämpi kuvaus. Nimikemuutoksilla ei ollut vaikutuksia palkkakustannuksiin. Yhteistoimintamenettelyn lopputuloksena henkilöstö vähennyksiä ei tehty, vaan henkilöstöjärjestelyihin tehtiin muutoksia. Yhdistelmätyöntekijät aloittivat Temmeksellä ja Kirkkomännikön väistöiloissa. Syksyllä 2023 aloitti siivouspalveluesimies, edellisen esihenkilön jäätyä eläkkeelle keväällä 2023. Myös Kuulammen keittiöllä aloitti ruokapalveluesimies tammikuussa 2023 edellisen esihenkilön jäätyä eläkkeelle joulukuussa 2022.

Siivouspalvelut

Siivouspalvelut huolehtivat 20 kohteen puhtaanapidosta ja siivottavaa pinta-alaa on n. 25 000 m². Osana toiminnan uudelleen organisointia kohteisiin laadittiin siivoustyönmitoitukset, tehtiin henkilöstömuutoksia ja aloitettiin siivouspalvelusopimusten laatiminen. Henkilöstön työssäjaksamiseen on kiinnitetty korostetusti huomiota. Henkilöstön työssäjaksamisen tueksi on työtehtäviä räätälöity, kokeiltu vaihtoehtoisia työaikoja ja annettu mahdollisuus osa-aikaiseen työhön. Henkilöstöpalaverit ovat osana työviikkoa.

Suoritemäärien kehitys

Alla olevassa kuvassa näkyy suoritemäärien kehitys vuodesta 2018 vuoteen 2023. Suoritemäärän lasku vuodesta 2021 vuoteen 2022 selittyy osittain Covid 19 -pandemiasta johtuvista poissaoloista kouluissa ja päiväkodeissa, mutta myös pienentyneistä ikäluokista. Vuoden 2023 suoritemäärän lasku johtuu asiakkaiden siirtymisestä HVA:lle sekä pienentyneistä ikäluokista.

5. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

5.1 Tilinpäätöslaskelmia koskevat säännökset ja ohjeet

Tilinpäätöslaskelmia ovat tuloslaskelma, rahoituslaskelma, tase ja konsernitase. Tilinpäätöslaskelmien laatimisessa sovelletaan kirjanpitolakia ja –asetuksia kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeiden ja laskelmakaavojen mukaisesti.

Kustakin tuloslaskelman ja taseen erästä on esitetty vertailutieto edelliseltä vuodelta.

5.2 Tyrnävän kunnan tuloslaskelma

Tuloslaskelma

Toimintatuotot	1.1. – 31.12.2023		1.1. – 31.12.2022	
Myyntituotot	565 649,12		598 256,83	
Maksutuotot	529 184,17		1 925 095,17	
Tuet ja avustukset	970 145,49		1 965 751,62	
Muut toimintatuotot	1 392 734,00	3 457 712,78	1 165 358,58	5 654 462,20
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-12 443 794,60		-17 089 725,34	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-2 520 784,69		-3 455 350,41	
Muut henkilösivukulut	-452 882,92		-334 388,79	
Henkilöstökorvaukset ja muut				
Palvelujen ostot	-5 768 278,38		-21 524 598,56	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 963 377,93		-2 888 409,33	
Avustukset	-1 065 276,71		-1 743 918,22	
Muut toimintakulut	-310 468,88	-24 524 864,11	-675 949,08	-47 712 339,73
Toimintakate		-21 067 151,33		-42 057 877,53
Verotulot	12 064 660,82			22 109 796,18
Valtionosuudet	12 189 387,00			22 401 451
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä				
Korkotuotot	39 607,10		12 621,39	
Muut rahoitustuotot	36 944,41		25 884,75	
Korkokulut	-439 737,84		-277 054,94	
Muut rahoituskulut	-70 199,59	-433 385,92	-18 725,03	-257 273,83
Vuosikate		2 753 510,57		2 196 095,82
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-2 113 141,83		-1 996 668,98
Arvonalentumiset				
Satunnaiset erät		0,00		0,00
Tilikauden tulos		640 368,74		199 426,84
Poistoeron lisäys (-) ja vähennys (+)		-400 000,00		0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		240 368,74		199 426,84

5.3 Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma

Toiminnan rahavirta	1.1. – 31.12.2023	1.1. – 31.12.2022
Vuosikate	2 753 510,57	2 196 095,82
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-90 780,53	-136 829,12
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 326 566,97	-1 720 783,98
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	15 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	280 455,39	220 184,34
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 383 381,54	573 667,06
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainauksen lisäykset	-178 000,00	
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	4 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 774 183,34	-4 061 683,34
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	5 000 000,00	-1 000 000,00
Tyrnävän kuitu Oy osakaslaina	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 180 888,89	163 668,62
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0,00	0,00
Vaihto-omaisuuden muutos	-18 172,20	-4 067,23
Saamisten muutos	518 394,36	-224 968,37
Korottomien velkojen muutos	-1 681 111,05	796 931,36
Rahoituksen rahavirta	-133 072,23	-493 787,58
Rahavarojen muutos	-1 516 453,77	79 879,48
Rahavarat 31.12.	710 160,26	2 226 614,03
Rahavarat 1.1.	2 226 614,03	2 146 734,55
Rahavarojen muutos	-1 516 453,77	79 879,48

5.4 Kunnan tase

Kunnan tase

VASTAAVAA	2023	2022	VASTATTAVAA	2023	2022
PYSYVÄT VASTAAVAT	46 984 000,53	46 790 959,13	OMA PÄÄOMA	13 532 110,20	14 573 172,26
Aineettomat hyödykkeet	1 109 044,83	1 193 257,83	Peruspääoma	9 964 412,20	11 245 843,00
Aineettomat oikeudet	62 520,53	80 983,37	Muut omat rahastot	0,00	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	1 046 524,30	1 112 274,46	Edellisten tilikausien ali/ylijäämä	3 327 329,26	3 127 902,42
Ennakkomaksut			Tilikauden ali/ylijäämä	240 368,74	199 426,84
Aineelliset hyödykkeet	42 821 253,41	40 733 301,28	POISTOERO JA VAPAA- EHTOISET VARAUKSET	400 000,00	0,00
Maa- ja vesialueet	5 940 874,02	5 837 546,62	Vapaaehtoiset varaukset	400 000,00	0,00
Rakennukset	29 893 669,41	30 658 040,36	PAKOLLISET VARAUKSET		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 479 152,10	3 889 556,71	Muut pakolliset varaukset	0,00	0,00
Koneet ja kalusto	94 794,09	186 287,75	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	115 925,28	94 602,68
Muut aineelliset hyödykkeet	35 453,84	35 453,87	Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 377 309,92	126 415,97	Lahjoitusrahastojen pääomat	995,23	995,23
Sijoitukset	3 053 702,29	4 864 400,02	Muut toimeksiantojen pääomat	114 930,05	93 607,45
Osakkeet ja osuudet	2 484 400,52	4 493 109,40	VIERAS PÄÄOMA	34 786 204,55	35 968 777,02
Muut lainasaamiset	178 000,00	0,00	Pitkäaikainen	21 591 268,60	25 365 451,94
Muut saamiset	391 301,77	371 290,62	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	21 591 268,60	25 365 451,94
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	114 930,05	93 607,45	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00	Lyhytaikainen	13 194 935,95	10 603 325,08
Muut toimeksiantojen varat	114 930,05	93 607,45	Joukkovelkakirjalaina	5 000 000,00	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 735 309,45	3 751 985,38	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 774 183,34	3 774 183,34
Vaihto-omaisuus	69 833,79	51 661,59	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Ennakkomaksut	0,00	0,00	Ostovelat	1 809 707,76	2 602 666,52
Muu vaihto-omaisuus	69 833,79	51 661,59	Muut velat	326 246,53	697 410,39
Saamiset	955 315,40	1 473 709,76	Siirtovelat	2 284 798,32	3 529 064,83
Pitkäaikaiset saamiset	320 285,88	320 285,88	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	48 834 240,03	50 636 551,96
Lainasaamiset	320 285,88	320 285,88	TASEEN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Muut saamiset	0,00	0,00	Omavaraisuusaste %	28,52	28,78
Lyhytaikaiset saamiset	635 029,52	1 153 423,88	Suhteellinen velkaantuneisuus	125,53	71,70
Myyntisaamiset	344 334,68	558 991,37	Kertynyt yli/alijäämä €	3 567 698,00	3 327 329,26
Muut saamiset	290 694,84	594 432,51	Kertynyt yli/alijäämä €/ asukas	546,77	507,14
Siirtosaamiset	0,00	0,00	Lainat 31.12. €/asukas	4 653,71	4 441,34
RAHAT JA PANKKISAAMISET	710 160,26	2 226 614,03	Lainakanta 31.12.	30 365 451,94	29 139 635,28
VASTAAVAA YHTEENSÄ	48 834 240,03	50 636 551,96	Lainat ja vastuut 31.12.	30 621 454,10	29 603 886,06
			Lainat ja vastuut €/asukas	4 692,94	4 512,09
			Lainasaamiset	320 285,88	320 285,88
			Kunnan asukasmäärä	6 525	6 561

5.5 Konsernilaskelmat

Konsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma	1.1. – 31.12.2023	1.1. – 31.12.2022
Toimintatuotot	4 617 876,65	16 848 291,07
Toimintakulut	-27 495 105,53	-60 514 381,33
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	32 238,60	-18 997,41
Toimintakate	-22 844 990,28	-43 685 087,67
Verotulot	12 064 660,82	22 109 796,18
Valtionosuudet	14 228 194,34	24 488 521,84
Rahoitustuotot ja kulut	-426 559,10	-287 068,49
Korkotuotot	56 818,91	15 430,82
Muut rahoitustuotot	37 264,05	36 845,30
Korkokulut	-449 533,04	-310 636,78
Muut rahoituskulut	-71 109,02	-28 707,83
Vuosikate	3 021 305,78	2 626 161,86
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 637 110,18	-3 036 525,60
Omistuksen eliminointierot	0,00	24,34
Arvonalentumiset	0,00	-1 242,29
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	384 195,60	-411 581,69
Tilinpäätössiirrot	14 333,93	8 822,21
Tilikauden verot	-3 942,18	-19 719,14
Laskennalliset verot	0,00	-95,20
Vähemmistöosuudet	0,00	-2 208,70
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	394 587,35	-424 782,52

Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2023	2022
Toimintatuotot/Toimintakulut %	16,79	27,84
Vuosikate/Poistot %	114,57	86,48
Vuosikate euroa/ asukas	463,04	400,27
Asukasmäärä	6 525	6 561

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernin rahoituslaskelma	1.1. - 31.12.2023	1.1. - 31.12.2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 021 305,78	2 626 161,86
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-128 004,16	-152 453,28
Tilikauden verot	-3 942,18	-19 719,14
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 782 493,81	-5 422 339,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin	22 915,27	22 670,54
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	288 288,92	287 557,30
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 581 930,18	-2 658 121,72
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antosaamisten lisäykset		
Antosaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset	1 102 812,39	1 413 961,01
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	6 733 600,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 897 187,61	-4 309 303,64
Lyhytaikaisten lainojen muutos	5 000 000,00	-1 010 335,35
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0,00	-444,38
Vaihto-omaisuuden muutos	-40 974,94	1 876,62
Saamisten muutos	662 936,03	-236 366,29
Korottomien velkojen muutokset	-1 653 527,19	1 005 200,01
Rahoituksen rahavirta	71 246,29	2 184 226,97
Rahavarojen muutos	-1 510 683,90	-473 894,75
Rahavarat 31.12.	1 815 345,53	4 081 238,50
Rahavarat 1.1.	3 326 029,43	4 555 133,25
Rahavarojen muutos	-1 510 683,90	-473 894,75

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut	2023	2022
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €	-2 200 334,12	-4 912 799,60
Investointien tulorahoitus	63,48	48,64
Laskennallinen lainanhoitokate	0,8	0,6
Lainanhoitokate	0,8	0,64
Kassan riittävyys pv	18	6

Konsernitase

VASTAAVAA	2023	2022	VASTATTAVAA	2023	2022
PYSYVÄT VASTAAVAT	52 513 219,68	62 132 059,06	OMA PÄÄOMA	17 251 660,00	18 392 249,36
Aineettomat hyödykkeet:	1 116 818,03	1 513 988,18	Peruspääoma	9 964 412,20	11 245 843,00
Aineettomat oikeudet	69 463,51	401 713,72	Säätiöiden ja yhdistysten	0,00	2 287,36
Muut pitkävaikutteiset menot	1 047 354,52	1 112 274,46	Muut omat rahastot	236 289,52	399 186,54
Ennakkomaksut	0,00	0,00	Edellisten tilikausien ali/ylijäämä	6 656 370,93	7 169 714,98
Aineelliset hyödykkeet:	48 475 293,14	57 500 582,49	Tilikauden ali/ylijäämä	394 587,35	-424 782,52
Maa- ja vesialueet	5 654 242,68	5 833 238,62	VÄHEMMISTÖOSUUDET	634 885,66	673 087,75
Rakennukset	34 987 980,25	38 682 306,70	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 625 230,71	4 265 898,16	Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
Koneet ja kalusto	351 492,35	1 057 190,45	PAKOLLISET VARAUKSET	14 850,00	399 227,27
Muut aineelliset hyödykkeet	44 306,65	51 339,71	Muut pakolliset varaukset	14 850,00	399 227,27
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 812 040,50	7 610 608,85	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	343 634,04	276 162,86
Sijoitukset:	2 921 108,51	3 117 488,39	Valtion toimeksiannot	157 246,47	66 971,41
Osakkuusyhteisöosuudet	1 475 314,10	1 585 207,01	Lahjoitusrahastojen pääomat	7 194,67	6 933,15
Muut osakkeet ja osuudet	1 044 513,57	1 052 772,16	Muut toimeksiantojen pääomat	179 192,90	202 258,30
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,00	0,00	VIERAS PÄÄOMA	38 106 408,30	50 632 874,57
Muut lainasaamiset	0,00	343,10	Pitkäaikainen	24 255 012,78	36 801 503,04
Muut saamiset	401 280,84	479 166,12	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	21 939 049,20	34 494 948,33
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	342 632,03	275 071,69	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Valtion toimeksiannot	157 246,47	66 971,41	Liittymismaksut ja muut velat	2 315 963,58	2 275 513,58
Lahjoitusrahastojen erityiskate	6 199,44	5 848,76	Siirtovelat	0,00	22 275,40
Muut toimeksiantojen varat	179 186,12	202 251,52	Laskennalliset verovelat	0,00	8 765,73
VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 495 586,32	7 966 471,06	Lyhytaikainen	13 851 395,52	13 831 371,53
Vaihto-omaisuus:	256 124,40	385 747,83	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00
Aineet ja tarvikkeet	25 134,90	193 732,54	Pitkäaikaisten lainojen lyhytaikainen osuus	3 897 187,61	4 210 856,14
Keskeneräiset tuotteet	1 292,98	1 323,27	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Valmiit tuotteet	159 862,73	139 030,43	Saadut ennakot	192,99	312,27
Muu vaihto-omaisuus	69 833,79	51 661,59	Ostovelat	1 963 071,52	3 629 682,46
Ennakkomaksut	0,00	0,00	Joukkovelkakirjalainat	5 000 000,00	0,00
SAAMISET	1 424 116,39	3 499 484,73	Muut velat	413 824,22	928 898,36
Pitkäaikaiset saamiset:	322 178,79	321 723,50	Siirtovelat	2 574 752,72	5 061 622,30
Lainasaamiset	320 285,88	320 285,88	Laskennalliset verovelat	2 368,42	0,00
Muut saamiset	1 206,09	627,41	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	56 351 437,98	70 373 601,81
Siirtosaamiset	686,82	810,19	KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Lyhytaikaiset saamiset:	1 101 937,60	3 177 761,21	Omavaraisuusaste %	29,90	26,14
Myyntisaamiset	397 272,33	1 624 017,70	Suhteellinen velkaantuneisuus	123,78	100,93
Lainasaamiset	320 370,45	362 832,51	Kertynyt ylijäämä €	7 050 958,28	6 744 932,46
Muut saamiset	328 926,20	945 470,60	Kertynyt ylijäämä € /asukas	1 080,61	1028,03
Siirtosaamiset	55 368,62	245 440,44	Konsernin lainat €/asukas	5 080,80	5 899,38
Rahoitusarvopaperit	0,00	126 730,51	Konsernin lainakanta	33 152 200,40	38 705 804,47
Osakkeet ja osuudet	0,00	142,33	Lainat ja vastuut 31.12.	33 521 516,27	39 617 304,00
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	0,00	126 588,18	Lainat ja vastuut € /asukas	5 137,40	6 038,30
Rahat ja pankkisaamiset	1 815 345,53	3 954 507,99	Konsernin lainasaamiset	320 370,45	362 832,51
VASTAAVAA YHTEENSÄ	56 351 437,98	70 373 601,81	Kunnan asukasmäärä	6 525	6 561

6 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen liitetietojen tarkoituksena on täydentää laskelmien muodossa esitettyä tilinpäätösinformaatiota oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Tilinpäätöksen liitetietoja koskevat säännökset ja ohjeet

Liitetietojen sisällöstä on säädetty pääosin kirjanpitolaisissa ja -asetuksissa. Kunnan tilinpäätöksen liitetietojen laatimissa noudatetaan soveltuvin osin kirjanpitolain 3 luvun sekä kirjanpitoasetuksen 2 ja 4 luvun säännöksiä.

Kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Liitetietojen ryhmittely

Kunnan tilinpäätöksen liitetiedot ryhmitellään tilinpäätöksessä tilinpäätöksen laatimista, tuloslaskelmaa, taseen vastaavia ja vastattavia, vakuuksia ja vastuusitoumuksia, henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskeviin liitetietoihin.

Kunnan konsernitilinpäätöksen liitetietoina esitetään soveltuvin osin vastaavat tiedot kuin kunnan tilinpäätöksen liitetietoina.

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja –menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja –menetelmät

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennen 1.1.2013 hankituissa hyödykkeissä vanhan poistosuunnitelman mukaisesti ja 1.1.2013 jälkeen hankituissa hyödykkeissä uuden poistosuunnitelman mukaisesti.

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

Rahoitusomaisuus on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Suomalaisessa kirjanpitoikäytännössä nykyisin aikaisempien tilikausien virheet ja laskentaperiaatteiden muutokset kirjataan aikaisempien tilikausien ylijäämän oikaisuksi.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tytäryhteisöt Tyrnävän Kehitys Oy ja Tyrnävän Vesihuolto Oy on yhdistelty konsernitilinpäätökseen, kuntayhtymät omistusosuuden suhteessa ja osakkuusyhteisöistä Hirsijärven Vesi Oy ja Tyrnävän Kuitu Oy pääomaosuus-menetelmällä. Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät katteet on vähennetty.

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty hankintamenomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

KILA:n kuntajaosto on päivittänyt konsernitilinpäätöksen yleisohjetta joulukuussa 2015. Merkittävimmät muutokset koskevat poistoeron ja vapaaehtoisten varausten käsittelyä.

Kunnan taseessa oleva poistoero ja vapaaehtoiset varaukset merkitään konsernitilinpäätöksessä omaan pääomaan. Tytäryhteisöjen poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset merkitään konsernitaseeseen jaettuna omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Muutoksen myötä pyritään antamaan parempi kuva kuntakonsernien omasta pääomasta huomioiden kuntalain perusteella tehtävät konsernitilinpäätökseen perustuvat alijäämäisyystarkastelut.

Tilikausien vertailtavuus sekä tilikauden päättymisen jälkeiset merkittävät tapahtumat

Vuoden 2023 alussa tapahtuneen hyvinvointialueuudistuksen myötä sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastuspalveluiden toteuttamisvastuu siirtyi Pohjois-Pohjanmaan Hyvinvointialue Pohteelle. Muutoksen myötä kunnan taseessa olleet Pohjois-Pohjanmaan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymäosuudet sekä kyseisten palveluiden järjestämiseen hankittu omaisuus kirjattiin pois kunnan taseesta peruspääomaa vähentäen. Käyttötaloudessa kyseinen uudistus vaikutti mm. kyseisten palveluiden poistumiseen vuodelta 2023 sekä verojen ja valtionosuuksien pienenemiseen. Tästä syystä vuosien 2022 ja 2023 luvut eivät ole vertailukelpoisia.

6.1 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväkokonaisuuksina

Euroa	Konserni 2023	Konserni 2022	Kunta 2023	Kunta 2022
Yleishallinto	714 442,19	456 928,47	649 269,09	406 446,48
Sosiaali- ja terveystaloudet	0,00	11 506 552,35	0,00	2 730 858,73
Opetus- ja kulttuuripalvelut	1 403 990,59	1 512 708,86	1 118 590,31	1 263 931,00
Yhdyskuntapalvelut	2 490 007,25	2 262 907,59	1 689 853,38	1 253 225,99
Muut palvelut	9 436,62	1 109 193,80	0,00	0,00
Kunnan toimintatuotot yhteensä	4 617 876,65	16 848 291,07	3 457 712,78	5 654 462,20

Verotulojen erittely

Verotulojen erittely	2023	2022
Kunnan tuloverot	10 497 930,00	20 276 379,61
Osuus yhteisöveron tuotosta	552 935,40	847 034,10
Kiinteistövero	1 013 795,42	986 382,47
Verotulot yhteensä	12 064 660,82	22 109 796,18

Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely

Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely	2023	2022
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	12 193 866,00	20 126 338,00
<i>Siitä:</i> Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus (+/-)	4 826 238,00	7 287 996,00
<i>Siitä:</i> Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0,00	0,00
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-972 699,00	-1 013 557,00
Verotulomenetysten korvaus	968 220,00	3 288 670,00
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	12 189 387,00	22 401 451,00

Kunnan palvelujen ostojen erittely

Palvelujen ostojen erittely	2023	2022
Asiakaspalvelujen ostot	1 713 876,04	16 228 977,90
Muiden palvelujen ostot	4 054 402,14	5 295 621,66
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	5 768 278,38	21 524 598,56

Suunnitelman mukaiset poistot

Poistot tase-erittäin	2023	2022
Aineettomat oikeudet	18 462,84	13 814,79
Poistot muista pitkävaikutteisista menoista	65 750,16	65 750,16
Rakennukset	1 158 448,06	1 141 083,70
Kiinteät rakenteet ja laitteet	771 410,11	695 198,32
Koneet ja kalusto	99 070,66	80 822,01
Yhteensä	2 113 141,83	1 996 668,98

Aineettomat hyödykkeet	tasapoisto	5 v
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	tasapoisto	40 v
Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasapoisto	20 v
Talouksrakennukset	tasapoisto	15 v
Vapaa-ajanrakennukset	tasapoisto	20 v
Asuinrakennukset	tasapoisto	40 v
Kiinteät rakenteet ja laitteet, kadut, tiet, torit ja puistot	menojäännös-poisto	15 %
Koneet ja kalusto	tasapoisto	5 v

Valtuuston hyväksymän poistosuunnitelman perusteiden pohjalta kunnanhallitus hyväksyy aineettomien hyödykkeiden osalta ja aineellisissa hyödykkeissä rakennusten ja rakennelmien sekä kiinteiden rakenteiden ja laitteiden osalta hyödyke- tai hyödykeryhmäkohtaiset poistosuunnitelmat, jotka pohjautuvat arvioon hyödykkeiden taloudellisesta käyttöajasta ottaen huomioon esim. rakennuksen tai rakennelman käyttötarkoituksen ja rakentamistavan tai muita käyttöaikaan olennaisesti vaikuttavia seikkoja.

Tyrnävän kunta

Poistosuunnitelma 1.1.2013 jälkeen hankittuihin hyödykkeisiin

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet

Kehittämismenot	2–5 vuotta*	tasapoisto
Aineettomat oikeudet	5–20 vuotta*	tasapoisto
Liikearvo	2–5 vuotta*	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	2–5 vuotta*	tasapoisto
Muut	2–5 vuotta*	tasapoisto

*) erityisestä syystä voi olla enintään 20 vuotta

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	20–50 vuotta	tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20–30 vuotta	tasapoisto
Taloussrakennukset	10–20 vuotta	tasapoisto
Vapaa-ajan rakennukset	20–30 vuotta	tasapoisto
Asuinrakennukset	30–50 vuotta	tasapoisto

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kadut, tiet, torit ja puistot	15–20 %	menojäännöspoisto
Sillat, laiturit ja uimalat	10–25 %	menojäännöspoisto
Muut maa- ja vesirakenteet	10–20 %	menojäännöspoisto
Vedenjakeluverkosto	7–10 %	menojäännöspoisto
Viemäriverkko	7–10 %	menojäännöspoisto
Kaukolämpöverkko	10–15 %	menojäännöspoisto
Sähköjohdot, muuntoasemat ja ulkovalaistuslaitteet	15–20 %	menojäännöspoisto
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	20–22 %	menojäännöspoisto
Maakaasuverkko	12–15 %	menojäännöspoisto
Muut putki- ja kaapeliverkot	15–20 %	menojäännöspoisto
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	15–25 %	menojäännöspoisto
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15–20 %	menojäännöspoisto
Liikenteen ohjauslaitteet	20–25 %	menojäännöspoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	20–25 %	menojäännöspoisto

Koneet ja kalusto

Kuljetusvälineet	4–7 vuotta	tasapoisto
Muut liikkuvat työkoneet	5–10 vuotta	tasapoisto
Muut raskaat koneet	10–15 vuotta	tasapoisto
Muut kevyet koneet	5–10 vuotta	tasapoisto
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5–15 vuotta	tasapoisto
Atk-laitteet	3–5 vuotta	tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3–5 vuotta	tasapoisto

Muut aineelliset hyödykkeet

Luonnonvarat	käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa	

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa	
---------------------	----------------	--

Pakollisten varausten muutokset	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut pakolliset varaukset 1.1.*)	0,00	0,00	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	14 850,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset 31.12 *)	14 850,00	0,00	0,00	0,00
Kaatopaikan maisemointivaraus 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Kaatopaikan maisemointivaraus 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (ky)	0,00	417 195,10	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	12 001,51	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	29 969,34	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (ky)	0,00	399 227,27	0,00	0,00
Yhteensä	14 850,00	399 227,27	0,00	0,00

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	90 780,53	137 084,13	90 780,53	136 829,12
Rakennusten myyntivoitot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut myyntivoitot	7 833,52	0,00	0,00	0,00
Myyntivoitot yhteensä	98 614,05	137 084,13	90 780,53	136 829,12
Muut toimintakulut	0,00	0,00	0,00	0,00
maa- ja vesialueiden myyntitappio	0,00	0,00	0,00	0,00
rakennusten myyntitappiot	0,00	0,00	0,00	0,00
muut myyntitappiot	0,00	0,00	0,00	0,00
Myyntitappiot yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

6.2 Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Maa- ja vesialueet erittely	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Maa- ja vesialueet	5 224 219,81	5 403 215,75	5 510 851,15	5 407 523,75
Kiinteistöjen liittymismaksut	430 022,87	430 022,87	430 022,87	430 022,87
Muut maa- ja vesialueet	0,00	0,00	0,00	0,00
Maa- ja vesialueet yhteensä	5 654 242,68	5 833 238,62	5 940 874,02	5 837 546,62

Pysyvien vastaavien hyödykkeet

Pysyvien vastaavien hyödykkeet €	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet		Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset					
Poistamaton hankintameno 1.1.	1 193 257,83	1 193 257,83	5 837 546,62	30 658 040,36	3 889 556,71	186 287,75	35 453,87	126 415,97	40 733 301,28
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	109 560,00	394 077,11	1 361 005,50	7 577,00	0,00	2 250 893,95	4 123 113,56
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	-6 232,60	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-6 232,60
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden poisto	-84 213,00	-84 213,00	0,00	-1 158 448,06	-771 410,11	-99 070,66	0,00	0,00	-2 028 928,83
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvon korotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 109 044,83	1 109 044,83	5 940 874,02	29 893 669,41	4 479 152,10	94 794,09	35 453,87	2 377 309,92	42 821 253,41

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Pysyvien vastaavien sijoitukset €	Osakkeet ja osuudet		Osakkeet osakkuus ja muut omist. yht.		Jvk-, muut laina ja muut saamiset			Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
	Osakkeet tytäryhteisöt	Kuntayhtymä osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Saamiset tytäryhteisöt	Oulun kaupungin jätehuolto	Palautuskelpoiset liittymismaksut			
Hankintameno 1.1.		2 483 714,28	1 165 932,41	843 462,71			371 290,62		4 864 400,02
Lisäykset					178 000,00		20 011,15		198 011,15
Vähennykset		-2 008 708,88							-2 008 708,88
Hankintameno 31.12.		475 005,40	1 165 932,41	843 462,71	178 000,00		391 301,77		3 053 702,29
Arvonlennukset ja niiden palautukset									
Arvonkorotukset									
Kirjanpitoarvo 31.12.		475 005,40	1 165 932,41	843 462,71	178 000,00		391 301,77		3 053 702,29

Omistukset muissa yhteisöissä

Tyrnävän Vesi Oy on kunnan 68 %:sti omistama tytäryhteisö, joka on yhdistetty Tyrnävän kuntakonserniin.

Vuonna 2021 kunta on perustanut 100 % omistamansa tytäryhtiön Tyrnävän Kehitys Oy:n, joka on yhdistetty Tyrnävän kuntakonserniin.

Hirsijärven Vesi Oy ja Tyrnävän Kuitu Oy on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä konsernitaseeseen.

Asunto-osakeyhtiöitä ei ole yhdistelty konsernitaseeseen. (Eivät ole suuruudeltaan olennaisia)

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistusosuus %	Konsernin omistusosuus %	Omasta pääomasta €	Vieraasta pääomasta €	Tilikauden voitto/tappio €
Tytäryhteisö						
Tyrnävän Vesihuolto Oy	Tyrnävä	68 %		1 358 979,18	1 988 289,83	9 847,12
Tyrnävän Kehitys Oy	Tyrnävä	100 %		-160 470	202 201	-162 548
Pohjois-Pohjanmaan liitto						
Pohjois-Pohjanmaan liitto	Oulu	1,05 %		19 172,06	10 060,26	475,07
Oulun seudun koulutuskuntayhtymä OSAO	Oulu	2,70 %		1 880 664,27	777 348,18	107 074,66
Asunto Oy						
Asunto Oy Kirstinkuja	Tyrnävä	39,50 %		165 622,64	21 107,81	0,00
Asunto Oy Tyrnävän Murto *)	Tyrnävä	30,80 %		164 425,08 *)	4 796,07 *)	-4 297,43 *)
Hirsijärven Vesi Oy	Muhos	46,80 %		505 626,15	47 184,34	30 097,37
As Oy Murron Miinanmutka	Tyrnävä	28,50 %		153 561,74	2 916,16	1 415,16
As Oy Temmeshovi	Tyrnävä	30,38 %		121 135,88	192,78	139,84
As Oy Kotipesä	Tyrnävä	22,79 %		128 159,08	2 817,21	-619,68
As Oy Tyrnävän Koivupuisto	Tyrnävä	25,21 %		134 360,50	260,41	-17,29
As Oy Temmeksenrivi	Tyrnävä	33,30 %		34 273,72	90,81	-14,73
Tyrnävän Kuitu Oy	Tyrnävä	49,00 %		221 725,05	945 412,37	2 141,25

*) Asunto Oy Tyrnävän Murto vahvistettu tulos vuodelta 2022

Saamisten erittely

Saamisten erittely	2023		2022	
	Pitkäaikaiset €	Lyhytaikaiset €	Pitkäaikaiset €	Lyhytaikaiset €
Saamiset tytäryhteisöltä				
Myyntisaamiset	0,00	8 313,28	0,00	8 825,97
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	8 313,28	0,00	8 825,97
Saamiset kuntayhtymistä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	13,23	0,00	2 905,78
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	13,23	0,00	2 905,78
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset yhteensä	0,00	8 326,51	0,00	11 731,75

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät €	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
Etukäteen maksetut vuokratulot	686,82	810,18	0,00	0,00
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	686,82	810,18	0,00	0,00
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Tasausrahastolaskutus	0,00	0,00	0,00	0,00
Kelan korvaus työterveyshuollosta	47 744,56	91 306,69	40 000,00	60 000,00
EU-tuet ja avustukset	35 200,29	19 295,93	0,00	0,00
Muut tulojäämät	12 423,77	194 837,82	0,00	0,00
Tulojäämät yhteensä	95 368,62	305 440,44	0,00	0,00
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	95 368,62	305 440,44	40 000,00	60 000,00

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oma pääoman erittely €	Konserni 2023	Konserni 2022	Kunta 2023	Kunta 2022
Peruspääoma 1.1.	9 964 412,20	11 245 843,00	9 964 412,20	11 245 843,00
Lisäykset tilikaudella		0,00		0,00
Vähennykset tilikaudella		0,00		0,00
Peruspääoma 31.12.	9 964 412,20	11 245 843,00	9 964 412,20	11 245 843,00
Osuus ky:n oman pääoman lisäyksestä				
Arvonkorotusrahoisto 1.1.	0,00	2 287,36	0,00	0,00
Arvonkorotusten lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotusten vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotusrahoisto 31.12.	0,00	2 287,36	0,00	0,00
Muut omat rahastot				
Muun oman rahaston pääoma 1.1.	399 186,54	402 758,75	0,00	0,00
Siirrot rahastoon tilikaudella	162 897,02	0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastosta tilikaudella		3 572,21	0,00	0,00
Muun oman rahaston pääoma 31.12.	236 289,52	399 186,54	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	7 169 714,98	7 000 643,33	3 127 902,42	2 922 402,60
Edellisen tilikauden virheen oikaisu				
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	6 656 370,93	7 169 714,98	3 327 329,26	3 127 902,42
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	394 587,35	-424 782,52	240 368,74	199 426,84
Oma pääoma yhteensä	17 251 660,00	18 392 249,36	13 932 110,20	14 573 172,26

Pitkäaikaiset velat (Erääntyvät viiden vuoden kuluttua)

Pitkäaikaiset velat €	2023	2022
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 884 075,00	12 452 999,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Saadut ennakot	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00
Muut velat	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	9 884 075,00	12 452 999,00

Vieras pääoma

Vieras pääoma	2023		2022	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisölle				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	6 830,05	0,00	4 869,83
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	6 830,05	0,00	4 869,83
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00	0,00	662 017,35
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	662 017,35
Velat osakkuus tai muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Vieras pääoma yhteensä	0,00	6 830,05	0,00	666 887,18

Shekkilimiitti

Shekkilimiitti €	2023	2022
Tyrnävän Osuuspankki FI14 5483 0120 0000 34		
Luotollisen shekkilimin limiitti 31.12.	168 187,93	168 187,93
Käyttövara 31.12.	168 187,93	168 187,93

Joukkovelkakirjalainat

Joukkovelkakirjalainat	2023	2022
Kuntatodistuslainat, alle 1 v	5 000 000,00	0,00
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	5 000 000,00	0,00

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	435 447,61	883 648,72	372 945,79	818 545,02
Menojäämät	0,00	0,00	0,00	0,00
Palkkojen ja henkilöstökulujen jaksotukset	1 592 328,61	3 137 585,05	1 436 914,59	2 080 304,12
Korkojaksotukset	115 035,47	105 997,33	113 077,40	82 736,22
Muut menojäämät	431 941,03	934 391,20	361 860,54	547 479,47
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	2 574 752,72	5 061 622,30	2 284 798,32	3 529 064,83

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

Velkojen vakuudet, kiinnitykset kiinteistöihin	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

Vuokravastuiden määrä

Vuokravastuut	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Toimitilojen vuokravastuut	4743,68	232 597,42	0,00	0,00
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	284 029,10	534 386,40	256 002,16	464 251,06
Maa-alueiden vuokravastuut	0,00	14 602,95	0,00	0,00
Muut vuokravastuut	80 543,10	129 912,76	0,00	0,00
Vuokravastuut yhteensä	369 315,88	911 499,53	256 002,16	464 251,06
Siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	184 836,57	402 086,12	129 229,21	231 354,43
Siitä PPP-hankkeet	0,00	0,00	0,00	0,00
Siitä sopimukseen sisältyvät lunastusvelvoitteet	0,00	0,00	0,00	0,00
siitä kuntakonsernin sisäiset vuokravastuut	0,00	0,00	0,00	0,00

Leasing sopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.

Vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Järjestelyjen tarkoitus				
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	800 000,00	840 800,00	800 000,00	800 000,00
Jäljellä oleva pääoma	366 766,00	454 576,00	366 766,00	425 032,00
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	992 151,97	1 802 151,97	992 151,97	1 802 151,97
Jäljellä oleva pääoma	306 322,47	392 167,08	306 322,47	392 167,08

Muut taloudelliset vastuut

Muut taloudelliset vastuut	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Sopimusvastuut				
Rantaroustin koulun ylläpitosopimus 2017–2037	4 562 122,50	4 900 057,50	4 562 122,50	4 900 057,50
Sopimusvastuut yhteensä	4 562 122,50	4 900 057,50	4 562 122,50	4 900 057,50
Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Sitoumukset avustukseen OSAO	174 588,64	113 585,17	0,00	0,00
Muut sopimusvastuut OSAO	430 471,42	430 471,42	0,00	0,00
Arvonlisäveron palautusvastuu	1 728 364,82	2 581 199,20	1 613 520,97	1 984 254,06
Perustamishankkeiden valtionosuudet	3 520 747,20	3 520 747,05	3 520 747,05	3 520 747,05

Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista	2023	2022
Kunnan vastuu takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	54 437 232	49 913 086
Kunnan vastuu takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	43 333	28 864

Koronvaihtosopimukset

Koronvaihtosopimuksilla 311538 ja 324337 suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksella muutetaan vaihtuvat korot kiinteiksi. Molempien sopimusten alkamispäivä on 15.1.2024. Sopimus 311538 päättyy 15.1.2030 ja sopimus 324337 päättyy 15.1.2031. Molempien sopimusten nimellismäärä on 4 000 000 euroa. Sopimuksen 311538 mukaisesti Tyrnävän kunta vastaanottaa kiinteää korkoa 3,150 % p.a. ja sopimuksen 324337 mukaisesti Tyrnävän kunta vastaanottaa kiinteää korkoa 3,358 % p.a.

Tilintarkastajan palkkiot €	2023	2022
Tarkastusyhteisö A		
Tilintarkastuspalkkiot	17 109,92	21 326,96
Muut tilintarkastajalle kuuluvat tehtävät		0,00
Tarkastuslautakunnan avustaminen		0,00
Muut palkkiot		0,00
Palkkiot yhteensä	17 109,92	21 326,96

Luottamushenkilöiltä perityt puolueverot €	2023	2022
Tyrnävän Kokoomus Ry	2 463,00	2 528,00
Tyrnävän Perussuomalaiset Ry	994,50	1 332,00
Tyrnävän Sosiaalidemokraatit	1 124,50	1 830,00
Suomen Keskusta Tyrnävän paikallisosasto	7 104,75	11 071,50
Yhteensä	11 686,75	16 761,50

Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat

Tilikauden aikana käytetyt kirjanpito tase-erittelyiden sisältö

Päivä- ja pääkirjat

Myyntireskontra

Ostoreskontra

Tase-erittely, saldospelvitykset

Tase-erittelyn liiteosa, saldospelvitysten liitteet

Tilinpäätös erittely

Tilinpäätöstä täydentävät tiedot

- paperilla

- 10 v

Atk-kirjanpito

ProEconomica - käyttöomaisuuskirjanpito

Konserni-ohjelma

- Atk-ohjelmaa koskevat tiedot, menetelmäkuvauskirjat

- 10 v. sen tilikauden päättymisestä, jota menetelmä koskee

Palkkaluettelo/palkkakortit

- Paperilla

- 50 v

Tasekirja

Tase-erittely

- Sidottuna

- Säilytetään pysyvästi(sp)

Käytetyt tositelajit ja tositenumerot

- sisältyy tasekirjaan

- sp.

Säilytyspaikka

Kunnantalo/Väliarkisto

Kunnantalo/Väliarkisto

Kunnantalo/Väliarkisto

Kunnantalo/Väliarkisto

Kunnantalo/Väliarkisto

Kunnantalo/Väliarkisto

Kunnantalo/Väliarkisto

Sähköiset järjestelmät

Sähköiset järjestelmät

Sähköiset järjestelmät

TK/Päätarkisto

TK/Päätarkisto

TK/Päätarkisto

TK/Päätarkisto

TK/päätarkisto

Tyrnävän kunta						
Tositelaji	Alaraja	Yläraja	Käytetty 2022	Alaraja	Yläraja	Käytetty 2023
001	001001	002999	001964	001001	002999	002013
002	005001	005999	005022	005001	005999	005000
003	003001	003999	003116	003001	003999	003013
151	021001	024000	022015	021001	024000	021643
221	050001	059999	051119	050001	059999	050804
301	030001	030999	030147	030001	030999	030116
404	615001	635000	630144	615001	635000	625003
450	450001	459999	450528	450001	459999	450452
602	611001	614999	611708	611001	614999	611658
603	639500	639999	639524	639500	639999	639500
604	640001	649999	640132	640001	649999	640130
605	650001	659999	650090	650001	659999	650042
609	690001	699999	690111	690001	699999	690105
611	710001	719999	710044	710001	719999	710025
617	730001	739999	730020	730001	739999	730012
618	740001	749999	740688	740001	749999	740663
620	750001	759999	750263	750001	759999	750411
623	770001	779999	770088	770001	779999	770101
624	780001	789999	780340	780001	789999	780338
625	790001	799999	790054	790001	799999	790091
627	810001	819999	810104	810001	819999	810095
628	820001	829999	820252	820001	829999	820276
629	830001	839999	831798	830001	839999	831276
630	840001	841999	840014	840001	841999	840014